

# Délibáb

30  
FILLER



III. évfolyam 24. szám

Budapest, 1929. június 15.

Tőkés Anna  
(Aldor felv.)

Megjelenik minden hétfőn

PH. évla  
30  
fillér



**A könyvpiac  
szenzációja**

—o—  
**LAKATOS LÁSZLÓ**


új regénye

**EGY ÉJSZAKA  
TÖRTÉNETE**

**most jelent meg díszes  
félbőrkötésben**

Ara postán bérmentve 2 pengő 90 fillér, szemé-  
lyes átvétel esetén 2 pengő 68 fillér

**Megrendelhető  
a kiadóhivatalban,  
Budapest, VII, Dohány ucca 12**



III. évfolyam

Budapest, 1929 június 15

24. szám

# Délibáb

30  
fillér

Megjelenik minden szombaton



(Byssz Róbert rajza)

# \* A VOLGA-BÁR \*

A hagyományos nyári operett. Megelőzte a kánikulát. De mennyire nyári! Az egyenlítő táján lehet csak ilyen hőség. Félix, Félix...

Gandera Félix ezúttal nem írt jó darabot és Harsányi Zsolt, aki annyi csenevész francia darab-csecsemőt dajkált már életerős fickóvá, ezúttal nem exponálta magát a latin szerzőtárs érdekében.

(Egy dúsgazdag fiatalnőnél valami menekült és tönkrement orosz herceg vendégeskedik, aki közben összejátszik ellene a barátnőjével. Más nő is van jelen: ez feleségül szeretne menni a fiatalnőhöz. Közben beállít a herceghez a leánya, férfiruhában, mert rájön arra, hogy egy csinos leány férfpályán jobban boldogul. És beáll sofőrnek a gazdag fiatalnőhöz.)

A második felvonás a Volga-bárban zajlik le, ahol menekült orosz hercegek, tábornokok és csilagkeresztes hölgyek tengődnek. Idejön a sofőr-leány is szabadnapján egy kicsit lumpolni — és a gazdag fiatalnő is, hogy beleszeressen a lányba, aki oly nagyon hasonlít a sofőrijére. Ez megtörténik.

A harmadik felvonás: garázs a gazdag fiatalnőnél. A sofőr-leány már már kétségbeesik, mert a gazdag fiatalnő a menyasszonyával csókolózik, de a darab végén a fiatalnő egy szerencsés mozdulattal olyan módon nyúl a sofőrijéhez, hogy észreveszi rajta a nőneműséget s ebből kitalálja, hogy a sofőr azonos azzal a leánnyal, akibe előző éjszaka beleszeretett. (Ásó-kapa.)

A cselekmény tehát nem új, ami nem baj, mert nyáron elég, ha az uborkasaláta friss, a darabötlet lehet



Gólné Kertész Ella  
Vígyszínház — A Volga-bár (Fotó Áldor)

\*  
 ...nél va-  
 ...sz her-  
 ...össze-  
 ...s nő is  
 ...menni  
 ...állít a  
 ...mert  
 ...y férfi-  
 ...beáll  
 ...ez.  
 ...felvo-  
 ...árban  
 ...mene-  
 ...cegek,  
 ...csil-  
 ...lgyek  
 ...dejön  
 ...s sza-  
 ...kicsit  
 ...és a  
 ...ember  
 ...zeres-  
 ...aki  
 ...ason-  
 ...Ez

... fel-  
 ...gaz-  
 ...ernél.  
 ...már-  
 ...esik,  
 ...fia-  
 ...eny-  
 ...sóko-  
 ...larab  
 ...mber  
 ...moz-  
 ...mó-  
 ...éhez,  
 ...rajta  
 ...s eb-  
 ...gy a  
 ...zzal  
 ...kibe  
 ...bele-  
 ...pa.)  
 ...y te-  
 ...ami  
 ...nyá-  
 ...az  
 ...riss,  
 ...chet



Tilkos Ilona  
 Vígyszínház — A Volga-bár (Fotó Áldor)

régi is. De hogy a darab humora is régi, az már baj. Nagy baj. Se érdekesség, se vice (ilt-ott elszórva egy kevés), mégcsak helyzetkómikum se: másodrendű öreg séma az egész. Az ember folyton várja, hogy megindul-e már. Szinte segítünk a színháznak: no-no, most majd jobb lesz...

De nem lesz. Unalmas a Volga-bár, bár Harsányi fordította Ganderából és bár a Vígszínház mindent elkövet, hogy nagy siker legyen belőle.

A Vígszínház ragyogó gárdája az énekes-táncos szerepkörben groteszkül, mulatságosan hat. A groteskséget — igen helyesen — hangsúlyozzák is. De azért úgy érzi a néző, hogy ezek a kitűnő művészek nemcsak úgy tesznek, mintha nem tudnának énekelni és táncolni, hanem — csakugyan nem tudnak. A néző nemcsak mulat, de valami furesza szájíze is marad ennek a magas tőkélyre emelt dilettantizmusnak a láttára. Titkos Ilonához például bizonyára nem illenek Elektra szerepe — s mintha a nagyszerű Góth-pár is magasabbrendű színját-



Kende Paula és Hajmássy Miklós  
Vígszínház — A Volga-bár (Fotó Áldor)



Tassy Mária

Vígszínház — A Volga-bár (Fotó Áldor)

szásra született volna, mint a Volga-bár bohóckodása.

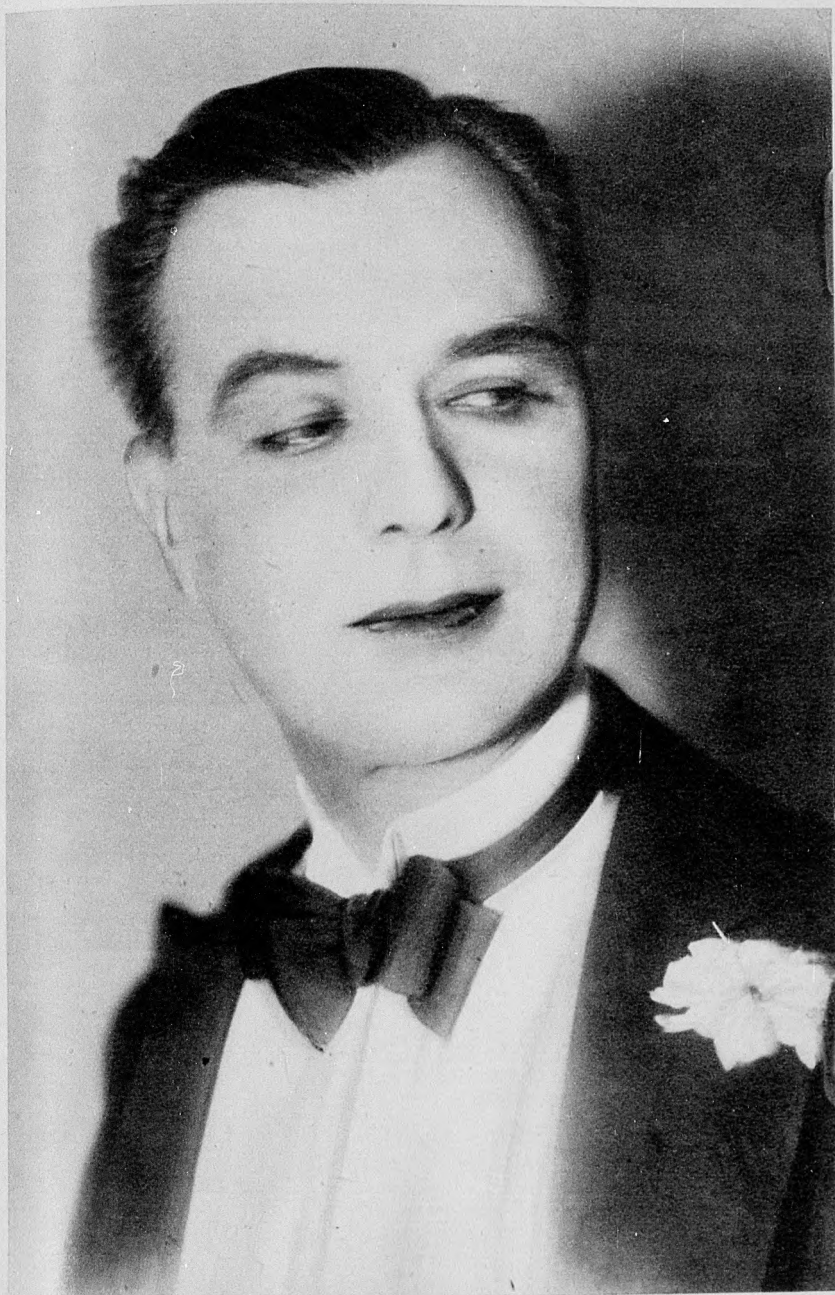
A színészi teljesítmények közül *Titkos* Ilonáé az első, aki az tud lenni, ami csak akar: szép, csúnya, szentimentális, vicces, fiú, lány — vérbeli színész. A *Góth*-pár éles karrikaturája állandó hatalmas nevetéseket fakaszt. *Lázár* Mária, a színház kokott-specialistája, nagyon szép és *Tassy* Mária finóm. *Rajnai* pont olyan ezúttal is, mint máskor, amikor jó és *Kürthy* Sári, *Kende* Paula, *Eszterházy* Ilona, *Dózsa*, *Hajmássy*, *Bárdy*, *Gárdonyi* mind kedvesek.

A darab kiállítása igen szép, az első felvonás modern interieurje művészi.

A zene? Bel- és külföldi betétszámok. Egy nyáron át tán fogják fűtyülni némelyiket, de az elsőrendű angol jazz-muzsikához nem érnek fel.

A „Cserebere” egyszer sikerült s azóta minden szezon végén nem nekik való színjátszásra kényszeríti a Víg kiváló művészeit. Kár.

—Ithó.



Rajnay Gábor  
Vígsház — A Volga-bár (Fotó Áldor)

bbab

(tor)

a-bár

Tit-  
enni,  
centi-  
érbeli  
urája  
aszt.  
peci-  
lária  
al is,  
Sári,  
óza,  
ked-

, az  
mű-

etét-  
gják  
endű  
fel.  
lt s  
ekik  
Víg

ó.

# PARNA SZUS

## LXVIII. Kulinyi Ernő.

A háború utáni operettirodalom sokat köszönhet *Kulinyi* Ernőnek. Kevés operettlibrettistáról lehet ezt elmondani — szinte össze tudnám számolni őket a jobbkezemen —, mert a legtöbbje, különösen a versírók, értelmetlen zagyvaságokat írtak és írnak a zeneszámokhoz. Sőt olyan is van a divatos versírók között, aki sportot

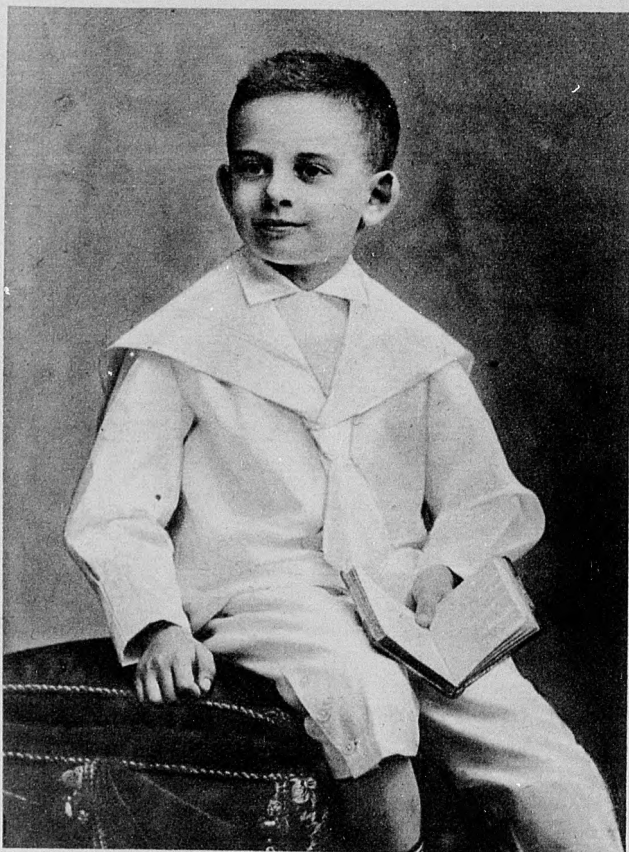
üz már ebből és valósággal túllícitálja önmagát az értelmetlen versszövegekben. *Kulinyi* Ernő komolyan veszi az operettírást és ügylészik mégis csak neki van igaza, mert a legmaradandóbb értékű szövegek könyvek fordítása, de talán elsősorban verseik az ő tollából kerülnek ki.

— Csendes gyerek voltam — kezdi a visszaemlékezéseit *Kulinyi* Ernő, — talán sohasem játszottam, de annál többet olvastam. Rajongója voltam *Jókai* Mórnak, akinek valamennyi művét fiatal diákkoromban már kiolvastam.

**Jókainak köszönhetem, hogy tizenhárom éves koromban már pápaszemet kellett viselnem,**

mert az ő regényeinek olvasása tette tönkre szememet.

A költői hajlamot kedves cinegém halála váltotta ki belőlem, amelyhez egy ódát írtam tragikus elhúnytá alkalmából. Mint gimnázista azonban már csak a zene iránt érdeklődtem. Zeneszámokat komponáltam és többek között megzenésítettem *Ady* Endre, *Duttká* Ákos több költeményét. *Babits* Mihály egyik verséből pedig operát akartam írni, ami bizony — ha ma visszagondolok rá — elég merész elhatározás volt.



*Kulinyi* Ernő héltéves korában

Mai napig sajnálom, hogy a zeneszerzést abba kellett hagynom, de sajnós anyagi viszonyaim nem engedték meg ezt a luxust.

Amikor már kétséget kizáróan láttam, hogy le kell mondanom erről a tervről, szindarabokat kezdtem írni. Írtam egy Tavasz ébredése zsánerű drámát és egy színművet, amelyet Fényes Annuskának és Gombaszögi Fridának szántam. Annyi bátorságom azonban már nem volt, hogy ezt a két darabot be is nyújtottam volna valamelyik színházhoz.

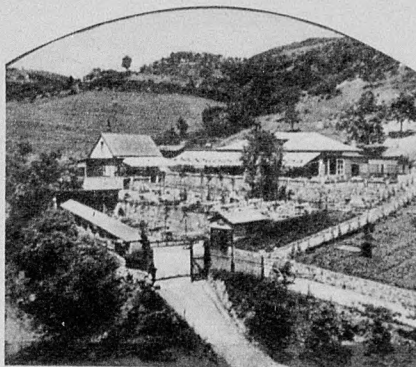
Közben, mint egyetemi hallgató felkerültem Budapestre jogot tanulni. Az egyetemen dőlt el, hogy ügyvéd helyett író leszek. Egy operett-témán törtem éppen a fejemet, amikor felhívott felelni Szász-Schwartz Gusztáv és megkérdezte, milyen ügylet a villamosjegy váltása. Hiába törtem a fejem mindig csak összezsengő verssorok jutottak eszembe a felelet helyett, amíg végre is Szász-Schwartz megunta a dolgot és dühösen leültetett.

Igy tehát ügyvédi karrieremet egy hat krajeáros villamosjegy tette tönkre.

Nem nagyon bántam a dolgot és többet feléje sem néztem az Egyetemnek, ellenben intenzívebben kezdtem foglalkozni a darabírással. Kosztolányi Dezsővel lefordítottuk *Paladilche* egyfelvonásos operáját, amelyet ezerkileneszáztizennyoleban a Medgyaszay Színház mutatótt be. Sorban a következő *Waller Kolo* „Pintyőke” című operettfordítása volt, amelyet viszont a Budapesti Színházba játszottak. Ezen a két sikeren felbuzdulva, egy operett-szöveggönyvet írtam *Szini* Gyulával együtt *Kálmán* Imre számára, amit egyik pesti titartózkodása alatt átadtam neki. Az operett-szöveggönyv bizony nem nagyon nyerte meg a tetszését, a versék azonban annál inkább, olyannyira, hogy több színházi ember figyelmét felhívta rá.

Felfedeztetésemet tehát tulajdonképpen *Kálmán* Imrének köszönhetem,

aki legközelebbi operettjét, a „Hollandi



## Ördögörm-csárda látképe

Az 59-es villamos végállomásától vadregényes rövid 10 perces séta után elérjük a Farkasvölgyet, melyet csak most kezdi megismerni és megkedvelni a pesti közönség, holott ez a vidék Budának valóban a legszebb része. A legendáról híres Ördögörm (Teufelskänzel-t) ott látjuk a magasan, festői szépségben. Maga az Ördögörm-csárdához címzett nagyvendéglőhöz nagyon érdekes szép autót vezet. A végállomástól pedig autó közlekedik 50 filléres menetjeggyel. Érdemes Budapest Svájcát megnézni.

menyeeskét” már velem fordította le. *Azóla egészen a „Csikágói hercegnő”-ig, négy operettje került színre Pesten az én fordításomban.*

Saját operettjeim közül talán a „Hamburgi menyasszony” az, amely eddig a legnagyobb sikert hozta a számomra, mert amint talán emlékeznek rá, több mint százszor adták elő a Városi Színházban. *Ebben a darabban ugrott ki Palló Imre, aki addig csak kis szerepeket énekelt az Operaházban.* A „Hamburgi menyasszony” bemutatója egybe esett *Kardos* Andor „Babavásár” című operettjének királysínházi premierjével, amelyhez szintén én szereztem a versszöveget. Nyolc-tíz nappal a premier előtt elfogott engem *Kardos* Andor és kijelentette, hogy ilyen címmel, mint amilyen az én operettemnek van, csak elbukhatók. „A Babavásár, az más” — mondotta — „az egy jó cím, ami már egymaga is fél sikert jelent”. Nem ő volt az egyetlen, aki le akart beszélni a címről, de én és az operett zeneszerzője, *Vince* Zsigmond nem engedték azt megváltoztatni. Pár hónap múlva újból összetalálkoztam az uccán *Kardos* Andorral, aki kijelentette, hogy a siker nagy részét a címnek köszönhetem.

„Tudod kérlek — fejezte be a szavait Kardos Andor — nálam a cím volt a rossz: Babavásár. Ez egy olyan gyenge cím, amiről már is idegenkedik a közönség.”

Az elmúlt tizenegy év alatt több, mint negyven operettetemet és fordításomat játszották a pesti színpadokon. Van azonban két darabom, amely évek óta hever és úgylátszik sohasem fog színre kerülni. Az egyik címe „Szent Ambrus” és a muzsikáját Fall Leó szerezte. A másik a „Királynő”, amelynek viszont Strausz Oszkár a zeneszerzője. Pedig lehet, hogy mind a kettő hatalmas sikert aratna.

Egyetlen szenvedélyem a fiatal zeneszerzők felfedezése. Én hoztam ki Nagy-Pál Bélát, Lossonczy Dezsőt, Lajtai Lajost és Ábrahám Pált is, aki hosszú

ideig nem tudtak szóhoz jutni. De vannak most is ilyenek, akik képzetlenek és tehetségesek, de mégis képtelenek kiugrani. Ugyanakkor, amikor minden zenei rutint nélkülöző kereskedősegedek „slágermuzsikát” csinálnak. Itt van például, hogy csak néhány nevet említsek fel: Szlatinay Sándor, a teljesen Lehár-szerű Akom Lajos, vagy az absolute finom Buday Dénes, akik évek hosszú sora óta nem tudnak operettjeikkel kijönni.

Egyébként most fejeztem be új operettetemet, az „Aranyszörű bárány”-t amelyet Móra Ferenczel együtt írtam. Zenéjét pedig Vince Zsigmond szerezte. Móra ezt a művét néhány évvel ezelőtt a Petőfi Társaságban olvasta fel, ahol a jelenlévő Kormányzó úr Ősbéremelésének annyira megtetszett, hogy elkérte tőle, magával vesse és otthon személyesen olvassa fel családjának. Az „Aranyszörű bárány” leginkább a „Háry János”-hoz hasonlítható és nyugodtan el lehetne játszani ezt is az Operaházban.

Végül ilyen visszaemlékezésnél önkéntelenül is felvetődik bennem a kérdés, hogy érdemes volt-e? Nehéz az őszinte válasz, mert csak panaszkodni lehetne.

**Ha újra lehetne kezdeni az életet, talán elektrótechnikus lennék,**

de így csak sovány vigasztalásom maradt, hogy Pirandello is csak hatvan éves korában arivált be. Én pedig hál' Istennek, messze vagyok még e kortól. Huszonöt év hiányzik még a hatvanból és talán a további század alatt sikerül beérkeznem...

Szilágyi Ödön



Kullnyi Ernő — ma

tni. De  
pzttek  
otelenek  
minden  
ősegédek  
tt van  
nevet  
dor, a  
os, vagy  
es, akik  
tudnak

be új  
rány"-t  
írfam.  
zerezte.  
ezelőtt  
ta fel,  
ir Öjő-  
t, hogy  
nagával  
n sze-  
olvasta  
ak. Az  
há-  
ább a  
os"-hoz  
és nyu-  
lehetne  
is az

vissza-  
önkén-  
elvető-  
a kér-  
demes  
éz az  
, mert  
zkodni

ke-  
talán  
ikus

ovány  
ma-  
Piran-  
matvan  
arri-  
pedig  
messze  
e kor-  
t év  
ég a  
talán  
század  
érkez-

Ödön



Radnai Erzsébet és Szédő Miklós dr.  
Városi Színház — Fideiő (Fotó Rozgonyi)

# DALOMRE legyőzte LAURI-VOLPIT!

A publikum nélküli sportpálya olyan, mint a lekantározott ló vagy a szemüveges ember pápaszem nélkül. A hatalmas tribünsorok, amelyek a nagy mérkőzéseken az emberek tízezreit fogadják magukba, a székek, padok: állóhelyek és páholyok üresen tátonganak.

Csak a középben: a pályán van élet. Az egyik sarokban football-tréning folyik — ott rugni tanulnak. Nem

messze tőlük egy másik csoportban karesú és izmos hölgyatléták gyakorlatoznak. Pattognak a vezényszavak, feszülnek a karok és a lábak: ugranak a lányok. Néhány lépéssel távolabb vidám viháncolással kosárlabda-játék folyik: repül a labda — persze leggyakrabban nem a kosárba.

A sportélet itt jelenlévő számos, neves és névtelen sztárja természetesen mind egyenruhában van. Fekete trikó, fekete nadrág. A sportember egyenruhája.

De, ott a nőatléták csoportjánál az a feltűnően csinos férfi, aki szemmel láthatóan nagy buzgalommal csapja a szelet a lányoknak, úgy látszik kiváltságot élvez. Mert hogy nincs egyenruhában, pedig, a mint látom, ő is kivészi részét a tréningből.

Elegáns, legújabb szabású zakkó van rajta. És a legnagyobb odaadással figyeli a kis Lukács Évát, az FTC népszerű primadonnáját, amint az a helybőlugrás szabályait magyarázza neki.

Ugy figyel, mint ha az élete függene attól, hogy minden kiejtett szót jól megvigyázzon.

Pedig egy szót sem ért belőle.

Ez a zakkós úr ugyanis — olasz. Aki legfeljebb még ha a franciát tőri egy kissé.



Lauri Volpi és Lukács Éva ugrótréningje

Éva kisasszony pedig mondanom se kell — *magyarul oktat.*

De azért szépen megértik egymást. A zakkós úr mosolyog — és ugrik. Éva pedig kineveti. Silány az eredmény! Messze van még a rekordtól.

*Ki ez az olasz úr, aki olyan otthonosan érzi ill magát?* Olyan ismerős az arca. Biztosan valami külföldi sportesillag. Olasz lenemén. Rekorder.

Közelebb lépek hozzá — megismerem.

Hát *tényleg külföldi sztár.* És rekorder. A rekordot ugyan egyelőre *csak gázsiban tartja* és nem a magasugrásban. De hát ez is valami.

Ez a zakkós olasz úr ugyanis

**nem más, mint Lauri Volpi, a világhírű tenorista, a newyorki Metropolitan tagja,**

*a budapesti Operaház vendége.*

És a pesti FTC-pályáé.

— *Bonjour Signor Volpi, mit keres Ön itt?*

— *Kevesebbet, mint az Operában, eliheti — nevet Volpi.*

— *Dehát mégis, tenorista a sportpályán, az szokatlan egy kisé!*

— *Hát mit gondol, én is olyan vagyok, mint legtöbb kollégám, hogy*

folyton az eget kémlelem és lesem az időt, hogy vajjon kimehetek-e az uccára vagy sem? És akkor is csak bebugyolált torokkal és az örökös csukott autón! Dehogy! Én

### izig-vérig sportember vagyok!

Üzők mindenfajta sportot, úszok, tenniszezem! Most meg ez az égőszemű kislány *ugratni tanít!* Már egészen jól megy, ugye?

És hogy bebizonyítsa, mennyit produkált nála a „*női oktatás*”, újból odaáll a startvonalhoz.

És újból ugrik. Most már a tanárnőjével egyszerre. Persze megint *Éva kisasszony viszi messzebbre.*

— *Nahát, ez hallatlan —* sópáncodik, tréfás fejesóválással Volpi — *úgy látszik*

### itt nem teremnek számomra babérok.

Keressünk talán valami más tereput... .

Körülnéz és már indul is a kosárlabdások felé — bizonyára, mert ott vannak a legesinosabbak.

— *Szabad Signorina?* — fordul oda egyhez — *engedjen engem is egy kicsit játszani! ...*



— *Szabad, Signorina? ...*



Veronában negyvenezer ember előtt énekeltem

Repül már a labda, ez egyszer több szerencsével. Volpi hajítja és a következő pillanatban ott is esücsül a kosár közepén.

Nagy taps. Volpi meghajtja magát. Mintha legalább is az Operaház színpadán lenne.

— Mit mosolyog ezen? — kérdi nevetve Volpi — én hozzá vagyok szokva tapsoló publikumhoz — arányában. Igaz, hogy nem sportteljesítmény után. Ez itt Pesten történik velem először. Hanem Veronában például

**negyvenezer ember előtt énekeltem az amfiteátrumban az Aidát.**

Az volt a gázsi-rekordom! Egy dollár volt a belépődíj személyenként és én annak a felét kaptam. Húszezer dollárt egy olyan pályán, mint ez itt.

— Na, itt próbálja azt a negyvenezer dollárt kiénekelni a

publikum zsebéből, akkor elismerem, hogy nagy művész...! — jegyzi meg most erre Fodor úr, Volpi pesti impresszáriója mélabusan.

Persze magyarul. Volpi mosolyog hozzá.

Most átmegyünk a tennispályára, mert Volpi azt állítja, hogy ebben — csakúgy, mint az éneklésben — egyenesen verhetetlen.

Azonban itt is emberére akad. Mert partnernek a háló másik oldalára szintén „kolléga” kerül, Volpi legjobb barátja Pesten: Palló Imre, az Operaház kiűnő és népszerű művésze, annyi pesti kislány szívebálványa (pedig nem érdemes, lányok, én mondom, elhihetik, Palló most nősült és nagyon szép asszony a felesége).

A versenybírói székbe az impresszáriót kapicitáljuk fel, ami tekintélyes embonpointját (magyarul: pocak) tekintve, nem kis munka volt. Hármán is megizzadtunk belé!

De hát a bírónak elfogulatlannak kell lenni.

És Fodor úr, az, akinek fogalma sincs a tenniszjáték szabályairól.

Kezdődik a játék. Már az első két-három ütésnél látszik, hogy Lauri Volpi úr

**nemcsak énekelni tud, hanem meszteri forgatója a tenniszrekettnek**

is. Ugy zuhognak ütéseit át a hálón, a másik oldal felé, hogy szegény Pallóról már az első öt percben patakokban folyik a víz.

De Volpi úr is emberére akadt. Palló



De Volpi úr is emberére akadt...

derekasán állja a sarat. Minden ütést viszonzoz. Jár a keze, mint az ördög-motolla. És csak nagyritkán vét el egy ütést.

Szegény impresszárió odafenn a magasban, ahová a „sors különös kegyéből” került, alig győzi kapkodni fejét a labdák után.

Végül is Palló fárad ki hamarabb. Volpi fúrge és élénk, mint a gyík. Egyik győzelmét a másik után aratja. Már-már úgy látszik, hogy ez az olasz-magyar válogatott mérkőzés menthetetlenül magyar vereséggel végződik, mikor a körülállók és beleavatkoznak a küzdelembé és közbeszólásaikkal bátorítják, ösztökélik újabb és újabb támadásra Pallót.

— *Tempó Palló! Ne hagyd magad! Nekünk kell győzni!* — hallatszik jobbról is balról is. Palló erejét megsokszorozza a bátorítás, harci kedve feléled és az utolsó percben visszahódít mindent, sőt a legvégső harminc másodpercben még

a győztes pontot is megszerzi

magának.

Azaz, hogy a magyaroknak. Így aztán Lauri Volpi, leg-alább e pályán, alul maradt és Palló utolsó, védhetetlen ütése révén

az olasz-magyar operista mérkőzés a magyar színek győzelmével végződik.

— *Ne haragudjék Maestro, ez csak kis revans — udvariaskodik Palló — a színpadon úggyis ön az olimpikon.*

— *Jó, jó, önre nem is haragszom — mondja nagynevetve Volpi, — de azért*

a bírót mindenesetre megverem, miért hozott ilyen igazságtalan ítéletet,

hiszen azért egyeztem bele, hogy oda felüljön, mert nem ért hozzá!

És ezzel, tetetett bösz haraggal már indul is, hogy megostromolja a bírói széket.

— *Ebben én is benne vagyok — egyezik bele készséggel Palló! — majd én segítek! Pfuj bíró, pfuj bíró!...*

És rekettjét magasra emelve, ő is indul támadásra.

Már-már úgylátszott, hogy szegény bíró helyzete reménytelen, mikor az utolsó pillanatban a támadók mégis visszariadtak.

Volpinak ugyanis eszébe jutott, hogy este félnyolekor énekelnie kell és a tennismérkőzés befejeztekor már ötre járt az idő.

Márpedig két és fél óra kevés idő lett volna ahhoz, hogy az impresszárió tekintélyes pocakjával megküzdjenek.

Ádám László.



— Pfuj bíró, pfuj bíró!...

## Angol filmstar\* lett a legszebb\* pesti\* lány\* \*

Igen érdekes, a pesti társaságokat nagymértékben érdeklő eseményről értesít bennünket a „Délbáb“ londoni tudósítója. Alexander Lillyről szól a tudósítás, a pesti társaságoknak nem is olyan régen ünnepezték szépségéről, aki most művészi pályafutásának jelentős állomásához érkezett el. Az egyik legnagyobb angol filmgyár szerződésekben

**el fogja játszani Puskin Anyegin Eugénje filmváltozatának Tatjana szerepét.**

Alexander Lilly nem régen otthonos még a filmfelvevőgépek birodalmában. Öt-hat esztendővel ezelőtt még csak nem is álmodta, hogy valaha ő is szerepelni fog. Mint Alexander Bernátnak, a világhírű magyar egyetemi tanárnak a lánya résztvevett a legelőkelőbb pesti társaságok életében és soha egy percre se gondolt színház- vagy filmszereplésre.

Nagyon szép lány volt már mint kis bakfis is Alexander Lilly. A Veres Pálné uccai leánygimnázium növendéke volt még s már akkor mint

### a legszebb pesti lányt

emlegették, de közben, mint ahogy az komoly professzor lányához illő is, szorgalmasan tanulta az idegen nyelveket.

Azért persze az öltözködésről sem feledkezett meg. Az iskolában természetesen nem nézték jó szemmel, hogy olyan asszonyos eleganciával öltözködik és a francia kozmetika minden vívmányát szépsége szolgálatába állítja — erre aztán, viszont ő kedvetlenül edelt el és egy szép napon azzal állott édesapja elé, hogy ő pedig nem jár többet iskolába Pesten — *kimegy külföldre.*

*Kiment Németországba.*

Ottkinn kezdődött ezután Alexander Lilly művészi karrierje. A feltűnően szép pesti lányt hamar felfedezték a berlini társaságokban és röviddel kiérkezése után, inkább szórakoztatásból

**eljátszott egy kis statisztaszerepet**

a filmfelvevőgép előtt.

Többet azután nem is tudott megvalni a filmgyár üvegfalú műtermétől. A kis statisztából —

### Jónévű sztár lett

Ottkinn és nem egy filmje került már azóta a pesti publikum elé.

Nemrég az a hír érkezett Alexander Lillyről, hogy

**férjhez ment egy német filmrendezőhöz.**

most pedig pályájának egy újabb, igen jelentékeny emelkedéséről számolnak be a tudósítások.

Érdekesnek tartjuk még megemlíteni azt is, hogy Alexander Lillyvel egy filmvállalatnál működik

**a kis György Edith, aki szintén magyar lány és unokahuga Alexander Lillynek,**

lévén ő a nagy Alexander Bernát unokája.

A néhány esztendővel fiatalabb György Edith, aki exteriőrjének kimagasló voltával tökéletesen unokanővéreére hasonlít — Alexander Lillyvel egyidőben hagyta ott a Veres Pálné uccai gimnáziumot.

György Edith akkor egy svájci nevelőintézetbe került — onnan pedig egyenesen a filmhez. Akárcsak mint Alexander Lilly, a kis, feltűnően szép magyar lány, szintén gyorsan arrivált és ma az a helyzet, hogy György Edith nevét a legtehetségesebb fiatalok között emlegetik a német filmszakmában.

Alexander Bernát sajnos, nem érthette meg lányának és unokájának nemzetközi vonatkozásában is jelentős sikerét, a pesti társaságokban azonban ma csak ez az egyetlen téma: az Alexander-lányok nagy sikere külföldön.

# A nagy "művész" kis "titkára"

A neve nincs kinn a színlapon. Pedig szerepet játszik a szezon legnagyobb sikerében. A „Diákszerlem”-ben.

Grossz Tibornak hívják. Most már nemcsak szereplő, hanem a legdivatosabb színésznőknek, Gaál Franciskának a „titkára”. Kedves története van a dolognak.

A „Pista néni” című színdarab egyik jelenetéhez egy boyt kerestek, Sarkadi, a színház karénekese az *Almássy térien* „fedezett fel” egy groteszk megjelenésű fiúcskát, akit aztán be is öltöztettek a boy „szerepére”. A kisfiú nagyon jól bevált ebben a szerepben. Amikor a darab lekerült a műsorról, már szóhoz juttatták őt a soron következő ujdonságban, a „Diákszerlem”-ben.

A „Diákszerlem” házi főpróbáján, úgy látszik, zavarba jött, mert elfelejtette Gaál Franciskának föladni a vég-szót. A temperamentumos művészről ezért le is szidta őt a színpadon félhangosan. A premiéren jobban vigyázott a végszóra. Sőt ettől kezdve állandóan ott kullogott a művészről nyomában.

Minél az árnyék, úgy settenkedett az öltöző körül. Ha Gaál Franciskának a színpadon volt dolga, akkor a kulisszák mögül nézte a jelenést, ha pedig az öltözőben volt, akkor megállott az öltöző ajtaja előtt s nem mozdult el onnan, amíg csak a művész ott benn tartózkodott.

Természetesen ez a túlbuzgóság Gaál Francinak is feltűnt s érdeklődött az öltöztetőnőjénél a kisfiú sorsa felől. Az öltöztetőnő persze már jól ismerte a gyereket s elmondta, hogy heti tíz pengőt kap a színháztól a szerepért s azt is becsületesen haza adja. Azt is elmondta az öltöztetőnő, hogy a kisfiú panaszkodott neki, hogy szeretne valami mellékfoglalkozást, mert kevés a gázsija. Gaál Francinak jó szíve van, megismerlta a kisfiút és rögtön tudtára adta, hogy keresettséghez juttatja. Úgy is

ott van egész este az öltöző körül, felhasználja küldözgetésre s ennek fejében kap hetenként — tíz pengőt. Így tehát Tibor keresete megduplázódott.

Hivatalos ideje csak annyi, amennyi idő alatt ügyis a színházban kell tartózkodni. Ő megy el telefonálni, ő szalad át cigarettáért stb. . .

A kis Grossz Tibor remekül bevált ebben a minőségben is. Igaz, hogy rendkívül ambiciózus. Félnyelkor már ott lesi a Csengery uccai kiskapuban a művész autóját s siet kinyitni az ajtót. Egy pillanatig nem mozdul el az öltöző elől. Roppant meglisztelve érzi magát, hogy szolgálatokat tehet s büszke rá, hogy a színháznál tréfásan a titkár úrnak szölitják. Új „állása” révén persze mindenki előtt népszerű.

Jövöre beiratkozik a színésziskolába s pár év múlva már egészen biztosan találkozunk vele valamelyik színház színpadán komikusi minőségben. Így indul el egy karriér az Almássy térről.



Grossz Tibor (Fotó Rozgonyi)

## A Kleist-díjas gépirókisasszony

Néhány héttel ezelőtt Berlinből kelezett fukarszavú táviratban közölte néhány napilap, hogy az 1929. évre Németország legkiválóbb irodalmi emberci — köztük Jakob Wassermann, Thomas és Heinrich Mann, Alfred Kerr, Gerhart Hauptmann — egy *Seger* álnév alatt burkolózó írónak ítelték oda a Kleist-díjat; a jelégés levelet föl-bontván, abból egy Radványi Netti névvel ellátott névjegykártya hullott ki. Radványi Netti, a huszonnégy éves magyar leány, az ismeretlen titkos



Radványi Netti

drámaíró, foglalkozására nézve gépirókisasszony a Borzig-művek-nél, így lett máról-holnapra ünnepelet és irigyelt drámaíróvá, akinek pályadíjnyertes darabját díszkötésben adják ki, bemutatják Németország minden valamirevaló színházában, íróasztalában már évek óta porosodó, visszautasított drámáiért pedig versengenek a színházak.

Budapest irodalmi és színházi körében kérdően meredtek egymásra az emberek erre a hírre. Ki az a Radványi Netti? Senki sem tudott róla semmit, senki sem hallott róla eddig semmit sem. Csak egy kis práteruccai lakásban ujjongtak fel, amikor kiterítették az asztalra az újságot és előtűnt abból a Netti nagy diadalának híre. És most ide, ebbe a práteruccai lakásba jött haza nagyszüleihez Radványi Netti, hogy megossza velük örömet, hogy gyümölcösöztesse berlini sikerét és megfeleljen azoknak, akik azt kérdezték: ki az a Radványi Netti...

— Nagyon csodálom, — mondja a Kleist-díj magyar nyertese — hogy Budapest színházi világában senkinek sem hangzott ismerősen a nevem. Ámbár, igaz, hat év nagy idő és egy futólagos és amellettsélemetlen emléket hamar elmos kevesebb idő is. Mert

azok, akikkel én a magyar színházak táján találkoztam, bizony csak futólagosan és kellemetlen érzéssel emlékezhetnek rám: *a drámáimmal zaklattam mindenkit*. Akit csak a színház táján találtam, kezdve a portáson és végezve a direktoron. Huszonöt jól megcsinált — és csak most látom, a legnagyobb német írók bírálata után, hogy menyire jól megcsinált dráma tulajdonosa voltam és *nem akadt színgozgató, aki egyetlen eggyel még csak el is olvasott volna közülük*.

Ami aztán jött — simit végig homlokán, — arra nem jó emlékezni sem. Árvaleány vagyok két éves koromtól kezdve. A drága nagyszülei tartottak érettségiig. De érettségi után már rút dolog lett volna tovább is terhükre lennem. Rokonaim éltek Berlinben, elmentem. Ők sem dűskáltak a vagyonban, beadtak gépirókisasszonynak a Borzig-művekhez. Öt évemet nyelte el ez az iparmoloch és ez alatt az öt év alatt nem írtam egy sort sem. Már a teljes felbomláshoz, sőt a megörüléshez voltam közel, amikor az újsághirdetések közt megakadt a szemem a Költő-Akadémia pályázati hirdetésén, amely a Kleist-díj határidejének leteletére figyelmeztette a pályázókat. Megnéztem a naptárt. Éppen a következő nap volt a határidő leteletének a napja. Nem tudom, hogyan volt merzem egy nyelvgyakorlatot benyújtani Kleist-bizottságnak, de — megtettem. És másnap sem mentem be az irodába és harmadnap sem és azóta sohasem. Vártam a csodát, amely csakugyan eljött. Megnyertem a Kleist-díjat. A csoda megtörtént, talán azért, mert mindenkor szentül hittem, hogy egyszer meg kell történnie.

És most újra beállítok a budapesti színházak irodáiba, kezembem a Kleist-díjas darabbal. Igaz, erről még semmit sem mondtam. A címe: *A szentbarbár halászhok feltámadása*. Műfaja: *Fejldésörténet öt felvonásban, előjátékkal*. Tartalma: Szent-Barbara halászfalu férfinépe elpusztul a viharzó tengeren. De évről-évre feltámadnak és körülnéznek a világban; látják, hogyan távolodik egyik kor a másiktól, hogyan halad a világ. A többi már csak a darab mondhatja el.

házak  
fútolá-  
alékez-  
clallam  
táján  
égezve  
csinált  
gyobb  
meny-  
lonosa  
ó, aki  
lvasolt

hom-  
i sem.  
romtól  
artot-  
n már  
hükre  
en, el-  
gyon-  
nak a  
elte el  
öt év  
Már a  
rülés-  
ijság-  
nem a  
lésén,  
k le-  
ókat.  
övet-  
nek a  
mer-  
jtani  
item.  
dába  
asem.  
gyan  
nt. A  
mert  
egy-

uda-  
en a  
még  
: A  
Mü-  
sban,  
bara  
arzó  
lnak  
lják.  
ásik-  
bbit



Dolores Costello új szerepében (Foto Warner Bros)

# Tary Gizella SZINDARABOT ÍR

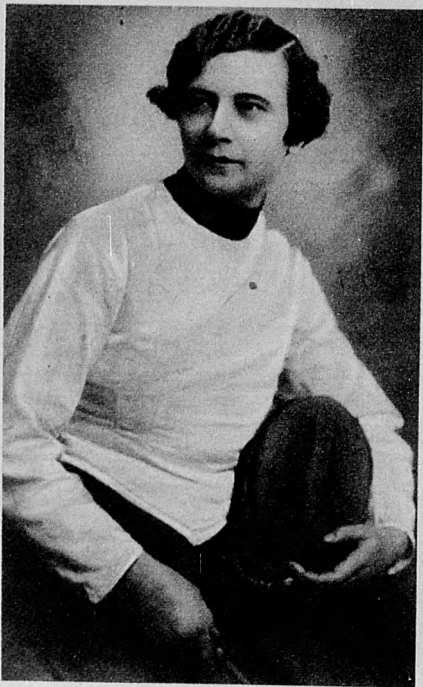
Carmen Sylva, Halvany Lili, gróf Bethlen Istvánné és még annyi más nőíró mellé most Tary Gizella, Magyarország közismert vívónője is felsorakozik. Tary Gizelláról tudni illik azt is, hogy ő nem csak hogy a magyar női vívóvívósporthoz egyik büszkesége, hanem elismert tehetségű színésznő is.

Tary Gizella most újra idekívánkozik a színházi lap nyilvánosságára, mert

**eldobja egy másodperere a tört kezéből és tollat ragad.**

Tary Gizella a vívóbajnoknő és Tary Gizella a színésznő után most mint író nő mutatkozik be a pesti közönségnek.

A szindarab, amelyet Tary Gizella ír, csodálatosképpen



Tary Gizella — a vívónő (Fotó Halmi)

**nem sportról szól.**

De talán inkább beszéljen erről már Tary Gizella, a szerzőnő, aki ezen-nel átveszi a szót:

— A darabomban tényleg nincsen egyetlen szó sem sportról. Nem akartam, hogy az legyen az egész szindarabírásom célzata, mintha én újból csak vívóképességeimet akarnám filoglatni. És mivel a darabban természetesen saját magam számára is írtam egy jó szerepet, nem akartam, hogy úgy tűnjék fel, mintha bennem a vívóbajnoknő sikerei fednék a színésznő esetleges hibáit. Nem. A

**színpadon nem akarok többé kardot hordani,**

csak a művészet fegyvereit. Éppen ezért örültem különösebben annak, hogy legutóbbi szerepemben, a *Kikelet ucca 3-ban*, nem vívtam. Nem azért szerződtek, mert tudják, hogy a tört is jól forogatom, hanem elsősorban Tary Gizellára, a színésznőre gondoltak...

— Eddig mégis főleg olyan szerepekben láttuk, ahol csak vívott.

— Igen. A direktorok csak akkor gondoltak rám, ha vívónő kellett a színpadra. Apró jelenetekben mindig én voltam a sportslady megteremtője. Hát ebből a dicsőségből nem kérek. Elég volt. Akik a *Kikelet ucca 3-ban* megnézték, látják, hogy én — játszani is tudok. Legalább is a magam megítélése szerint. A kritika joga a publikumé. A Fővárosi Operettszínház új darabjában egy erősen karikírozott cselédleány komikus figuráját vittem a színpadra és amikor Peti Sándorral — aki a partnerem — az oldalamon ott álltunk Helfgott bácsi ligeti fényképész bódéjában, akkor, abban a percben tényleg semmi nem volt bennem a vívónőből.

— De azért nem hagyja abba a vívást?

— Nem. Isten ments. Sőt. Továbbra is élénken részt fogok venni a tréningekben és a versenyeken. Csakhogy kettéválasztom magamban a két foglalkozást. Már csak azért is ragasz-

kodno  
annak  
is va  
amste  
ugyan

az  
gyá  
ha  
seny

gyarra  
lényeg  
bármer  
az, h  
Mint  
arrivál

Mert  
köröm  
gondol  
egyelő  
nem  
azért,  
csak a

Kön

Ez a  
témát,  
meleng  
történe  
oroszos  
benne

— E  
— Ig  
Termés  
Az e  
Tary G  
— N  
meséli  
novellá  
fiókjába

tekint

jobbára  
írást e  
tartotta  
szórako  
eam szí  
tlég b  
színigaz  
hozzáért  
elő lehet

Ettől  
— folyt  
igen sok  
hogy ez  
a kard

kodnom kell a kardhoz és a lőrészhez, mert annak a segítségével művészi terveimet is valóra tudom talán váltani. Az amsterdami olimpiász lezajlása után ugyanis

az egyik legnagyobb német filmgyár azt az ajánlatot tette, hogy ha a legközelebbi nemzetközi versenyek valamelyikén jó helyezésem lesz, úgy leszerződtek.

— No lássa, mégis a kard!

— Igen, igen a kard! De a filmgyárral kötendő szerződésnek egyik lényeges pontja az, hogy én a filmen, bármennyire is a kardnak köszönhetem azt, hogy odakerültem — nem vívok, Mint komika szeretnék a filmen is ariválni.

Mert hogy nekem a komika a szerepköröm. Később azonban mégis meg gondoltam a dolgot és azt a témát egyelőre eltemettem, talán soha fel nem támadásig. Eltemettem pedig azért, nehogy a premiér után megint csak azt halljam a kollégináktól:

**Könnnyű a Gizának! Már megint kard van a kezében!**

Ez az ok. És elővettem egy másik témát, amelyet éppolyan szeretettel melengtettem magamban. Kispolgári történet, egyszerű emberekről, szinte oroszosan egyszerű eszközökkel. Van benne néhány kitűnő szerep.

— Egy kómika is természetesen?

— Igen. És itt magamra gondoltam.

*Természetesen.*

Az eddigi írói multjáról beszél ezután Tary Gizella:

— Nem ez az első kirándulásom — meséli — az írás mezején. Rengeteg novellám van odahaza az íróasztalom fiókjában és

tekintélyes számmal jelentek meg közülük

jobbára vidéki lapokban. De azért az írást eddig inkább csak passzióknak tartottam és ha írtam, ezt csak a saját szórakoztatásomra tettem. Próbálkoztam színdarabokkal is, de soha nem volt tég bátorságom arra, hogy egy eleven színgozgató elé bátorkodjam. Pedig hozzáértők véleménye szerint bátran elő lehetett volna adni őket...

Ettől a most készülő darabomtól — folytatja Tary Gizella — azonban igen sokat várok. Biztosan remélem, hogy ez eljut a premiérig. Mégpedig a kard segítségével nélkül.

— És vannak már konkrét tervei a darabbal kapcsolatosan?

— Istenem, tervek — sóhajt Tary Gizella, — hát azok persze, hogy vannak. Előbb azonban természetesen egészen be kell fejezni a darabot, az utolsó símitások még hátravannak. *Faludi Jenő* készséggel felajánlotta, hogy elolvassa és ha jó, hát akkor...

Különböleg egészen komoly tárgyalásban vagyok egy másik fővárosi színház igazgatójával is,

**aki már olvasta darabomat és akinek nagyon tetszik.**

Lehet, hogy itt kerül majd bemutatásra. A szereposztásra vonatkozóan még nem folytattam tárgyalásokat.

Csak egy bizonyos! Találja ki, hogy micsoda...

— *Hogy a kómika szerepét a szerző személyesen fogja atakítani!*

— Ördöge van, hogy kitalálta! Tényleg, én játszom, mégpedig, ami a legfontosabb, kard nélkül...

Ime a hármas életet élő nő! Tary Gizella, az író, a sportlady és a színésznő.



Tary Gizella — a komika (Fotó Halmi)

# Külföldi darabok, amelyek \* hozzánk is eljönnek \*

Egynéhány darabot ismertetünk itt, amelyek már meg is vannak véve, így tehát bizonyosan hozzánk kerülnek a jövő szezonban. Persze, hogy melyik színházban, azt még nem lehet tudni, hiszen színházban mindig másképpen történik, mint ahogy tervezik.

Berlin, Párizs május.

Berlin.

*Eredeti darab Lampel, „Forradalom a javítóintézetben” című színműve, amely mint a címéből is sejthető, egy javítóintézetben játszódik le. Lampel — ebben a darabban — azt a tételt bizonyítja, hogy a javítóintézet nem javítja, hanem ellenkezőleg, rontja a nevelésre rászoruló gyermekeket. A*

dolog érdekességéhez tartozik, hogy *Lampel*, aki ilyen szigorú kritikát mond a javítóintézetekről, maga is javítóintézeti felügyelő volt.

A darab tele van erős kifejezésekkel, amelyeket a magyar fordító bizonyára ki fog hagyni.

Akárcsak nálunk a „Vakablak”-nak, ennek a darabnak is csak egy nő szereplője van és huszonöt férfi.

„*Hídások Ingolstadtban*”. Nagyon különös darab. Szerzője nő, de ennek dacára a darab meséje, felépítése, párbeszédei a lehető legmerészebbek. A darab összes szereplői cselédek és bakák. A berlinieknek a darab, amely tagadhatatlanul eredeti felfogásban



Gwen Lee pirítóskenyérrel eteti Eddie Sutherland főrendezőit (Fotó M—G—M)

hozza színre ezeknek a primitív embereknek az életét — nagyon tetszik.

Párizs.

**Óriási siker az „Ellenség”, amelyet Antoinenak, a nagy rendezőnek fia írt. A darab elejétől végig egy temetőben játszódik le. A főszereplők halottak.**

**Irodalmi értékű siker Gerardi és dr. Spitzer közös darabja, az „Örömfű”.**

Egy szép asszonynak udvarol egy úgynevezett szép fiú. Az asszony megtudja, hogy a férjének barátja van s a barátja nem más, mint az egyik színház kis csillaga. Ravasz, igazi párizsi tervet eszel ki a szép asszony. Felkéri az udvarló szép fiút, hogy csábítsa el férjének barátját — s akkor — hálából az övé lesz.

A szép fiúnak tetszik a feladat, hajlandó eleget tenni a szép asszony kívánságának. Elmegy a színházba, ahol a szóban forgó barátja játszik. De a mi szép fiúnk igen kellemetlen komplikációba keveredik, mert tévedésből egy másik nőt — csábít el. A másik nő ugyanis szintén ott öltözik, ahol a „barátja”. A szép fiút nem csüggeszti el ez a tévedés. Elcsábítja

most már az „igazi” barátnőt is, aki-ről kiderül, hogy valamikor már az ő barátnője volt, így hát csak fel kellett eleveníteni a barátságot. A szép fiú persze megkapja a jutalmat. Az asszonynak imponál a „bravúros teljesítmény” s az övé lesz. A két főszerepben Mlle Huguette Duflos és M. Jules Berry nagyszerűek. A rádióból ismerünk egy-két pompás számot a Chatelet színház szenzációs operett-revüjéből, a „Mississippi Shou-Boat”-ból, amely két felvonásból és tizenhat képből áll. A jövő szezonban valószínűen a Király Színház mutatja be ezt az operettet, amely óriási apparátust igényel. A darab témája a négerk fõlszabadítása. Bonvivánja egy néger sztár: M. Harvey-White.

A darabban nemcsak néger énekes, néger énekesnő, de néger görögök is szerepelnek. Természetesen csak a görögök, akik ott mind legszebbnek vannak kikiáltva, az európai görögökkel — legalább is a mi szemünkben — nem vehetik fel a versenyt.

Ha a darab nálunk színre kerül, itt is vendégszerezelnék fognak a néget görögök.



Argentinák a legkitűnőbb spanyol táncosnő és balettista Párizsban vendégszerepel

# Az első \* fecskék

A kollektív szerződési formulát ugyan még nem írták alá a direktorok és a színészek megbizottai, de azért ettől függetlenül szerződéseket kötnek a színházak.

A színészkoléból most kerülnek ki a diplomát nyert növendékek, az úgynevezett „végzősek”. Bizony sokan, nagyon sokan vannak, akik most már a diplomával a kezükben bizonytalanul merednek a sok jóval nem kecsgető jövő felé.

Valljuk be őszintén, a legtöbb növendék nem kap szerződést. Ismert színészek szerződés nélkül állnak, milyen nehéz tehát egy növendéknek, egy névtelen kezdő színésznek szerződéshez jutnia!

De minden évben akad egy pár, aki tehetségénél és talán szerencsésjénél fogva ebben az óriási lüktetésben is szerződéshez jut. Ezek a sors kiválasztottai.

Bemutatunk ezek közül néhányat. Ma még szürke nevek, de talán rövidesen szárnyára kapja őket a hír, a dicsőség s a nevük úgy fog csengeni, mint *Bajor Gizé* vagy *Törzs Jenő*.

A Színművészeti Akadémia négy növendéke kapott már is szerződést. Ezek:

## Eöry E. Kató

Mint elsőéves növendék tűnt fel. A tanárai szerint már akkor az a típus volt, akiből „lesz valami”. A Nemzeti Színházban második éves növendék korában már kis szerepeket játszott s nagyon jól megállta a helyét.



Eöry E. Kató

Csinos, fekete leány, mélytűzi szemekkel.

Már egy magyar film főszerepét is eljátszotta. Tavaly egy kis kalamitása történt, a mennyiben Eöry

Erzsi az Andrassy úti Színház tagja választott bíróságot kért arra vonatkozólag, hogy használhatja-e valaki az ő nevét. (Eöry Katót, akkor szintén Eöry Erzsinek hívták.) Eöry Erzsi, a növendék belátta, hogy igaza van a már többéves színésznőnek s megváltoztatta a nevét. Ma *Eöry Kató*.

A „Tolonc”-ban és a *Varga Ábrissné*-ban vizsgázott nagy sikerrel. *Hevesi Sándor* leszerződötte a Nemzetihez.

## Cserépy László

Unokaöccse a híres filmrendező *Cserépynek*. *Tanay*

*Frigyes* utódjának emlegetik. Ő volt a legelső növendék ez évben, aki szerződést kapott. Az akadémiai vizsgán *Herczeg Ferenc* „Kék róká”-jában, mint *Trill báró* — olyan szenzációs sikert aratott, hogy egyik kritikuskunk *hosszú cikkben* méltatta s szinte követelte szerződését. Magas, szőke fiatal-



Cserépy László

ember, nagyon érdekes megjelenés. Legutóbb *Gaal Gyula* szerepébe ugrott be a *Kamarában* a „Most jelent meg” című darabban s szép sikere volt. A Nemzeti Színházhoz szerződött.

## Barsy Ödön

A mostanában színpadon annyira nélkülözött „hösszerelmes” pompás típusa. *Organuma*



Barsy Ödön

egyenesen **Beregi Oszkára** emlékeztet.

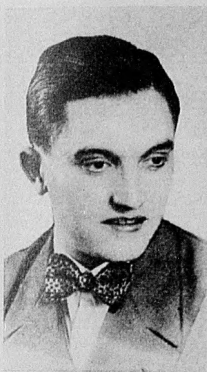
*Spangol* családból származik; de persze kitűnően beszél magyarul, mert már Magyarországon született. A „Cyrano”-ban tűnt föl a vizsgán. Az utolsó felvonás haldokló jelenetét gyönyörűen játszotta meg. Erre kapta a nemzeti színházi szerződést.

**Egry István**

A Magyar Színházhoz szerződött.

*Faludi* igazgató többször megnevezte a vizsgákon s elragadtatásának adott kifejezést a fiatal *Egry* pompás alakító tehetsége láttára. Igazi jellemkomikus. *Rákai Márton* utóda. Legutolsó vizsgáján óriási sikert aratott, mint „*Varga Ábris*”.

A színészegyesületi iskolából eddig ketten szerződtek :



*Egry István*

**Hajdu Ica**

Naíva. Az egyetlen budapesti színőnödék, akinek hosszú haja van és kibontott hajjal jár.

Egyszerűen öltözködik, Nagyon szegény leány. Iskolatársainak jegyzeteket, másolatokat készített s abból fizette a tandíját. Azonkívül szépen kézimunkázik s ez is hozzájárult létfenntartásához. Szinte csodálatos, hogy ilyen hamupipóke természettel színőnödék lett. A vizsgán a „*Darászfészek*”-ben olyan szép sikere volt, hogy három vidéki színháztól kapott ajánlatot. Ő a szegedit fogadta el.



*Hajdu Ica*

**Dénes Ervin**

A Magyar Színházhoz szerződött. Mint növendék játszott már ezen a színpadon. Kilencczben ugrott be nagyobb szerepekbe. Nagy tehetség. Drámában, vígjátékban egyformán jó. Zongoraművész is. Stuttgartban végezte a zeneakadémiát. Kitűnő akrobata táncos és írói tehetséggel is rendelkezik. Őt igazán — nem kell féltetni.



*Dénes Ervin*

A Rákosi iskolából a legelső szerződést

**Várady Jenő**

kapta. *Várady Tihanyi Vilmos* főrendező fedezte föl s szerződtette a Király Színházhoz. Nagyon lelkes ember ez a *Várady*, rajongója a színháznak. Ebben az évben már mint segédügyelő és epizódista működött a Király Színháznál. Kitűnően bevált. A „*Diák szerelem*”-ben már sikere is volt. Határozott komikus tehetség, az „*Obsitos*”-ban a vizsgán nagy sikere volt.



*Várady Jenő*

Szerződése a Király Színházhoz kettes minőségben szól: mint segédügyelő és epizódszínész. De fog ő még főszerepeket is játszani hamarosan.

**ÖNÜGYVÉD**

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben. Ára hármentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „*Délbáb*” kiadóhivatalában, Budapest, VII., Dohány uccsa 12

# Az \* Ábelek \*

Németország nagyvárosainak utcáit hónapok óta dominálja egy szám és egy név:

## 4 Abels.

A négy Ábel. Plakátokról ez a szó virul legnagyobb betűkkel, színpadon, gramófonlemezekon, rádióban ez a név dominál.

A „Die Abels” egy vokálkvartett, akik a világhírű néger együttes: a *Revellers* stílusában énekelnek jazz-muzsikát, de nem utánozzák le szolgálait, hanem a maguk művészi egyénisége szerint módosítják. Németországi hatalmas sikereiknek egyik legfőbb tényezője: hogy szemben az eddigi ének-együttesek idegen, rendszerint angol szövegével, az Ábelek németül adják elő számaikat, ami ott persze nemzeti diadalnak számít.

És ez a német nyelven aratott diadal annál értékesebb, mert a „Die Abels” — *egyől egyig magyar fiúk.*



Az Ábelek: Balassa, Vigh, Áget, Fetecki és Riesenberg

A társaság vezetője és összehozója Ábel Pál zeneszerző.

A másik négy énekes szintén komoly művész. *Mindnyájan nagy német színpadok tagjai voltak, ahol elsőrendű szerepkörön komoly sikereket értek el.* De a jazzel többet lehet keresni — s most a szólistaság dicsőségteljes, de nem mindig fehér kenyere helyett, mint a Die Abels, a jazzkvartett cseppet se kellemetlen kalácsát etetik.

Első tenoristájuk Vigh Jenő, aki eredetileg Szegeden, majd Budapesten újságíró volt, verskötete is jelent meg „Trambulin” címen. Ez a szimbólum tévesnek bizonyult: az íróból énekes lett. Szegedi, majd budapesti énektanulmányai során hangja szárnyaló csengésű tenorrá fejlődött.

Ugyancsak szegedi származású a második tenorista is: Balassa József. A baritonistát Fetecky Rezsőnek, a basszistát (a társaság egyik erősségét) Riesenberg Imrének hívják.

A négy magyar fiúról persze a németek is tudják (ha nem is hirdetik), hogy magyarok. „Berlin kedvencei” írja róluk a B. Z. am Mittag.

A Die Abels eddig csak Németországban szerepeltek: most van egy urnéjük előkészületben, amely majd minden európai országon keresztül vezet és utána: *Indiába és Japánba utaznak turnézni.*

Az Ábelek. Négy komoly énekes, egy komoly szerző. Mindegy, hogy Wagner Richarddal vagy Irving Berlinnel: magyar fiúk, akik egészen speciális művészettel szereznek dicsőséget a magyar névnek.

# Színház a modern képzőművészetben



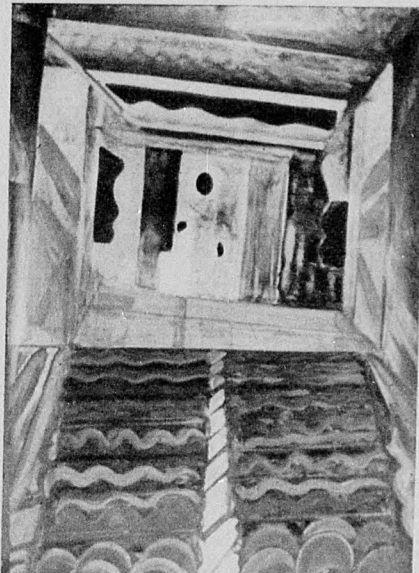
Reflektorfényben



Színpadi táncakrobaták



„Tabarin”



Színpad a nézőlérről

(Scheiber Hugó festményei)

hozója

omoly  
l szín-  
frendü  
lek el.  
i — s  
es, de  
, mint  
pet se

5. aki  
pesten  
meg  
bolum  
énekes  
éne-  
nyaló

asú a  
özsef.  
ek, a  
ségét)

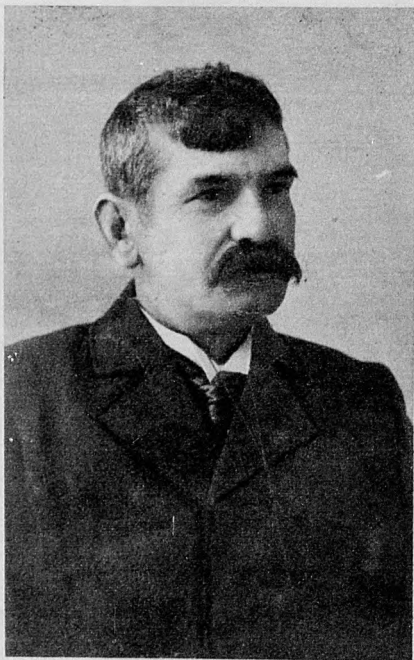
néme-  
k (ha  
letik),  
varok.  
encei”  
B. Z.

ls ed-  
émét-  
repel-  
n egy  
zület-  
majd  
ai or-  
ül ve-  
In-  
banba  
ni.

Négy  
s, egy  
rző.  
Wag-  
vagy  
nnel:  
akik  
ciális  
zerez-  
el e  
k.

# Helfgott bácsi feltámasztása

Nincs két esztendeje annak, hogy Helfgott bácsi meghalt. És mégsem halt meg. Különös egy eset: ez a Helfgott bácsi gyakran feltámad. Helfgott Samunak hívták. Nem volt bankvezér, színházigazgató, még operett-szerző sem, hanem egyszerű fényképész volt a Városligetnek, a pesti bakák, tűzoltók, villamoskalauzok, eselédék és diákok ringlispiles, hejehujás *lízsjének*. Helfgott Samunak már életében biztosítva volt a *halhatatlanság*, mert Molnár Ferenc *Liliómban* a legendás hírű ligeti fényképész alakja *műtermével* együtt nagy szerepet kap. És a népszerűség egy másik darabban is színpadra viszi Helfgott bácsit, *A régi jó Budapest* című operettben. Végül most, halála után két esztendővel újra találkozunk vele a



Helfgott bácsi

*Kikelet ucca 3* című operettben. Sarkadi Aladár fényképek után élethűen utánozza Helfgott Samu alakját.

Ott kinn a Városligetben híres ember volt ez a Helfgott Samu. Erős, hatalmas ember, egyéni bajusszal. A ligeti hintáslegények és az angyalföldi *ifjúság* körében igen nagy tekintélye volt, mert nem akadt olyan bieszkás verekedő, akit percek alatt ne tett volna harcképtelenné. És azért szerették a liget lovagjai, lünderci, de különösen a rendőrei.

Amikor Molnár Ferenc a *Liliómot* írni kezdte, naponta kijárt a Helfgott-műterembe. Egy-egy félóráskat töltött Helfgott bácsinál, hogy tanulmányozza a „lízse” életét, alakjait és eseményeit. Az öreg nem valami jó szemmel nézte Molnár Ferencet a műtermében. Gyanakodott. Nem hitte el, hogy Molnár valóban írói szempontokból tartózkodik nála. Üzleti ellenfelet látott Molnár Ferencben, aki az ő műtermén keresztül akarja tanulmányozni a ligeti *gazdasági viszonyokat*. Nagyon sok fényképet kellett Molnárnak csináltatni, hogy elűzze Helfgott bácsi gyanakvását...

Helfgott Samunak Molnár Ferencen kívül sok előkelő vendége volt a magyar művészvilágból. *Bródy Sándor*-ról, *Ady Endréről* és *Szép Ernőről* is készített az öreg fényképet. Ezekre a képekre volt a legbüszkébb.

Helfgott Samunak ez a harmadik szereplése a pesti színpadon, amit nem is esodálhatunk, mert ennyire friss, eleven emléket nem igen találhatunk színdarabszerzőink a régi, gondtalan, derűs és kacagó Budapestről, amely ellentétben Helfgott bácsival, talán soha, soha többé fel nem támad...

Gömöri Lajos.

\*  
ia  
arkadi  
a utá-

ember  
hatal-  
ligeti  
fjúság  
volt,  
vere-  
volna  
ték a  
nősen

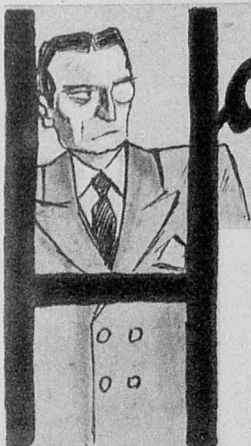
liomot  
fgott-  
t töl-  
ulmá-  
ait és  
mi jó  
a mű-  
lte el,  
ntok-  
nfelet  
ő mű-  
yozni  
agyon  
k esi-  
bácsi

encen  
a ma-  
andor-  
ról is  
ekre a

madik  
t nem  
friss,  
atnak  
talan,  
amely  
talan  
ad ...  
Lajos.



Nancy Mash, a newyorki Ziegfield-revü tagja (Fotó Fox)



# hallja maga sójt



Ilyenkor sze-  
zón végén illik  
foglalkozni ki-  
csül a sporttal is,  
különösen azok-  
kal az esemé-  
nyekkel, ame-  
lyek bankettek-  
kel végződnek.  
Itt van például

günknek — sajnos azt sem szabad el-  
árulnom, hogy  
mely ország szü-  
lött — igen meg-  
tetszett ifjú szin-  
művésznők és al-  
kalmas pillanat-  
ban megkérte a  
kezel. Barátunk a  
boldogító igennel  
larsolyában hazarohant szüleire,  
elmondotta a nagy



bajnokság, amelynek  
az a remek vacsora volt, amelyen a kor-  
mány vendégül látta a külföldi tiszt  
vívókat. Kilenc nemzet tisztikara üll  
együtt az egyik szálló télikertjében és  
olyan festői látványt nyújtott a sok  
csillogó uniformis, aminőbe bizony eddig  
még nem volt részünk. Vacsora után  
felesendült a cigánymuzsika és erre  
mind kevesebben maradtak az asztalnál,  
de annál többen roplák a csárdást.

Meg kell állapi-  
tanunk, hogy a  
magyar tiszték  
közül



a csárdás bajnoki  
címét is Pillér  
György, a kardvi-  
vás egyéni baj-  
noka nyerte el

A külföldiek  
közül pedig De Martino olasz főhadnagy  
keltett feltűnést kifogástalan csárdásával,  
aki Dány Babával táncolt kiválóan vir-  
radatig. A legnagyobb sikere mégis  
Daniels holland századosnak volt, aki  
a mulatság első órájában tanulta meg  
a rezgőcsárdást, de olyan jó tanítvány-  
nak bizonyult, hogy reggel felé már túl-  
szárygatta mestereit.

De talán térjünk vissza a színházak  
világába, ahol van egy nagyon érdekes  
hírem, amelyet azonban sajnos annyira  
diszkréten kell kezelnem, mint ahogy  
hírt eddig talán még sohasem mondtam  
el. Egy ifjú művésznőről van szó, aki  
körülbelül egy évvel ezelőtt megismer-  
kedett egy Magyarországra sokszor el-  
látogató külföldi úrral. Külföldi vendég-

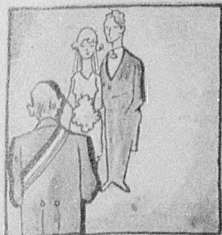
és elmondotta a nagy  
újságot annak az elhallgatásával, hogy  
menyasszonya színésznő, ami ugyan-  
is nem nagy örömet okozott volna a  
konzervatív családban. Így azonban nem  
történt semmi baj,

a jövődöbél anyós meghívta a  
művésznőt palotájukba.

A deználl menyasszony örömmel  
csomagolt össze és néhány nap múlva  
már a palota vendége volt, ahol hatszáz  
személyes garden partit rendeztek a  
művésznő tiszteletére. És itt kezdődik a  
tragédia, mert ezen a fényes és előkelő  
ünnepségen néhány magyar fiatal-  
ember is részt vett, akik véletlenül is-  
merősei voltak a fiatal és csinos meny-  
asszonynak. Ők voltak az okai, hogy a  
mit sem sejtő szülők mindent megtudtak  
a menyasszony előéletéről, aki közben  
vigan élvezte a tiszteletére rendezett  
ünnepség minden gyönyörét. Rögtön  
összeült a családi tanács, amely ki-  
mondotta, hogy a házasságból nem lesz  
semmi. Hiába tiltakozott, könyörgött,  
jenyegeldözött a jó, hiába rimázkodott,  
sírta a menyasszony, elhatározásuk meg-  
mósíthatatlan volt és a menyasszonyt  
a következő napon nagyobb végkielé-  
gítéssel visszaexpediálták Magyar-  
országra. A jó azóta is szokszor jön  
Magyarországra és soha nem mulasztja  
el az alkalmat, hogy néhai menyasszo-  
nyát meg ne látogassa.

Még egy esküvői hírről kell beszámol-  
nom magának, amely a ködös Albionban  
lörtént. Egy angol lady és egy angol  
gentleman között, de azért a hír egy  
kicsit mégis csak érdekel minket is.

Talán még emlékszik Lala Collinsra, aki a legszebb angol görli vendégünk volt a Fővárosi Operettszínház „Halló Amerika” című revüjében. Ő és Edna May a Haskell görliök visszautazása után egy jó ideig itt-maradtak még, mert az egyik a



bonvivantnál, a másik a láncoskőmikusnál volt erősen érdekelve. Dehát mindenféle szerelemnek vége szokott lenni, amelynek legfényesebb bizonyítéka ez az esküvői hír, amelyet a minap olvastam:

**Lala Collins férjhezment egy igen gazdag angol gyárosohoz,**

de amint hallom, példáját követi legjobb barátjánője Edna May is.

Remélem maga is el van ragadtatva Honthy Hannától, mint mindenki, aki a „Szökik az asszony” házi főpróbáján a nézőtérén áll. A rekordot azonban minden esetre Sebestyén Géza viszi el, aki bebizonyította, hogy elismerése a művésznővel szemben nemcsak köteles udvariaság. Tudnia kell ugyanis, hogy Honthy Hanna saját költségén csináltatta meg színpadi ruháit a színház minden anyagi hozzájárulása nélkül, ahogy az mostanában a színházak világában szokásos. A házi főpróbán Sebestyén Géza valószínűleg ektázisban rohant fel a második felvonás után a színpadra gratulálni Honthy-nak. A művésznő nem hitte el, hogy az igazgató áradozása őszinte, mire



**Sebestyén Géza kijelentette, hogy Honthy Hanna összes színpadi ruháit ő fizeti ki.**

Ezzel aztán végkép meggyőzte őszinteségéről a primadonnát, mert ez olyan nagy dolog, ami nem igen fordul elő kulisszák világában, kiváltképpen akkor, ha előrurom magának, hogy Honthy Hanna ruhái közel három és félezer pengőbe kerültek.

Van még egy kedves esetem a maga számára, amely a Városi Színház színész-bejárója előtt játszódott le az elmúlt héten. Egy egész sereg fiatal lány és fiú

várta az érkező művészeket, hogy autogramokat kérjenek tőlük. Ebben az időpontban érkezett a színház elé egy fiatal, de annál csúnyább áthírlapíró is, aki előszeretettel nyomtatja a névjegyére a „dr.” címet is.

A gyermekesereg őt is megrohanta autogrammért és ő



**habozás nélkül Gellért Lajos nevét írta le a feléje nyújtott papírlapokra.**

Már a huszadik aláírásnál tartott, amikor a színész-bejáró előtt feltűnt a színházba sielő Gellért Lajos. Tablo! A helyzet kritikus volt, mert amíg „dr.” barátunkat körül fogta az autogramkérők egyik lábra, azalatt azok, akik már birtokába voltak aláírásának, Gellértet ostromolták meg. Szerencséjére azonban, Gellért nagyon sietett és ezért olvashatatlannul jirkálta le nevét. Nem is volt olyan sikere, mint az ál Gellértnek, akinek megmutatták az újonnan kapott autogramokat, hogy megkérdezzék ki is az illető. Barátunk habozás nélkül jelentette ki, hogy ez az úr újságíró, aki csak viccet csinált velük.

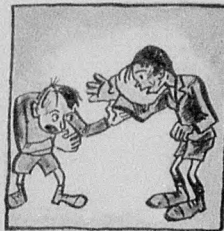
Na de a többit már igen rövidre fogom.

A müncheni kammerspiele most mutatta be Somogyi Gyula „Sybille... Ausgeschlossen!” című darabját, amely a hetvenharmadik német város ahol színtre került. Jövő évben pedig New-Yorkban lesz a premierje, ahol Anita Loos fordításában fogják játszani.

Hegedüs Tibor, a Vigszínház rendezője, a jövő héten hosszabb tanulmányútra indul, amelyeknek során először Berlinbe, Londonba és Párizsba.

Na Isten áldja, kedves öregem! Ja igaz, a vice! Nahát, hallgasson ide egyellen plépofikám.

Kabos Gyula megdöbbenve látja, hogy a fia tragtalmatlanul püfföli a szomszéd gyereket.



majd abbahagyom.

— Mit csinálsz te? — ripakodott a gyerekre.  
— Örömet szerzek a Palikának.  
— Azzal, hogy ütöd?

— Nem, hanem azzal, hogy

# A KABARÉ EREDETE

A mai Rolls-Royce-os, pneumatikus, mozis, rádióantennás, Voronoff-operációs, repülő-rekordos, távolfotografálásos világban ki tudja már, mi az a kuplé ?! A világ képenek erőszakosan megszépítő és elrontó e klasszikus korában, ahol mindenki elfeledkezett az életről, ahol a gondolat és a szív a lázas sietségbe bénul bele, már csak a legöregebb pestiek emlékezetében él a régi pesti éjszakának a poézise, amely a kuplé műfaját kitermelte.

Ma „Sanszón” lett a kupléból, mint ahogy autó lett a fiakerből, rúzs a pirosítóból, óriási „cekker” a csinos kis retikülből. Sanszón lett a kupléból, mint ahogy meztelenség lett a kacér, gondossággal eltakart térdekből, crepszatin és toal — a ternóból... Mint ahogy szegény ember lett a gazdagból és hirtelen meggazdagodott procc az egykori szegényemberből...

Nem valami könnyű, tételesen meghatározni a kuplé lélekrajzát. Más a hangja, más a látóköre, más a tematikája, mint az úgynevezett sanszónnak. Pedig, ó Istenem, a kupléénekesnők milyen büszkén neveztek magukat sanszonetteknek... Ki emlékszik arra a hölgyre, aki a régi Wertheimer-mulatóban esténként kiperdült a háromlépésnyi, egyszerű spárgaszőnyeggel borított dobogóra, flitteres fekete ruhában, fekete harisnyában és hosszú uszályát balkarján tartva, kissé recsegő hangon, kétes kacérságú hunyorgatással énekelte:

„Én vagyok egy sanszonett,  
nett, nett, nett...  
Nagyon csinos és kokett,  
kett, kett, kett...”

Egy ilyen kuplé-röfrén vérré, hússá vált a közönség soraiiban, amely két ilyen sorért hálásabb volt, mint a mai publikum egy-egy modern technikával bereklámozott hatalmas orfeumrevü-slágerért...

És most, ne tessék nevetni, ha megállapítjuk, hogy a kuplé az éccakai pesti népdal volt. A pesti nép éjszakai gondolatvilága, érzései: ez volt a

pesti kuplé, amelyet nem írók írtak, amely kósza éjszakai fejekből termett, mint a penészvirág. Volt Pesten vagy tizenöt olyan lokál, ahol nem szedtek külön belépődíjat. A közönség beült a kávéházba, megrendelte a feketéjét, a sörét és a lokál tulajdonosa egyetlen fillérrel se drágította meg az árakat. A kupléénekes aztán a száma után lement a széksorok közé, kezében tányérral és beszédte mosolygó arccal, tiz- és húszfilléresek formájában a maga fellépési honoráriumát. A kupléénekes megélt, a kávé felvirágozott, a közönség meg volt elégedve. Kell-e ennél több? Vajjon el lehet-e mondani ezt a mai énekesről, a mai publikumról és minden mai lokáltuladonorról?...

A pesti kuplé legelső jelentkezése természetesen a német kuplé volt. Talán a legislegelsőket egyike volt az, amelyben egy randevúról volt szó és a legforróbb pillanat leírása volt a röfrén. Ime:

„*Sie legte nieder  
den Rock, ... das Mieder ...  
Und dann noch  
trum-taram-tarattalla  
latta-la tam ...*”

Ezzel egy időbe esik ama híres, szinte teljesen rekedt kupléénekes szereplése, akit Walthernek hívtak és aki hallatlan népszerűsége vitte a híres Maxi-kuplét, amely így kezdődött: „*Am Sonntag, wenn das Wetter sehen, da können Sie mich im Prater sehen, ach, wie reiten tút das Pferd mit mir, was bin ich für ein kavallier ...*” És a röfrén, amelyet spontán lelkesedéssel együtténekelte vele, minden este, a publikum:

„*Ich bin der Makszi Funkelstein  
In firma Bloch und Kompagnon.  
Mei Täte is ein reicher Mann  
Und ich... ich bin sein einziger  
Sohn ...*”

„*Di Damen wo sie mich nur sehn,  
sind gleich in mir verbrannt ...  
Der Schöne Makszi Funkelstein  
swerd ich genannt ...*”

A hatodik sorban a „verbrannt” szó után, mint egy zárójel között, mindig hozzátette az öreg Wallther:

„... sollen sie werden...”

A német kupléből aztán Pest lassú magyarosodásával kivirágzott a magyar kuplé. A sántikáló magyar ütem, a nem nagyon „klappoló” rím, az ige az igével, a főnév a főnévvel; néhol a szórend se volt magyar — de már magyar szavak. Például egy ilyen röfren:

„Csak várok, csak várok,  
csak bánok is én.  
Már készen van a virsllach,  
csak várok a krén...”

Ez még csak tapogatózás volt a sőtétben. Az első lépések, a járntanulás. De már azt eredményezte, hogy a német műsor után fel-felugrott egy-egy vendég, egy kereskedősegéd vagy egy lelkes konfliskoocs és hangosan követelte a magyart! A lokáltulajdonosok belátták, hogy új kor virradt rájuk. A „művész” uraktól és hölgyektől most

már ők maguk követelték meg, hogy műsorukba állandóan illesszenek magyar számokat is. És ekkor jöttek a még német motívumokkal, német szavakkal spékelt kuplék, amelyeknek egyik legjellemzőbb példánya ez:

„Mert én vagyok a Sáni.  
Mert vétem meg kell állni.  
Még egyet nem találni,  
Ki oly legény, mint én...”

A pesti éjszakát, amelyet a békésen alvó pesti polgár bizonyára romlottan, züllöttnek gondolt, ilyen naiv, kedves, ártatlan sziporkák rakétázták be. A párizsi Montmartre sötét, intelligensebb, de egyúttal véresebb hangjai a pesti éjszakáig el nem jutottak. Itt az úgynevezett apacs-kuplé, ha egy időben divatba is jött, letompítva, vadságai nélkül, tisztána párizsiasság kedvéért kapott polgárjogot. Egy ilyen apacs-dal:

„Nincs énnekem egy vasam.  
Majd hoz haza az apacsom.  
Apacs, apacs, apacsom...”



„Ki oly legény, mint én...”

A kupléirodalom nagyon szerette témául felhasználni magát a kuplé-énekesnőt, aki dalolt a saját testéről, a ruhájáról és arról, hogy őt hogy ünneplik. A híres Tatra-mulatóban éveken át minden este kijött egy molett sanszonett, akinek harisnyakötőjéről a bokájáig lógott le egy széles, piros selyemsokor és leírhatatlan büszkeséggel, jobbkezével folyton önmagát simogatva, ezt énekelte:

„Büszke rám a direktor,  
Ha kilépek, mindenkor  
Fényben járószt a nagy reflektor...”

Ezt a kuplét valószínűleg ő maga írta. De benne van dióhéjban a minden színészek örök tragikumja: a reflektor hízelgő, de rideg, álnok fénye, amely esténként a dicsőséget jelenti — de meddig? ... Az öregedés első kis ráncáig ...

A kuplé is megöregedett. Illetve kiöregedett a sorból. Szegény *Göndör Aurél* még énekelgette drapp, kurta felöltőjében, hogy:



„Büszke rám a direktor ...“

„A kaszinó, a kaszinó  
A Lipi-Lipi-Lipi-kaszinó ...  
Oly olyan jó, de olyan jó,  
A Lipi-Lipi-Lipi-kaszinó ...“

De akkoriban már készültek a gramofonlemezek ... Kezdte már uralmát átvenni a gép, amely szigorúbb, mint az ember és pontosabban dolgozik, mint az ember. A gramofónfelvételeknél már zsúri rostálta meg a műsort. Legelső szempont volt a magyarság. A magyar öntudat itt már végre vétót mondott. A világpiac megfújta az önértet trombitáját és a világverseny elapasztotta a kuplé üde forrását, úgyhogy nem élhette túl a gyermekkorát. Gyermekcipőkben kezdte, dadogással, bájos selypítéssel; tarka kócbábukkal, útszéli élecekkel. És ezek a kellékek megmaradtak végig, amíg a lomtárba kerültek.

De ez a lomtár kedves emlékeket ébreszt, kedves, naiv gyermekkor emlékeit, amelyekkel szívesen bibelődik el még ma is az ember, a nagy tűzkörökkel lövellő fénytranszparenszek alatt az újarcú, libegő, feledékeny, hálátlan pesti uccán ...

An-  
toni  
nak  
mas,  
ga s  
széle  
csú  
szára  
hang  
ketet  
fókáj  
barit  
ség.  
valar  
vagy  
kores  
Cuv.  
renes  
Afrik  
az or  
ségro  
Me  
mint  
a tu  
gári  
afféle  
roma  
vekke  
ütleir  
hideg  
csatte  
jük t  
oroszi  
hogy  
rálva  
értene  
Szó  
zassá  
szülőh  
és le  
esend  
Medse  
Legjo  
még  
valód  
keinel  
szaba  
ember  
éldego


# Antonius

írta: Szánthó Dénes

Antoniusnak hatalmas, fakósárga sörénye volt, széles mellkasa, karcú csipője, izmos láb-szára és csillogó szeme. Ha hangját megeresztette, megreszketett a trupp minden majma, fókája, elefántja és az arrahaladó baritonistákat majd megette az irigység. Antonius oroszlán volt s nem valami közönséges parasztoroszlán, vagy pláne állatkertben tenyésztett korcs. Antonius valódi *Leo barbarus Cuv.* volt és ha Tunisz körül az a szerencsétlenség nem éri, még ma is Afrika pálmáinak tövében álmodoz az oroszláni szerelemről és harci dicsőségről.

Mert Antonius végzete is a nő volt, mint annyi derék más állaté. Antonius a tuniszi datolya-erdőben békés polgári oroszlán életet folytatott, nem afféle hősiesség, vérengző, sőt mondhatni: romantikus életet, mint a meséskönyvekben írva vagyon, meg azokban az útleírásokban, melyeknek olvasóját a hideg leli az oroszlán-bömbölés és fogcsattogtatás leírásakor, holott szerzőjük tán csak vadkereskedésben látott oroszlánbőrt. Arról se egészen biztos, hogy nem zamárbőrből van-e preparálva? A tuniszi zsidók mindenhez értenek!

Szóval Antonius békeséges vadhá-zasságban élt Cleopatrával s mikor a szülők megszerezték tizenkét fiúknak és leányuknak az eleségét, elmentek esendesen sétálgatni a holdvilágsütötte Medserda partjára. Ó boldog idők! Legjobb rájuk se gondolni... Akkor még nem tudta Antonius, hogy ő valódi *Leo barbarus Cuvier*, gyermekeinek anyját se hívták Cleopatrának szabadon, társadalmi konvenciókat és emberi vendégszeretetet nem ismerve idégettek Afrika, sokcsillagú ege alatt.



De egy alkonyatkor az történt, hogy Cleopatra inni ment a Medserda vizéhez. Nagy meleg volt, szél se mozdult és a nőstény nagy ugrásokkal közeledett a vízhez.

Antonius egy kis idő múlva fájdalommal nyöszörgést hallott. Megismerte a nőstény hangját s utána iramodott. Nem tudta mire vélni a keserű vonítást, hiszen az előbb még semmi baja se volt a párjának! Az oroszlánok pedig tudvalevőleg nem egykönnyen rontják el a gyomrukat.

Futás közben Antonius egy pillanatra elmosolyodott; azt hitte, hogy Cleopatra új gyermekekkel ajándékozta meg őt, onnan származik a fájdalmas nyögés. De aztán eszébe jutott, hogy hiszen nem lehetséges; még nincs tíz heténél több, hogy a legújabb kölykök apró szeme megpillantotta az olajfák bogyoit — s még jobban sietett a hang irányába.

Antonius egyszer csak elvesztette lába alól a talajt. Egy pillanatra elsötétedett előtte a világ; zuhant egy darabig s egy ütés érte. A fejét belevágta valami keménybe, zúgott az agya s megszédült.

Mikor magához tért, Cleopatra mellett találta magát, aki meleg nyelvvel nyalta az arcát, nyakát, ameddig a sűrű sörénytől lehetett. Egy szűk és

mély veremben voltak. Sok idő telt el ott lenni. Néha felágaskodtak, hogy kiugorjanak valahogy, de nem lehetett. Aztán segítségért ordítottak, de egyetlen hang nem felelt rá, csak néhány éjjeli madár szállt el felettük kárörvendve. Az ordítózásba is belefáradtak és kimerülten elaludtak.

Tuniszi hajcsárok húzták ki őket a veremből, akiknek francia katonák parancsoltak. A hosszú koplalás után jól esett a két kiéhezettnek az elébük dobott hús.

Aztán hosszú utazások következtek s a két oroszlán szinte beleszédült a rengeteg új látványlába.

A végcél: egy-egy ketrec volt. Mindkettő külön vasrácsos lakosztályt kapott. A rácsra egy kis vastáblára ki volt írva: Leo barbarus Cuv. Hogy az emberek tudják, kivel van dolguk s kellő tiszteletet tanúsítsanak.

Az igazgató elnevezte a hímet Antoniusnak, a nöstényt Cleopatrának. Talán emlékeztetése annak a Marius Antoniusnak, aki először alázza meg az oroszlán-nemzetséget, kocsija elé fogván őket.

Itt kezdődik tulajdonképpen Antonius életének mozgalmasabb része.

Antonius egy csomó szelidítő körülfogta, pisztolyokkal, hegyes vasakkal meredezett rá és mindenféle nevelés dolog cselekvésére kényszerítette. Két lábra állni, parancsra fekdülni, táncolni, forogni. Ha valamihez nem volt kedve, a vasakkal noszogatták. Enni pedig ugyancsak szűken adtak neki.

Estéknél kivezették az arénába, amit köröskörül zsufolásig megtöltött a publikum. A vörösfrakkos szolgák utat csináltak neki, a zene elhallgatott, mikor ő kiért s a közönség lármázó szája elcsittult. Ráccsal volt bár körülvéve és pisztolyok meredtek rá, azért mindenki félt tőle. Hogyne, hiszen fél fejjel kimagaslott a többi oroszlán közül ő, Antonius, a tuniszi berber-oroszlán! Leo barbarus Cuvier!

Antonius azonban meglehetősen szkepszissel viselte sorsát. Aránylag elég jó dolga volt, nem kellett magának dolgozni a mindennapi eledelért; nem kellett harcolni a természettel s az ellenségekkel, helyébe adtak mindent. S a személyzet, a cirkuszi szolgák és szelidítők egy idő múlva már nem is féltek annyira Antoniustól.

Estéknél, amikor kiért a porondra, szépen lefeküdt, szemben a közönséggel és nézelődött. Nyalogatta a baju-

szát, csapkodta farkával a legyeket és figyelte az embereket.

A szelidítőnek ez nem nagyon tetszett. Piszkálgatta a vasrúddal, ingerelte. De Antonius konok férfi volt, nem lehetett kihozni egykönnyen a sodrából. Rámordult néha a szelidítőre, de egyébként nem tanúsított különösebb felindulást.

Az újságok és plakátok pedig folyton róla beszéltek. Antonius, Afrika leghatalmasabb oroszlánja, az állatok királya, a vérengző vadállat, hűsz bennszülöttet megevett, mielőtt elfogták és már három szelidítőt felkoncolt. Antonius mosolygott ezeken az emberi föllentéseken és csendesen fekdült estéknél a publikum előtt.

A közönség, úgy látszik, szeret félni. Mikor látták, hogy Antonius egész nyugodtan viselkedik, kezdték gúnyolni. A büszke Antoniusból Tóni lett, vicceket mondtak róla és megdöbálták. Az állatok királya mindezt valóban királyi méltósággal tűrte. „Nem tudják, mit cselekszenek” gondolta és megadással viselte mártír-sorsát.

Antonius kezdett rossz üzlet lenni. A közönség unta a békés állatot. A közönség vért kívánt, szenzációt, gyilkosságot és nem örült, hogy egy civilizált vadat láthat. Egyszer már azt kezdték mondani, hogy Antonius nem is igazi oroszlán, csak egy oroszlánbőrbe bújtatott cirkuszi szolga. És követelődztek, hogy Antonius valami vad, ember-telen, vérengző dolgot produkáljon.

Az igazgatóság leszállította Antonius húsadagjait, rosszabb ketrecbe dugták, lemellőzték és a cirkusznál minden ponnynak jobb dolga és több bece kezdett lenni. Antonius soványodott és szomorúan gondolt fiatalságára, a Medserda partjára, a datolya-pálmákra, a sivatagra. És kezdte nem érteni az embereket.

Cleopatrával eleinte alig találkozott. Nem merték a két hatalmas állatot egyszerre a közönség elé vinni. De, úgy látszik, Cleopatra is megadással viselte sorsát, mert egyszer csak közös próbákat kezdtek velük végeztetni, közös mutatványokat s már hirdették az estét, amelyen a két herbert együtt mutatják be a publikumnak.

Az aréna megtelt néppel. A zenekar trombitái indulót recsegtek. Az erős villanylámpák vakítóan égtek. Antoniusnak nyomta a fejét a zsibongás és az emberszag.

Mikor felhúzták előtte a ketrec ajta-

ját, tudta, mit kell tennie. Besompolygott az aréna közepére. Cleopatra már ott volt. Lefeküdtek egymás mellé és nyalogatták egymás arcát. Beszélgettek. Milyen nagyok lehetnek már a kölykök. Hogy virul ilyenkor az olajfa! És a paraültetvényekben milyen kellemes illat jár!

A közönség kiáltozni kezdett. A két nyugodtan fekvő oroszlánt nevelték, füttyültek, dobogtak. Sokan a pénzüket követelték vissza.

A szelidítő bejött, dühösen sietve. Egy pálca a jobb kezében, a baljában revolver.

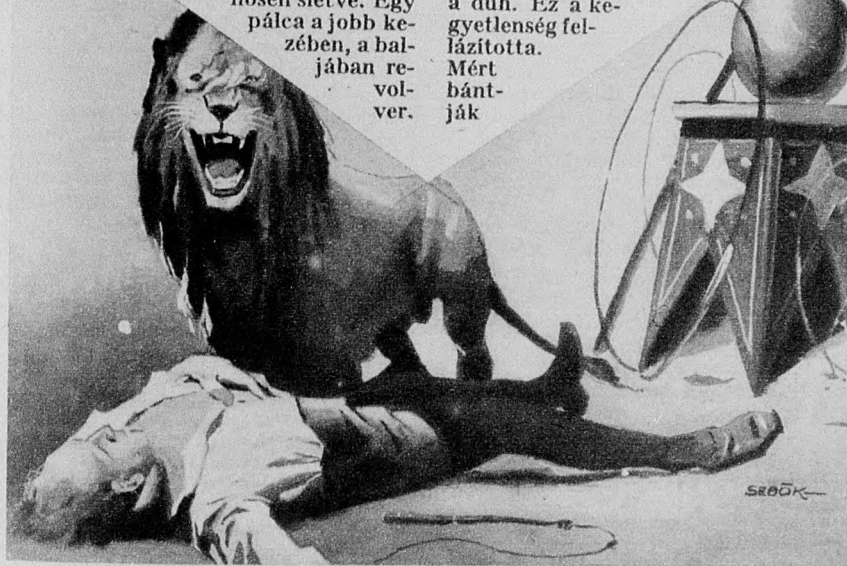
— Tegye le azt a durrogatót! Minek ide pisztoly! Alszanak a vadak!

— S hasonló kiáltások röpködtek felé. A szelidítő megigazította hófehér nyakkendőjét, aztán hevesen feléjük indult és belecsapott ostorával Cleopatra arcába.

Valami nemesebb szervet ért, tán a szemet, mert Cleopatra megrázkódott, fájdalmasan felordított és szinte sírt a kintől. Szemét nem bírta kinyitni, vér folyt végig az arcán.

Antoniuszt előntötte a düh. Ez a kegyetlenség felháztította.

Mért bántják



Antonius pedig ott állt diadalmasan

hűségét pártját? Elvesztette önuralmát. A nagy fény megvakította, a láрма elkábította. Nem tudta, mit tesz. Egy irtózatot nagyot ordított, olyat, mint hajdan, mikor elefántokkal küzdött a zsákmányért. Kitátotta a torkát és eleresztette régen pihentetett hangját. Rettenetesen dühödött lett. Az arénában halálos csend támadt. A szelidítő lassan hátrált, de azért mosolygva igazgatta nyakkendője csücskét. Antonius saját hangjától még jobban felingerült. Már Cleopatra is beleordított. A menzériából a többi oroszlán hangja behalatszott, az ismerős harci lárma az is megvadultak. Ott állt előttük a szelidítő, még mindig az ostort forgatva. Antonius borzasztó elkeseredést érzett szívében s

hatalmas erőt izmaiban. Egyetlen ugrással a szelidítő előtt termelt és fellökte. A pisztoly elsült, befuródott a ponyva tetejébe. Antonius még egyet üvöltött, egy irtózatot, velőig ható s a földön fetregő szelidítőnek átharapta a nyakát. A cirkuszból a közönség sikoltozva tódult ki, Antonius pedig ott állt diadalmasan, az izgalomtól remegve, a szelidítő teteme fölött, teljes magasságában; büszkén és fejedelmi méltósággal nézett a fejvesztve rohanó tömeg után, ő, Antonius. Leo barbarus Cuvier, az állatok királya! Senki se mert közeledni hozzá!

Attól a naptól kezdve Antoniuszt a legszebb, legelőkelőbb ketrebe tették és duplájára emelték a húsadagját.

8 DELIBAD

# Ris \* \* anekdoták \* \* nagy művészek \*

Liszt Ferenc tiszteletére ünnepi előadást rendezett a Nemzeti. A „Csi-kós”-t adták. Közvetlen az előadás előtt a megbetegedett Tamássy József lemondott. Lón erre zavar, futkosás, kétségbeesés. Szigligeti Ede addig kunyorált, kapacitálta Halmi Ferencet, hogy az beugrott a nem neki való szerepbe. Már az első taktusban hatalmas falsot vágott, amire Liszt oda szól az öreg Ábrányi Kornélnek:

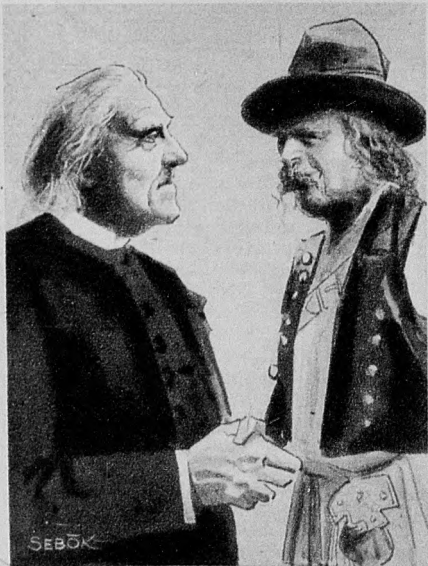
„Jesszasz! das war ein gix!”

Előadás után Liszt lement a színpadra, üdvözölni óhajtván a művészeket. Halmi így köszönté:

— Gratuliere! Sie haben gesungen wie ein Betyár!

A Bach-korszak fénykorában, az „Eljegyzés Jámpafénynél” bordalához Szerdahelyi Kálmán ezt a saját költésű pár sorát énekelte:

*Igyünk azokért, akikről  
Gondolkodunk untalan,  
Igyünk azokért akiknek  
Neve még most: hontalan!*



„Gratuliere!”

A közönség tombolva tapsolt. A policáj rájött, hogy Szerdahelyi a cenzurát kijátszva, az emigránsokat énekelte meg. Többé nem dalolhatta. Jó, hogy szárazon úszta meg rebellis ötletét...

Petőfi apósa, az öreg Szendrey, élete végén a másik veje: Gyulay Pál házában lakott a Sándor uccában. Szemben Szerdahelyiékkel.

— Te Pali, milyen színész az ez a Szerdahelyiné? — kérdezte az öregúr.

— Ejnye, ejnye apámuram, maga menyecskek iránt érdeklődik? Hát bizony Prielle Cornélia nagy művész, egyike a legjelesebbeknek!

— Sohse hittem volna, nem néz ki belőle valamirevalóság! Mindig csak tollseprűvel meg portörölronggyal látom az ablaknál!

Bodorfi Henrik, a híres dalművész lelkében csupa magyar volt, dacára, hogy hibásan beszélt a nyelvet. Debreceni színész korában a koplalásig spórolt, hogy megtakarított garasai révén elérje szíve leghebb vágyait, elzarándokolhasson Turinba Kossuthhoz. Boldogan mesélte a kedves, meleg fogadtatást, melyben a kormányzó házában része volt. Ez lévén esztendőn át minden esti témája, az öltözöben már egy kiesit unták a dolgot. Egy este megint rákezdí... Ujházi beleszólt:

— Te Henrik, hát tud Kossuth magyarul?

— Tolán! te szomár!

Aztán sohase emlegette többé élete legnagyobb élményét.

Kiss Miska, később a Népszínház pompás baritonistája nagyon szerette volna megismerni az ország híres Szigeti Józsefet. Sógora, Krecsányi Ignác végre egyszer bevitte a nagy művész öltözőjébe és bemutatta. Kiss Miksa meghatottságában olyan zavarba jött, alig tudott szólni, végre kinyögte:

— Nagyon örülök... Szigeti úr... hallottam hírét... Annyi sok szépet, jót beszéltek önről... hogy izé... hogy is mondjam csak... izé...

Szigeti flegmatikusan közbevágtott:  
— Bizony öcsém, én már megfordultam itt-ott... R. K.

# LEVÉL

Irtá:

Hargital Tihamer



Almattan éjek lázától gyötörve  
A könnyeimől égnek e sorok ...  
Égy anyaszív esd zokogva Magához,  
Ne kacagjon ki, hogy így koldulok.  
Magánál van a békém, a nyugalmam,  
Egyetlen szava boldogságot ad —  
Édes kisasszony, szép színészki-  
asszony,  
Oh, adja vissza az én fiamat!

Magának taps, babér az osztályrésze,  
Ha estenként a színpadon ragyog ...  
És én a fiam nélkül e világnak  
Legelhagyottabb koldusa vagyok!  
Magának, hogyha lemond a fiamról,  
Még ezer más imádója akad —  
Édes kisasszony, szép színészki-  
asszony  
Oh, adja vissza az én fiamat!

Feri eddig bejárt az egyetemre,  
Boldogok voltunk, nagyon boldogok,  
De most feléje se néz a könyveknek  
És éjszakánként kártyázni szokott,  
Folyton kártyázik s azt mondják,  
sokat nyer  
S Magának hordja mind az aranyat —  
Édes kisasszony, szép színészki-  
asszony  
Oh, adja vissza az én fiamat!

Ferit a sok tivornya sirba dönti,  
Lázás, köhög és nagyon halavány ...  
Mondjon te róla, hiszen úgyis tudom,  
Hogy nem szereli szívből, igazán.  
Hisz' Feri csak játékszere Magának,  
Mit eltör majd egy borus pillanat —  
Édes kisasszony, szép színészki-  
asszony  
Oh, adja vissza az én fiamat!

SEBŐK



# Miből lesz a Cserebogár?

Cs. Aezél Hona.

Szép, fekete szemei vannak és mosolygva fogadja a kérdést:

— Hogy milyen volt az életem? Hogyan jutottam el ideig? Dolgoztam, kedves barátom!

Azután mégis mesélni kezd. Talán szívesen is beszél. Van rá oka, hogy szívesen beszéljen arról a korról, amely alatt a lárvabójt íme, cserebogár lett.

— Ugye, ilyenkor azzal szokás kezdeni, hogy már gyermekkoromban is a színpadra vágytam. Én, sajnos, nem kezdhelem ezzel, mert serdülő leánykoromig eszem ágában sem volt az, hogy belőlem színésznő legyen. Egyszerre száll meg azután ez a vágy, hogy színésznő legyek és a vágy egészen rövid tusakodás után teljesült is, én színpadra



Egyetemi diákok kerestek fel.

léphettem. Azaz, hogy léphettem volna, mert éppen első fellépésem napján súlyosan megbetegedtem. Magas lázam volt és hozzátartozóim betelefonáltak a színházba, hogy ne várjanak rám, ugorjon be valaki helyettem, mert nem hagyhatom el az ügyet. Én kétségbeesve kiküdtem otthon, egyik kezemben a lázmérővel, másik kezemben az órával valami olyan hallatlan vágy égett bennem, hogy este jelen legyek az előadáson, olyan akarattal készültem meggyógyulni, hogy a lázam egyre csökkent, minél jobban közeledett az este. Hét órára teljesen lázmentes voltam, — hozzátartozóim tiltakozása dacára elmentem a színházba, végigjártottam az estét, sikerem volt — igaz, hogy előadás után a tűzoltó karjaiba ajultam el.

Egyik legkedvesebb szerepem Krudy Gyula „Zoltánká”-jában Petőfiné volt. Ebben a nagyon finom darabban a szerző meglehetősen furcsa színben állítja be Szendrey Júliát, úgy, hogy megtörtént az egyik este, hogy öltözőmben egyetemi diákok keresek fel és arra kérek, ne járjam ezt a szerepet tovább, ez a beállítás nem méltó Petőfi Sándorhoz. A darabot csakugyan alig játszottuk néhányszor, azt hiszem, én vagyok az egyetlen színésznő, akinak nem a lovait fogták ki a diákok, hanem a — szerepét.

Amikor Bánffy Miklós gróf nagyszerű darabját, a Nagyurat játszottuk a Várszínházban, minden nap siklón mentem az előadásra. Egy este másodmagammal kerültem egy fülkébe, a szomszédom nagy szakállal rendelkező öregúr volt. Ahogy a siktó megindult, az öregúr felállt, meghajlotta magát és németül így szólt hozzám:

— Boldog vagyok, hogy ilyen kitűnő művésznővel repülhetek a magasba. Én Peter Körber vagyok.

— Ertelmellenül néztem a furcsa öregre, aki nem szólt egyetlen szót sem tovább és felérve a Várba, eltűnt szemem elől. Különös kalandomat elmeséltem Bánffy grófnak, aki felvilágosított, hogy Peter Körber egyike a legnagyobb német

színházi esztétikusoknak és hogy a Naggyúr legutóbbi előadásán jelen volt.

Kezdő színésznőkoromnak volt még egy kedves epizódja. Egyik vidéki nagyvárosban vendégszerepeltem és az előadást követő napon megjelent nálam a város rendőrkapitánya. Összecsapta a bokáját és szabályosan megkérte a kezem. Természelesen kikosaraztam. Negyed óra múlva bekopogtatott hozzám a polgármester — és megkérte a kezem. Kosarat kapott. Még nem volt dél, amikor ismét kopogtattak. A tanfelügyelő kérte meg a kezem. Soha annyi kosarat még nem osztottam ki, mint akkor.

Mint minden színésznőnek, nekem is vannak vágyaim, vannak szerepek, amelyekel nagyon boldogan játszánék el. Sokat dolgozom, alig van olyan estém, amikor nem vagyok a színpadon, alig van olyan délelőttem, amikor ne próbálnék, alig van olyan délutánom, amikor ne volna tanulnivalóm. Volt egy olyan helem az idei szezonban, hogy a legjobb akarat mellett sem tudtam egy vidékről feljöött nagyon jó barátnőmmel találkozni, aki végre is megunta a találkozásnak örökös másnapra halasztását és egy éjszaka megvárta a színházi kiskapu előtt.

Színes kaleidoszkóp a színésznő élete ...  
színes képek váltakoznak ... követik egymást ... és a lárvából cserebogár lesz.



Az öregur felállt

## Egyszerű a dolog,



rendelje meg a Párisi Divatot, mely a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szébbnél-szebb kézimunkarajzot közül minden számában, melynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig ¼ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII. Dohány ucca 12.

### Egy kis tévedés

— Légy szíves, adj kölcsön jövő hétig száz pengőt — szólítja meg Sebestyén Géza egy ismerőse.

— Jó, de mi biztosít arról, hogy vissza is kapom?

— Na hallod — szolt a méltatlankodó válasz, — hát egy úriember becsületzava.

— Rendben van, hát akkor hozd el azt a bizonyos úriembert.

### Jaj, ezek a gyerekek!

A hét legjobb viccét Halmay mesélte?

Egy kislány odaszalad az anyjához:

— Anyuskám, beléd tehetek két fényes krajcárt?

— Megörültél? — kiált fel csodálkozva az anyja — mért kérdezel ilyen?

— Mert a papa tegnap azt mondta, hogy te egy öreg skatulya vagy.

# Amin az egész világ nevet



## Vasúti szerencsétlenség



— Atéltél már vasúti szerencsétlenséget?  
 — Igen. Egyszer egy alagútban az apát csokol-  
 tam meg a lánya helyett.

(Vie Parisienne)

## Ahol még nem automata



— Na, jó már a telefon?  
 — Ugy látszik — igen.  
 Nem jelentkeznek a központ.  
 (London Opinion)

## Az őrszobán

— Mi az, már megint  
 itt vagy, Schmutze?  
 — kérdi az őrmester a csavar-  
 gótól, akit újból előállít a  
 rendőr.

— Igen, itt vagyok. Nem  
 jött közben levelem?

(Simplicissimus)

## Nagy forgalom

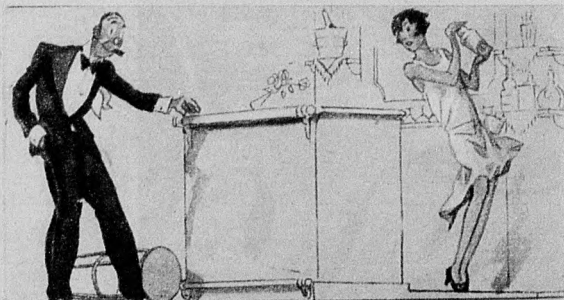


— Ki volt az a kamasz,  
 akivel legnap a moziban  
 csokolóztál, Sussy?

— Az a kérdés, hányá-  
 dik előadásán...

(Sourire)

## Röviden



— Igaz, hogy a felesége eltűnt, mr. Brown?  
 — Stimmel.  
 — És a pénztárosa szintén?  
 — Stimmel.  
 — És mi van a kasszával?  
 — Az nem stimmel.

(Ulk)

# ÉN IS SZERETTEM EGYSZER

REGÉNY  
IRTA

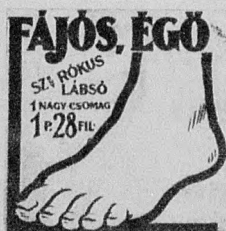
BERKES IMRE



*Barfőczi Nyúl Pál tanárjelölt és író halálosan szerelmes lesz Máriába, a híres primadonnába. Máriához megy. Mikor kimegy a primadonna villájából, Árvay igazgatót látja Máriához menni. Mardossa a féltékenység. Másnap visszaviszi a szíve. Mária ágyban fogadja és szeretné kizökkenteni a fiút tartózkodó modorából. Nem sikerül. Mikor elmegy ismét Árvayval találkozik a lépcsőn. Éjszaka visszamegy Mária villája elé és kínlódo szerelmében hangosan sír. Előveszi revolverét, amely véletlenül elsül. A rendőrségre viszik, ahonnan megszökik. Ezután kerülül Máriát. Egy este bemegey a barátjához a szerkesztőségbe és ott megtudja, hogy Mária öngyilkos lett. Félőrülten, újra felángoló nagy szerelmével keresi fel a primadonnát a szanatóriumban. Nem beszélhet vele, Mária eszméletlenül fekszik. Aztán évekig nem találkoznak ismét, míg egy kávéházban véletlenül találkoznak. Mária elmondja, hogy miért lett öngyilkos.*

— Egy könyvet olvastam egyszer. Mindenki elhagyott engem s minden összeomlott akkor körülöttem. És már senki sem emlékezett a francia dalra. Ki voltam én, csillag, magasan lobogtam, én, igen, hiszen tudja, mindenki engem szeretett és imádott egyszer s akkor oly egyedül voltam, senki és elhagyottan és elfeledve éltem a hétköznap szürkeségében. Emlékszik Árvayra? Tudja talán, hogy a felesége lettem. De érzékeny, hiú és féltékeny volt, mit tehettem én, lehet a hiúság és féltékenység ellen harcolni? Igen, ha valaki apáca és nem színésznő. Én szerettem

öt, higgye el, nagyon szerettem Árvayt. És akkor Nizzában voltunk. Ne értsen félre, nincs ebben semmi különös, volt ott egy olasz pilóta, olasz tiszt, Bontadi, igen, így hívták, Bontadi Artemio, csupa nyersség és erő, igen, nyersselyem ruhája és vörös nyers arca volt, képzelje, milyen lehetett, pilóta volt. Nem tetszett nékem, nem érdekelt, de Árvay csupa finom selyem volt és csupa lágy-ság, már évek óta és Bontadi olyan szépen tudta azt mondani, hogy sacramento. Megharagudott a pilótára. És egy este a tengerparton, én ott sem voltam, ez a rettenetes, szörnyű, nyers pilóta, ez a sacramento, inzultálta Árvayt. Ma sem tudom, hogy mi történt. És Ár-



## feltöréses

fagyástól meggyötört lábait azonnal rendbe hozza egy Szent Rókus lábsós-fürdő. Elegendő, ha egy evőkanál Rókus lábsót felold 1 lavór meleg vízben és ebben a jótékony

oxigénés vízben áztatja lábait vagy 10 percig. Ezen idő múlva lábái valóságga újjaszületnek.

## Rókus lábsó

kapható

gyógyszertárakban, drogériákban.

Főraktár: Szent Rókus gyógyszer-tár

Budapest, Rákóczi út 70

vay másnap kora délelőtt megcsókolt, olyan szokatlanul és váratlanul, még időm se volt, hogy a szemébe nézzek és visszaesőkoljam, már beleugrott a tengerbe és úszott. Úszott. Messzire kiúszott, úszott és én már kiabáltam utána és hívtam s tördeltem a kezemet, de már nem hallotta, már nem láttam sehol, elúszott. A víz éles kékje s a szikrázó nap megvakítottak, nem láttam semmit s ő elúszott s többé soha nem jött vissza. Csónakon üldözték, motorok keresték, egy hatalmas vitorlás repült a nyomába, de ő elúszott a mélybe és eltűnt örökre. Roskadtam, halálisan kimerülve fordultam meg s ott állt Bontadi Artemio. Gazember! — mondtam neki, gazember, — de Bontadi nyersen mosolygott és a vállát vonogatta. Hazajöttem. És akkor olvastam egy könyvet. Biztosan hallott már valamit Knut Hamsunról, talán olvasta is a „Viktória“! Olvassa el! Elolvastam, egy hétig nem mozdultam ki a lakásomból, egy hétig sírtam — aztán kinyitottam a gázcsapot.

Elhallgatott. Nyul Pál megrendülve kérdezte:

— Ezért tette?

— Nem tudom. Azt hiszem, ezért. És mindenért, ami nem sikerült az életemben és mindazokért, akik szenvedtek és meghaltak miattam.

Mind többen tódultak a kávéházba, a levegő felforrt s a zene hangjai a forró

## Schiller a nagy klasszikus

munka közben hideg lábfürdőt vett. Ez okozta korai halálát. Ha úgy tett volna mint Voltaire aki 90 éves koráig élvezte a fenséges kávé-italt, bizonyára még sok értékes munkával gazdagította volna a világot. Cselekedjék hasonlóképp és igyék naponta egy esésze

**Meini-kávét!**

levegőben mint gyöngyszemek úszkáltak, keringtek és csókolóztak.

Mintha a zenére figyeltek volna, de gondolataik másutt kóvályogtak. Mária hátradőlt a széken, karesú nyaka kissé megfeszült, a mennyezet furesa és vázlatos freskóit nézte. De hamar magáboz tért. Ránézett újra Nyul Pálra.

— Hát magával mi történt?

— Ügyszólván semmi. Talán azt tudja, hogy egyszer megnősültem, aztán elváltam.

— Megnősült? — rebbent föl Mária. — Nem, ezt nem tudtam, hogy megnősült. És ki volt a felesége?

— Maga ismeri, Mária, talán emlékszik rá. Madonna di Campiglio.

**Ketterl  
főkomornyik**

*emlékiratait*

**Ferenc**

**Józsefről**

*közli naponta*

*a*

**MAGYAR  
HIRLAP**

— Madonna di Campiglio?  
 — Az apja templomfestő volt.  
 — Emlékszem. Emlékszem. A nevét akkor nem akarta megmondani. Elhít-kolta. Hogy is hívták?  
 — Szilvia volt a neve. Most már megmondhatom.  
 — Szilvia — ismételte Mária. — Hiszen Szilvia férjhez ment s maga sírt az esküvőjén.  
 — Igaz. De Szilvia férje hamar meghalt s ő özvegyen maradt.  
 — Rettenetes.  
 — Nagyon sajnáltam Szilviát.  
 — És szerette?  
 — Egy ideig szerettem, de később már nem szerettem.

— És hogy történt, mondja, hogy történt?

— Mingyárt, vagy nemsokára a színház után történt. Azután a színházi est után. Hiszen tudja, egymagamban ödöngtem, pusztá és kifosztott lélekkel, bukott, szomorú szerelemmel a szívenben, kellett, hogy valaki mellettem legyen, igen, így emlékszem erre a dologra s akkor találkoztam Szilviával. Megtörtént. Ez az egész.

— Szerette, vagy engem szeretett?

— Istenem, valakit szerettem, az bizonyos. És olyan ifjú voltam még. Élni akartam a szomorúságomban.

Mária nem szólt. Meleg vér öntötte el az arcát és boldog volt. Nyul Pál akkor is őt szerette. Miatta történt.

— És boldog volt? — kérdezte később.

— Voltak talán pillanatok. De egyszer a Balatonon voltam Szilviával s valamivel felsebezte a térdét, piros, véres csík volt a térdén és egy küssé a térdén felül is. Jött az orvos és ólomyzes bo-



— És szerette?

**Bahnhofigastwirtschaff, Innsbruck, Hauptbahnhof**Tulajdonos: Moser kereskedelmi tanácsos  
Külföldi konyha. Előkelő étterem. Igen mérsékelt árak. Elsőrendű kiszolgálás

rogatást rendelt. És többször is eljött. És egyszer észrevettem, hogy Szilvia, hogy ott ült mosolvogva az orvos előtt s lecsúszta a harisnyáját s a kelleténél jobban felesúszta a szoknyáját, nem a piros esikot nézte a térdén, hanem az orvos szemét. Úgy nézte, hogy az orvos megszólalt: — Kérem, már felhúzhatja a harisnyáját. — Egyszer meg az Adrián voltunk. A hotel teraszán az ebédnél mindig szemben álltunk egy másik családdal. Három apró, szőke gyerekek, egy kissé kövérkés, szőke asszony és egy feketeképű, domborúmellű, ifjú kapitány voltak a vizavink. Szilvia a kapitánnyal ült szemben, én csak profilból láttam. Hogy ott az ebéd alatt napról-napra mi történt közöttük, azt nem tudom. Egyik este konfetti-esata volt a korzón. Bolond, eszeveszett nyári karnevál, mindenki jól érezte magát. A lámpionokat az Adria-szellője himbálta, lágy s bolondos zene szólt a teraszon, a szerpentinek röpködtek és surrantak, mint megnyúlt éji bogarak. Én is ott voltam. Egyszerre csak észrevettem, hogy a kis Szilvia ott áll a hatalmas termelű kapitány előtt s oly vadul és szen-

vedélyesen vagdossa a szemébe és az arcába a konfettit, hogy az szinte belevalkul és megszédül. A kapitány durván elkáromkodta magát ott a fülem hallatára. Én szelíden megragadtam Szilvia karját és azt mondtam neki: Mit esinálsz, szívem? De elápadtam a gyázzattól és kétségbeeséstől és tethetetlenségtől. Mit tegyek? Ha pofonütöm a kapitányt, itt a betrány, a párbaj. Úgy tettem, mintha nem hallottam volna semmit. És harmadnap elutaztunk. Egyszer meg itthon hazajött Szilvia. Kissé elkésett az ebédől s én szemrehányón néztem rá. Ebéd után a tenyerébe illeszti az állát, ránnéz és megszólal: — Nem veszel észre rajtam semmit?

— Semmit — mondtam, — mert akkor már alig láttam őt, a fantáziám a beteg lelkét kutatta állandóan.

— Nem veszel észre rajtam semmit?

— Semmit — mondtam s elmosolyodtam.

## Nagyszerű nyaraló

Abbaziában, közvetlen a tengerparttól mellett 1 vagy 2 szoba kiadó. Minden szoba a tengerre nyílik, mesés szép kilátással, tengeri fürdő használattal. A házfelügyelő kívánatra a reggelit felszolgálja. Ára villanyvilágítással egy személy részére naponta 6 pengő, két személy részére 9 pengő, esetleg egy kanapé beállításával három személy részére naponta 11 pengő. A II. emeleten egy kisebb mansard-szoba egy személy részére 2 és ½ pengő. Bővebb felvilágosítást Nagy portás nyújt, Budapest, VII, Dohány u. 12

## Eladó villanyberendezés

Alig használt 2 darab fekvő elrendezésű 60 PH Schlick-Nicholson Lietzenmayer szabadalmazott

### nyersola jmotor

a hozzátartozó Siemens-Schuckert-féle villamosberendezéssel közvetlenül kapcsolva, egy-egy darab egyenáramú mellékáramkörű

### dinamógéppel,

egy  
accumulátorral  
pótdinamógépesoporttal

A berendezés helyben és üzemben látható:

Tolnai Nyomda Műintézet és Kladóvállalat Rt-nál Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 szám

— Te ostoba, hát nem látod, hogy vörösre festettem a hajamat? — Valóban. Gesztenyebarna haja most vörös volt. Fölkálltam és elmentem hazulról.

— Talán nem érdeklí? — kérdezte Nyul Pál.

— Óh, nagyon érdekes, hogyne érdekelne — lobbant fel Mária. — És azután mi történt Szilviával?

— Csak úgy imbolyogva, félig öntudatlanul jártam már haza. Szilvia már régen nem érdekelt, azon törtem a fejem, hogyan válhatnék el tőle rövidesen és botrány nélkül. De a háború végén itt voltak a forradalmak, a társadalom szertebomlott, a törvény ereje megszűnt, várnom kellett. Egyszer éjjel fáradtan értem haza. Az uccán majd leütöttek az éjszaka vérszomjas síhederei, sokáig pihentem a szobámban, aztán be mentem a közös hálószobánkba. Nem vettem észre, Szilvia még ébren volt. Le akartam feküdni, a párnámon egy le-



... a párnámon egy levél volt ...

— Mi ez? — kérdeztem Szilviától.

— Ne olvasd el — könyörgött, — ne olvasd el! Ne olvasd el!

Megragadtam a levelet, visszamentem a szobámba, de Szilvia egy hálóingben utánam jött.

— Ne olvasd el, kérlek, ne olvasd el! — nyögte és olyan kétségbeesetten, nyomorultan és szánalmasan nézett rám, hogy megsajnáltam.

— De hát mi ez? — kérdeztem tőle.

Megint csak ezt sűrta:

— Ne olvasd el!

— Elég! — kiáltottam elborultán és elolvastam a levelet. A szeretője levele volt. Odatette a párnámra, hogy olvassam el a szeretője levelét. Vissza akart térni. De félt, hogy megölm, azért könyörgött tébolyultan, hogy ne olvassam el. Ezt eszelte ki, hogy a párnánkra teszi a levelet, ha nem veszem észre, jó, ha észreveszem, akkor rimáncodik az életéért. Biztosan arra számított, hogy nem látom meg a levelet, hiszen azt se vettem észre, hogy a haját vörösrre festette. Vissza akart hozzám térni, vissza akarta magát csempészni, a züllött kis hisztérika a megalázkodás ilyen alacsony eszközeivel szeretle volna szétzúzott otthonát megmenteni. Úgy látszik, esalódott a ledér élet muló kis boldogságai-ban és vissza akart térni a buta férjhez, aki mindent megbocsátott. A halatoni orvost, az adriai kapitányt s most meg fogja bocsátani az frástudatlan, ismeretlen fickó szerelmi ömlengéseit is. Szelfden néztem rá, azt mondtam neki, hogy

**Elromlott a rádiója?  
Nem ég a villany?  
Leszakadt a csillár?  
Eltört a villanykapcsoló?  
Egy kis olcsó csillár kéne  
a gyermekszobába?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérral megoldható. Lelkiismeretesen és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fáradjon be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Cím: **Schwarz Károly,**

hat. eng. elektrótechnikai vállalat  
Budapest, VII. Dobány uca 10 szám

feküdjék le. Látja, Mária, ez volt az én boldogságom.

Mária mámoros szemmel halgatta Pál házasságának a történetét.

— És aztán mi történt Szilviával?

— Nem tudom. Azóta nem hallottam róla semmit.

A kávéházban valami tumultus támadt. Kardok és poharak esőrrentek. Kemény, felfortyant szavak röpködtek egymásnak, mint ütésre kész öklök. Mária elsápadt és a szívéhez kapott. Aztán kérélen nézett Nyul Pálra, mint-ha veszedelemben forogna. De a zajongók közé sietett a kávéház igazgatója, egy jovialis arcú, kövérkés férfi, aki valamikor középiskolai tanár volt, s most a rendetlenkedő vendégeket igazgatta: — De kérem, uraim, hiszen úriemberek vagyunk valamennyien, de kérem, uraim — s olyan lekötelező melegséggel és udvariassággal mosolygott, szinte diadalmasan hordozta körül meleg, mosolygó, papos arcát, hogy egyszerre elcsendesedett mindenki.

Mária is megnyugodott.

— És hogy lehet, hogy évekig, hosszú évekig nem hallottam magáról semmit? — kérdezte. — Hol volt, hol bújdosott oly sokáig?

## Visszaéléseket követnek el!

Néhány hete tapasztaljuk, hogy úgy S. H. S.-ból (Jugoszlávia), valamint Csehszlovákiából és Romániából egyes olvasóink panaszkodnak, hogy a lapot drágábban árulják, mint ahogy mi azt hirdétjük. Sajnos, az ilyen egyes előforduló esetekben nem tudunk védekezni, de figyelmeztetjük és kérjük nb. olvasóinkat, hogy semmi szín alatt ne fizessenek többet a lapért, mint ahogy mi azt feltüntetjük. Még pedig:

S. H. S.-ban :

Tolnai Világlapja 12 dinár

Délbáb . . . . . 6 „

Romániában :

Tolnai Világlapja 40 lei

Délbáb . . . . . 20 „

Csehszlovákiában :

Tolnai Világlapja 6 korona

Délbáb . . . . . 3 „

— A háborúban voltam — mondta Nyul Pál.

Mária meglepődött.

— Ó, szegény barátom, képelem, mennyit szenvedett, mennyit nélkülözött s mennyi veszedelmet állt ki.

— A magam szenvedésére már nem igen emlékszem. A mások szenvedései teljesen lekötöttek. A háború talán nem azért olyan nehéz, mert ott meghalnak az emberek, hanem mert élni akarnak. Nagyon kevés katonával találkoztam, aki az egész lelkével ott lett volna. A legtöbbnek volt valakije, akiért élni akart.

— És mi volt a legkülönösebb élménye?

— Egy óriási orosz fogolytranszportnak voltam a parancsnoka valahol Lemberg közelében. A transzport elindult Galícia belsejébe. Én lovon ültem. Egyszerre csak mellettem terraett egy sebesült orosz tiszt. Sviatopolsk had-

A Friedler-féle szabadalmazott!

**„GAMMA” hajnövesztő**

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtökéletesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszippan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi ucca 46 sz.  
Telefón: József 464-71

nagy, s meglehetősen indulatosan azt követelte tőlem, hogy kocsit adjak néki, mert nem tud gyalogolni. Kihívón nézett rám, s kihívón fitogtatta állított lábát, amely véres rongyokkal volt durván körülesavarva. — Kocsit! — mondtam néki, — honnan szerezek most önnek kocsit? — Az az ön dolga! — förmedt rám Sviatopolsk hadnagy. Le is löhettem volna, de át volt löve a



— Egyszerre mellettem terraett egy orosz tiszt

lába, megsajnáltam. — Jó, — mondtam néki, — negyedórányra ide van egy falu, ott majd rekvirálók önnek egy kocsit. Addig is, tessék! És leugrottam a lovamról s odakínáltam a sebesült tisztnek. Sviatopolsk hadnagy meglepetve nézett rám s dadogni kezdett. — Nem, ezt nem fogadhatja el. Nem. És aztán tud ő menni, s nem is fáj olyan nagyon a lábsebe. — És nem ült lóra, ott sántított, bicegett mellettem órákig a júliusi napban. Jól megnéztem. Most látom, hogy finom arcú, szomorú ember volt. Időről-időre rám tekintett s olyan szomorú volt a szeme, mintha minden muzsik szomorúságát ő hordta volna a lelkében. A transzport megállt és én átadtam egy másik tisztnek a parancsnokságot. Akkor odaállt a lovam mellé Sviatopolsk hadnagy s úgy susogva, halálápadtan felszólt hozzám: — Bocsánatot kérek a viselkedésemért, de nekem menyasszonyom van otthon. Imádom a menyasszonyomat, ő tizennyolc éves s én huszonhárom éves vagyok. Ön jó ember, a legjobb ember, akivel valaha életemben találkoztam. Tegye zsebre ezt a levelet, a menyasszonyomnak írtam. Franciául írtam, ha kíváncsi rá, el is olvashatja. Azt írtam néki, hogy élek, fogoly vagyok s hogy imádom. Várjon rám türelemmel, most már biztos, hogy hazakerülök. Próbálja meg, talán Svájcban át el tudja hozzá juttatni. A magyar front most előnyös helyzetben van. Ön ezt könnyen megteheti. — Átadta a levelet s ugyanakkor letépte a vállrojtját, a sapkájáról a rézből vert cári koronát s átadta. — Kérem — mondta, — tegye el ezt emlékébe. Talán önnek is van otthon valakije. Sviatopolsk hadnagy a nevem.

Mária szeme könnyben úszott.  
— Menjünk — mondta meghatottan, s egész testében remegett.  
Kimentek a kávéházból. Mária még nem akart hazamenni.  
Lesétáltak a Dunapartra s ott leültek a Duna legelső lépcsőjére.

— Hogy mormol a víz — rebegte Mária.

— És milyen szép a királyi palota az elmosodó félhomályban — mondta Nyul Pál. — Nézze, milyen szép! És ki tudja, hány boldogtalan királykisasszony sírdogált ott már az óriási termekben. És senki sem hallotta a sír-sukat.

— És mennyien zuhantak le már a Gellérthegyről, s mindnyájan meghaltak a mormoló Dunában!

— És mennyi titkos, áruló csók csatant el a szízen!

— És hány szerelmespár bújdosott a budai síkatorokban!

— És mögöttük ólálkodott mindig egy csavargó, az élet igazi arcával, markában orgyilkot szorongatva.

— Szeretsz még? — kérdezte Mária.

— Mindig téged szerettelek.

— Szilviában is engem szeretted?

— Mindig téged szerettelek.

— És hogy soha, soha nem jutottam az eszedbe! És soha nem beszéltél rólam senkinek?

— Soha! Tudtam, hogy még egyszer találkozunk.

— Ezt én is éreztem. Az életben nincsenek befejezetlen dolgok. Mindent be kell egyszer fejezni s le kell zárni.

Lehúnyta a szemét, kissé odasímult Nyul Pálhoz s úgy mondta:

(Folytatjuk)

### Terítés tálalás

A szép tálalás a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztusosabbá teszi. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

### DÁMA ÉS GAVALLÉR

című füzet kimeríti mindazokat a formákat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó módornak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellékei. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

### Nekoplalj, de légy karcsú

A helyes táplálkozás szabályai. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

Mind a három füzet megrendelhető:

Délibáb kiadóhivatalában, VII, Dohány ucca 12.



John Gilbert másodszor is megnősült. Új felesége Ina Claire filmszínésznő

# Az én hetem

IRJA  
KARDOS ISTVÁN

Péntek

7

Jézus szíve

Valamikor, ha jól emlékszem, a nagyháború idején Berlinből kaptam egy falinaptárt, amolyan és úgynevezett falinaptárt, amely nekem évről évre pontosan megmutatja a napok járását.

Ebbe a naptárba otthon felszokták jegyezni, hogy mi a tennivaló aznapra. És minthogy minden naprak külön oldala van, így hát mindennap új és új feljegyzést kap az emlékezés számára. Ma június 7-én szóval, hogy úgy mondjam a nyár kitörése előtt pontosan két héttel ezt találok a naptár lapján:

A kályhát kitisztítani, mert füstöl.

\*

Szombat

8

Medard

Igen kedves pesti kisasszonyok szoktak hozzámm jönni, azzal a kérdéssel, hogy miután én puszipajtás vagyok a legtöbb művésznővel és művésszel, szereztek tőlük autogramot. A színház előtt autogramért állni nem érdemes, mert a nagy tömegben nagy a konkurencia s aki szerényen csendeskedik és csendes szerénykedik, az reggeltől estig állhat a kapu előtt, soha nem jut autogramhoz.

A kisasszonyok között van egy, aki engem már évek óta kibérelt autogramkérés céljaira és akinek mindezen fölül még az a követelése is van, hogy a művésznő, vagy művész írjon egy két ötletes sort neve mellé, neve fölé, vagy neve alá, ahogy éppen tetszik neki.

A kisasszony autogramkönyvével felszerelten elmentem Lauri Volpihoz is és megkértem, írjon valamit a

## A bűvészet könyve

Különbféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 500 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér, utánvétellel 40 fillérrel drágább. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány utca 12

könyvbe. Rendkívül szívesen belekanyarította nevét. Megköszöntem, majd megkértem, hogy írjon valami ötletességet is, mert megbízóim úgy kívánja. Volpi tanácstalanul ült öltözőjében.

— Kérdezzen valamit! — fordította felém tekintetét.

— Hát jó, kérdezek. Ön Mester köz tudomásúan ügyvéd volt valamikor. Irja be a könyvbe, miért hagyta ott az ügyvédi mesterséget?

Volpi arca fölragyogott és már írta is kicsiny ceruzájával az autogramkönyv fehér lapjára:

„Az igazságot minden pályán keres-héli az ember.”

Melléírtam:

„De a dollárt nem.”

\*

Vasárnap

9

K. 7. 2. P.

Találkozom a kis művésznővel:

— Az ideén hol nyaral aranyos?

— Tudja, olyan helyre szeretnék elmenni, ahol a madár se jár, ahol egy

lélek sem ismer.

— Oda ne menjen — biztatom, — mert úgy jár, mint a barátnője.

— Hogy járt?

— Elmondom, csak hallgasson ide. Tavaly a nyár derekán találkoztam barátnőjével a Dunakorzón:

— Hova megy nyaralni? — kérdezem.

— Olyan helyre — hangzik a határozott válasz, — ahol nagy a csend, ahol a madár se jár és ahol senkisé ismer.

— Szerencsés utat — mondtam neki és már el is búcsúztam. Egy hét múlva nagy meglepetésemre szembejön velem az utcán.

— Mi az, már visszajött?

— Igen. Képzelve csak, elmentem a rég óhajtott kiesiny fürdőhelyre, ahol csend van, ahol a madár se jár, ahol engem senkisé ismer.

— És?... És?...

— És!... És!... Még kérdezősködik? Hát csak nem maradok olyan helyen, ahol — senkisé ismer.

Hétfő

10

Margit

És még egy nyaralási **historia**, amelyet a Déli-bábnak eme oldalán kívül föl kell jegyezni kis zsebkönyvembe is, hogy ha egyszer megírom a pesti művészek nyaralásának **historiáját**, amolyan világtörténelemnek szánom ezt a könyvet, legyen elégséges adatom.

Salamon Béla az elmúlt esztendőben Olaszországban töltötte a nyarat. Salamon merész elhatározással körülutazta az olasz csizmát és bár egy szót nem tudott olaszul, mégis megértette magát úljában nagyszerűen mindenkivel — olasz nyelven. Egy alkalommal Velencében leült az ebédhez s a pincér levezéshez kis kanalat tett tányérja mellé. Salamon rászólt a pincérre:

— Nagykanalat kérek.

A pincér természetesen nem értette. Salamon rászólt hát még egyszer:

— Nagykanalat kérek. Nagykanál. . . Nagykanál. . .

A pincér még mindig értelmetlenül bámult az idegenre, aki egy pillanattal gondolkodott, azután büszkén vágta ki a „helyes” olasz kifejezést:

— Signor! Signor! — *Grand kanál!*

Kedd

11

Barnabás

Egy orosz békebeli emigránsnak, aki a cári uralom elől annak idején külső országba menekült, most megjelentek visszaemlékezései francia nyelven, „Futottam a cár elől” címmel. Ebben a könyvben nemcsak magáról, hanem másokról is beszél a szerző, így a többi között egy Stepan Bugarov nevű színész barátjáról is megemlékezik, akinek azért kellett elmenekülnie Oroszországból, mert egy emlékkönyvbé a következőket írta:

„A színészé a fény s a pompa  
S mi a cáré? . . . *Karlács, bomba!*”

Szerda

12

János

A színészek és az igazgatók a kollektív szerződés ügyében nem tudnak megállapodni. A tárgyalások már majdnem eredményre vezettek, amikor felmerült az ün-

nep délutáni fellépések tiszteletdíjának kérdése.

Az igazgatók ünnep délutánra nem akarnak fizetni külön felleptidíjat, a színészek viszont azt mondják, hogy

nem lépnek fel ünnep délutánján ingyen és bérmentve. Ezen aztán a két szövetség, az igazgatók szövetsége és a színészek szövetsége hajbakapott és most úgy állnak szemben, mint két harcoló fél.

Természetesen, amíg a kollektív szerződést alá nem írják, egyetlen egy színész sem szerződhetik. Azaz, hogy egy mégis kivétel, mert egyet sikerült rábírnai a szerződés aláírására mégpedig igen különös módon.

A direktor maga elé kérte a színészt:

— Kedves barátom! Nem tudom igazán, ön miért nem szerződik már le hozzánk!

— Mert a direktor úr nem akar ünnepi gázsit fizetni nekem.

— No, édes barátom — szóltt ravaszul az igazgató, — ilyen alapon önnek egy napra sem jár fizetés.

— Ugyan kérem, miért?

— Mert mikor ön nálam fellép — vágta ki az igazgató a tromfot, — az nekem mindig ünnepnap.

Mit mondjak többet, a színész aláírta a szerződést.

Csütörtök

13

Pád. sz. Á.

Egy bécsi direktor egyik készülő és magyar tárgyú operettjéhez a muzsikát Krausz Mihály, az ismert magyar zeneszerző írta — eljött Budapestre egy két színészt tobo-

rozni.

A Fészekben megtetszett neki Ihász Lajos, az Andrassy úti Színház tagja, aki magához kéretett. A színész szépen meghajította magát és bemutatkozott:

— Ihász!

— Wie heißen Sie?

— Ihász!

— Wie h'ász?

— Ihász!

— Aba wie hász? — türelmetlenkedett a bécsi igazgató.

— Ihász!

Az igazgató lemondóan és haragosan legyintett kezével és otthagya a színészt.

Ide írom ezt a megjegyzéssel  
*Mi nem mulhatnak a külföldi karrierek?*

## Angol nyelvtan

kezdők számára. Ara bérmentve 70 fillér.  
Megrendelhető: a „Déli-báb” kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12

## Összintén...

Lauri-Volpi tenorművész berobogott Budapestre.

(Pardon, mielőtt tovább mennénk, legyen szabad az egész budapesti sajtó- és művészvilág egy tévedésére felhívunk a figyelmet. A Lauri-Volpi nevet itt úgy értelmek, mintha Lauri a keresztneve volna, mint Lajos és Volpi a családneve. Volpi Lajos. Holott valójában a Lauri-Volpi dupla családnevet viseli a művész és Giacomo a tisztességes keresztneve.)

Tehát Giacomo Lauri-Volpi berobogott a Keletre s átengedte magát a bakfisok és hordárok rohamának.

Azán autóba akart szállni.

Mire egy vámőr, — népszerűlenebbül finánc — kijelentette, hogy neki nem elég az országhatáron történt csomagvizsgálat s ő utána akar nézni, hogy vajjon nem vét-e a fogyasztási vagy nem tudom, milyen adózás rendelkezései ellen ez a jött-ment színész s vajjon nem

csempész-e tojást és más értékekkel Budapest falai közé?

És félórára feltartóztatta Giacomot és felturkálta az ő csomagjait.

Az Ismeretlen Vámőr, aki úgyis, mint ilyen, úgyis, mint a kötelességteljesítés mintaképe, kiérdemelt magának egy előléptetést, ezúttal mély szimbolumul szolgál azoknak, akik szeretik a szimbolumot. Vámolni!

Belenyulkálni idegenek magánügyeibe, hasznát kiszajtolni mindenkől, ami idejön, gyanúsítani mindenkit, aki él — és kellemellenkedni ott is, ahol nem okvetlenül szükséges.

Kedves maestro, ne terjessze azért rólunk külföldön, hogy barbárok vagyunk: vannak néhányan, akik nem azonosítják magukat a vámőrökkel.

Sőt vannak, akik még abba is belenyugodnának, hogy ön tejet és szalonnát csempészne be Budapestre, cserébe tenorjáért. A főváros talán ki fogja bírni valahogy ezt az élelmiszer-inflációt is. És elvégre valami idegenforgalmi-propagandáról is hallunk mostanában csevegni. Mégis jó volna esetleg, ha az idegenforgalmat nem ilyen vámőrökkel csábítanák ide, — legyen bár az az idegen csak egy egyszerű Lauri-Volpi.



Warwick Ward, Brandes, Lars Hanson, Putty Lia, Arthur Robinson a British International stúdiójában filmfelvétel közben

cikkkel

mot és

, mint  
jesítés  
y elő-  
szolgá-  
lumot.

gyeibe,  
de jön,  
és  
okvet-

azért  
k va-  
k nem  
cel.

s bele-  
lommát  
tenor-  
bírní  
ciót is.  
ai-pro-  
n ese-  
az ide-  
el csá-  
idegen



ational

# film



Dorothy Mackall (Fotó First National)

## Morgófénykévelőadások a \* földalatti villamoson \*

Nem mindennapi érdekességű ügy került néhány nappal ezelőtt a főváros pénzügyi bizottsága elé. Arról volt ugyanis szó, hogy külföldi min-tára

bevezessék-e a pesti földalatti vil-lamos vasutakon is a mozielőadá-sokat.

Külföldön, így különösen Párizs-ban már régen szokásban van, hogy a hosszabbtávú Métro-vonalakon mozi-előadásokat rendeznek az utazóközön-ség szórakoztatására. Rendszerint már a kis mozikban is lejátszott rövid-lélekzetű, egy-kétfelvonásos vígjátéko-kat, burleszkeket vásárolta össze a párizsi földalatti igazgatósága és eze-ket a filmeket vetítik azután le a kocsikban, menetközben. Ezzel a mód-szerrel az autóbusz népszerűségét akar-

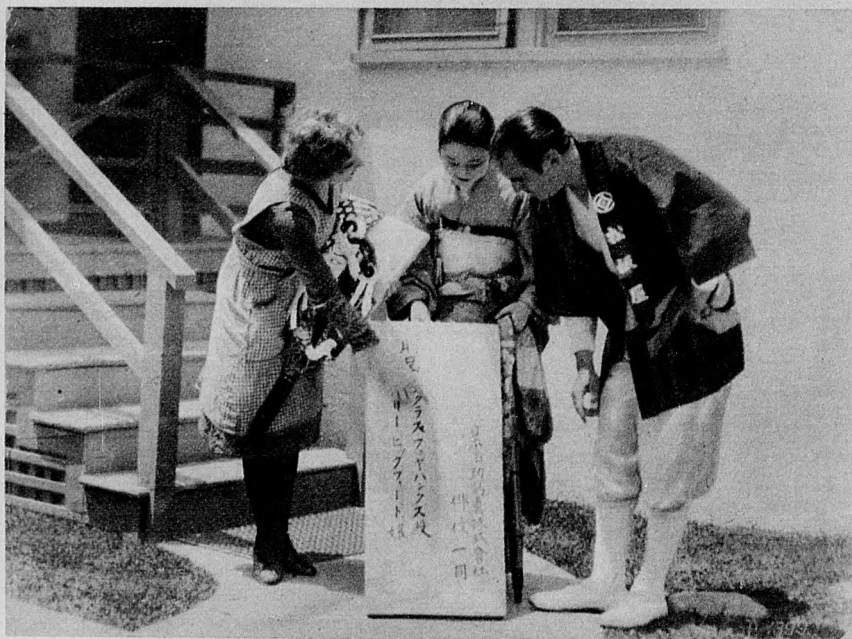
ják az európai metropolisokban ellen-súlyozni, mert az utóbbi esztendőök utasstatisztikája — főleg nyáron — esökkenő tendenciát mutat a föld-alattinál. Ugyanakkor az autóbuszok publikuma állandóan növekedőben van. A most érvényben lévő rendszer szerint

egy-egy film maximum, ha két megállónyi hosszúságú.

És ha a földalatti, megállóhoz érkezik, a film előadása félbeszakad és figyelmzettető feliratok jelennek meg a vásznon:

„Akármilyen érdekes is ez a film, ne mulassa el a leszállást, ha a kívánt állomáshoz érkezett! A filmet még járasszuk máskor is, de ön nem végezheti el a dolgát máskor!”

Több mint egy esztendővel ezelőtt,



Komaka Sunada japán filmszínésznő a japán übécét magyarázza Mary Pickfordnak és Douglas Fairbanksnak

az azóta hirtelen elhunyt *Bedő Mór* volt az, aki a főváros egyik bizottságában, amikor arról volt szó, hogy a *Ferenc József földalatti vasút* utasforgalma állandóan apad és a pestiek nem veszik annyira a földalattit igénybe, mint azt kellene, meglepő indítványt tett. Azt javasolta ugyanis, hogy

**a külföldi nagyvárosok mintájára, mi is rendezzünk mozielőadásokat a földalatti villamoson.**

*Bedő* a részletekbe belemenve azt proponálta, hogy régi magyar filmek vásároljon össze a BSzKRT és ezekel juttassa kocsijaiban. Ezzel egyrészt a halódó magyar filmgyártást juttatná új tőkeforráshoz, másrészt pedig a Budapesten megforduló idegenek előtt jó propaganda lenne. *Bedő Mór* indítványa fölött akkor nem döntöttek.

A főváros pénzügyi bizottságában most, egy esztendővel később újból szóba került ez a terv, ha nem is konkrét indítvány formájában. Az ellenzéki bizottsági tagok voltak azok, akik

**a BSzKRT mérlegével kapcsolatban ezt az eszmét újólag felvetették.**

A hivatalos álláspont a földalatti vasutakon rendezendő mozielőadások rendezésével kapcsolatban *eggyelőre elutasító*. Az ideát nem tartják megvalósíthatónak legfőképpen azért, mert Budapestnek, mint tudvalevő, csak egyetlen földalatti villamos vonala van és

**ez a vonal nem bírná el azokat a beruházásokat, amelyek hasonló technikai felszereléseknél szükségesek.**

A villamostársaság igazgatóságának számítása szerint ugyanis *bármilyen sok is lenne ilyen módon szerzett új utasok száma, a várható jövedelem nem fedezné még csak a beszerzendő filmek árát sem.*

*Bedő Mór* posthumus indítványát mindenesetre nem vetették el véglegesen, hanem

**kladták a szakértőknek véleményezés végett.**



Barbara Kent új filmjében (Fotó M—G—M)



# Filmtendörök anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

**Arrast, D. Harry** (D'Abbadie), amerikai filmrendező Argentiniában született, de eredetileg francia származású. A háború befejezése után került Hollywoodba, ahol George Fitzmauritz technikai aszisztense volt. Lassan annyira vitte, hogy túlszárnyalta mesterét is és ma már olyan tekintélye van, hogy nem egy művész szerződését ahhoz a feltételhez köti, hogy filmjeit Harry D'Arrast rendezze. Legutóbb, amikor a Paramount-gyár le-



Harry d'Arrast

szerződtette Maurice Chevalliert, a párizsi revükirályt, a revüszár csakis abban az esetben volt hajlandó a beszélőfilmszerep eljátszására, ha a filmet Harry d'Arrast szakavatott keze rendezzi. Közben azonban a nagyszerű rendező kivált a gyár kötelékéből, úgyhogy végül a filmet mégis más rendezőre bízták.

A legjobb Menjou-filmeket is d'Arrast rendezte, így a „Párizsi gentleman”-t és „Serenade”-ot. Címe: Paramount Famous Lasky Studios 5451, Marathon Street Hollywood California.

**Arzner, Dorothy** amerikai filmrendezőnő, az első nő Amerikában, aki filmet rendez. San Franciskóban született és tanulmányait Los Angelesben végezte. Egy évvel azután, hogy egyetemi tanulmányait befejezte, megkezdte szédületesnek mondható karrierjét. A háború kitörésekor önkéntes ápolónő lett, majd a háború után visszatért Los Angelesbe ahol William de Millenét, az egyik filmgyár igazgatóját jelentkezett, hogy valamilyen állást szerezzen. Dorothy

Arzner alkalmazták, még pedig gépirónőnek. Ez volt a filmmel való kapcsolatának legelső állomása. Egy hónappal később már szcenáriumot kezdett írni. Ekkor megtanulta a filmkészítés minden titkát, az operatőri munkától kezdve egészen a rendezésig és olyan nagyszerű ötletei voltak, annyi szakértelmet és tudást árult el, hogy egy Rudolf Valentino film rendezésével bízták meg. Később James Cruze-zal együtt rendezte a *Covered Waggont*, a nálunk is bemutatott, nagyszerű filmet. Ezután megint visszatért a szcenáriumíráshoz és több, nagyszerű történetet írt a film számára. Amikor James Cruze az „Old Ironside”-ot rendezte, megkérte Dorothy Arzner-t, hogy a rendezésben segítsezzék neki, ő elfogadta az ajánlatot és ekkor már mindenki úgy beszélt róla, mint a legkiválóbb filmrendezőkről. A Paramounthoz került és jelenteg is ennek a gyárnak a szolgálatában áll. Az utóbbi időben több Esther Rakston és Clara Bow-filmel rendezett. Címe: Paramount Famous Lasky Studios, 5451, Marathon Street Hollywood California.



Dorothy Arzner



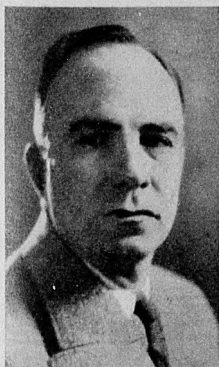
Clarence Badger

**Badger, Clarence** amerikai filmren-

dező, 1880 június 8-án, San Franciskóban született. Tanulmányait a bostoni Polytechnic Institut-ban végezte el. 1915-ben került Mac Sennett-hez, ahol vígjátékokat rendezett. Később a Metro, First National, majd a Paramount-gyárhoz szerződött és nem egy nagysikerű filmet rendezett. Legutóbb Bebe Daniels filmeket készített és a „Senorita”, „Csók a taxiban” nagy sikert aratott. Címe: Paramount Famous Lasky Studios 5451. Marathon Street Hollywood California.

Carew, Arthur Edmund amerikai filmrendező, 1884 március 5-én Trebizond-Armeniában született. Haja, szeme fekete. Carew egyike a legnagyobb filmrendezőknél. A Dolores del Rio filmeket majdnem mind ő rendezi és az ő nagyszerű munkájának köszönhető, hogy a szép mexikói asszony minden egyes filmje világsikert hoz. Rendkívül nagyműveltségű és ez filmjein is megmutatik, mert a legnagyobb alaposággal, a modern filmtechnika felhasználásával végzi munkáját. A múlt évben európai körúton volt Dolores del Rio és a filmszínésznő anyja társaságában és ebben az időben úgy emlegették, mint a filmszínésznő ölegényét. Carew Európában épp olyan jól ismerik, mint Amerikában és nem egy előkelő író, színháztulajdonos barátja van az óhazában. Legújabb filmjét Indiában készítette, amelynek szintén nagy sikert jósolnak.

Cava, la Grégory amerikai filmrendező, mint újságíró kezdte meg pályafutását. Nagyon keveset keresett és mivel egészséges étvágya volt, kénytelen volt más foglalkozás után nézni. Csakhamar a filmhez került, ahol kisebb szerepekben lépett fel, nemsokára azonban már rendezett, a filmek



Gregory la Cava

szenáriumait is ő írta és a főszerepet is ő játszotta el. Vígjátékokat rendezett, amelyeknek Charles Murray, az ismert vígjátékszínész volt a sztárja és csakhamar úgy emlegették Hollywoodban, mint Mac Sennett utódát. Gregory la Cava az utóbbi

időben a Ricahrd Dix filmeket rendezi és legnagyobb sikerét a „Mond meg egyszer” című amerikai filmmel aratta. A mulatságos helyzeteket filmjeiben mindig kihasználja és ezzel őszintén meg tudja nevetetni az embereket. W. C. Fields, a neves amerikai vígjátékszínész filmjeit is ő rendezi és ezek a filmek olyan nagyszerűek, hogy az egész világon osztatlan sikert arat velük. Az „Üldözött vad” című W. C. Fields-Grégory la Cava filmet nálunk is bemutatták. Ez egyike volt a szezon legmulatságosabb filmjeinek. Grégory la Cava címe: Paramount Famous Lasky Studios 5451. Marathon Street Hollywood California.

Kellemetlen

Dénes Oszkár egy estélyre volt hivatalos, ahol a háziasszony igen szomorúan fogadta.

— Valami baj van nagyságos asszonyom? — kérdezte résztvevően.

— Képzeld — panaszkodott az asszony, — rettenetes zavarban vagyok.

— Miért?

— Vendégeink szórakoztatására leszerződöttünk egy quartettet, de csak négyen jöttek el.

A furesa kérdés

Tudvalévő, hogy Góth Sándor szenvedélyesen szeret lovagolni. A minap szólt Gárdonyi Lajosnak, hogy kísérje el őt Hűvösvölgybe — lóháton.

— Én mennék, de nem tudom, hogy kaphatok-e egy hozzám való lovat.

— Hát az milyen? — kérdezte csodálkozva Góth Sándor.

— Egy olyan ló, amely szintén ki akar rándulni a Hűvösvölgybe.

A jóból is megárt a sok

— Gyerünk sétálni — proponálja Dénes György Pethes Sándornak.

— Nem bánom — válaszolja Pethes, — de hová megyünk?

— Mondjuk végigjárjuk a Duna-partot.

— Azt már nem.

— ?

— Hát csak nem vagyok bolond, le-sétálni a Fekete-lengerly!

# \* PERSONALITY \*

Ahogy az ember a hollywoodi bulváron sétál vagy elmegy vacsorázni egy vendéglőbe, vagy valami más privát helyen találkozik egy ünnepezt sztárral, akitől a közönség el van ragadtatva s akinek a szépségétől „el van bűbájolva”, a legtöbb esetben csalódások érik. Ahogy az ember elnézi ezt a *Janet Gaynort*, szeplős arcát és kezét, csúnya vörös haját és úgy, ahogy egészben kinéz ez a kislány, olyan gyönyörűen csúnyán, az a gondolata támad, hogy ezt is nehéz volt felfedezni. S hogy nem ilyen, hanem



Jella Goudal

még sokkal szebb karú, szebb lábú, szebb hajú nők 10.000 számmal szaladgálnak az utcán. Hogy van az, hogy mégis pont őt választották ki? Hogy történhetett ez?

Erre Amerikában aztán már kórusban tudnának felelni:

*She has a personality!*

Ezzel aztán mindent megmondtak és minden vitát be lehet zárni.

Valahogy ugyanez az eset áll *Clara Bowra* is. Akinek az amerikai pósta külön köszönőlevelet küld, mert világrekordot tart az utóbbi időben abban,

hogy ő kapja a legtöbb levelet az egész világon. Tessék ezt a hölgyet a valóságban megnézni: alacsony, kövér. Csak a szeme szép az egész arcán és bizony Isten, ha végigmenne a váci-uccai korzón, senki meg nem fordulna utána.

Itt van aztán *Colleen Moore*. Ez a kis, vörösorrú, vékonylábú, hajlott hátú hölgy, akinek összesen 1.000.000 dollár fizetése van egy évben.

Vannak aztán nagyon szépek is. Például *Dolores del Rio*, *Lupe Velez*. De náluk ezerszer szebbek is vannak, akiknek csak 7.50 dollár a fizetésük egy napra, hetenként háromszor. Ezzel szemben aztán megint ha *Olga Baklanovát*, az ünnepezt

Paramount-sztárt nézzük, bizony, nehéz volna róla mást mondani, minthogy egy hölgy, aki háromfikereskedéssel

fog  
ke  
ség  
mon  
T  
a sz  
gy  
az.

Az  
Har  
úgy  
tűj  
leg  
lehet  
ezzel  
hétéz

Har  
milli  
Char  
nem  
csak

anny  
mási  
a le

más  
Vilm  
lami

tít,  
egész  
ludn  
Kell  
kreál

Chap  
röld  
olyan  
és

lenni  
Pick  
Vilm  
tem

nak,  
és C  
Vagy  
tetlen

Garb  
dal.  
asszo  
nek,  
Talm  
Bakl

E  
mozi  
sem  
néme  
Jann  
nyira  
Ado  
Vagy  
tesen  
mint  
vagy

foglalkozik, az erre alkalmas helyeken. De ha a híres *Bebe Daniels* szépségéről beszélnék, akkor azt lehetne mondani, hogy *Bebe egyenesen csúnya*.

Telhat mi a titka annak, hogy ezeket a sztárokat mégis így becézik és főleg így megfizetik? Semmi más, mint az, hogy *She has a personality*.

Azt, amit *Charlie Chaplin* tud vagy *Harold Lloyd*, azt senki más a világon úgy nem tudja, vagy olyan jól nem tudja. Ez a legegységibb, legprivátább, legsajátabb tulajdonságuk, amelyet le lehet talán jól vagy rosszul utánozni, ezzel azonban nem lehet sem harminchétezeret keresni egy héten, amennyit *Harold Lloyd* vagy filmként egy millió dollárt, vagy többet, mint *Charlie Chaplin*. *Hollywoodban* azzal nem lehet vagyoni keresni, ha valaki csak azt tudja, vagy annyit tud, mint a másik s hogy valaki a leghűbb hasonmása akár *Bánky Vilmának* is. Valami egészen eredetit, újat... *patami egészen mást kell tudni, mint a löbbi*. Kell egy új figurát kreálni, mint azt *Chaplin* vagy *Harold* tette... Vagy olyan ábrándosnak és szelídnek kell lenni, mint *Mary Pickford* és *Bánky Vilma*. Vagy olyan temperamentumosnak, mint *Clara Bow* és *Colleen Moore*... Vagy olyan érthetetlennek, mint *Greta Garbo* és *Jetta Goudal*... vagy olyan asszonyosan éretteknak, mint *Norma Talmadge* és *Olga Baklanova*...

E pillanatban a mozi vásznán senki sem tud annyira német lenni, mint *Jannings* vagy annyira francia, mint *Adolphe Menjou*, vagy olyan gyűlöletesen szép lenni, mint *Jetta Goudal*, vagy olyan csábító,

mint *Dolores del Rio*. És ez az egész érték, amit megfizetnek.

A sztár egyéniségének akkor is jelen kell lenni a filmen, ha az illető nem is jár az abban a felvonásban.

Ha ezt valaki megtudja csinálni és hogyha ezt valaki olyan jól meg tudja csinálni mint *Colleen Moore*, *Janet Gaynor* és társai, akkor nyert ügye van. És ez még mindig nem elég, mert ezen felül még a közönségnek is el kell fogadnia, meg kell szeretni őt. Rajongani kell érte. Autogramot és fényképet kell hogy kérjenek tőle. Le kell hogy utánozzák a kalapját, a ruháját, a járását. Viccet kell hogy csináljanak belőle. S ha mindezeknek az eredménye búsas pluszt mutat a mérleg jobbik oldalán — akkor lehet fényes összegeket fizetéképpen követelni.



Renée Adoree

## Rét amerikai film Réssül \* \* Magyarországon

A külföld figyelmét, úgy látszik, sikerült végre magunkra irányítanunk. A magyar vonatkozású történetek fogékony talajra találtak szerte a világ mozilátogató közönségében, amire eklatáns bizonyosság a *Magyar Rapszódia* komoly világsikere. Valószínű, hogy mint üzleti vállalkozás is jól üt be egy ilyen eredeti magyar műjében készült magyar film, hiszen a legnagyobb német filmgyár immár a második filmjét pergeti nálunk. A németek után most aztán a legnagyobb amerikai filmgyárak egyike, az

**Universal is elhatározta, hogy  
— egyelőre — két filmet készített  
Magyarországon.**

A filmek rendezője: *Joe Pasternak*, továbbá *Charly* operatőr, már meg is érkeztek Budapestre, míg a főszereplő, a kitűnő *Eddie Polo*, továbbá a többi résztvevők is nemsokára itt lesznek,



*Joe Pasternak*

amikor aztán nyomban hozzálátnak az első film felvételeinek megkezdéséhez, még pedig *Kecskemét* és *Debrecen* környékén, amint azt a film — „A pusztai kincse” — kézirata megköveteli.

Ez a készitendő két film a *magyar tehetség komoly elismerését* jelenti. *Magyar* a rendező, *Joe Pasternak*, bármily idegenül is hangzik a neve, hiszen egy évtizeddel ezelőtt még *Paszternák József* volt. *Magyar* az operatőr, *Charly*, fiatal magyar író, *Szénássy László* munkája a film meséje is, amely szintén erősen magyar vonatkozású.

*Joe Pasternak* ma 27 éves, 8 esztendővel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. Csakhamar Hollywoodba került és itt rövid — de velős — nyomorítás után az *Universalnál* talált alkalmazást. Pár év múlva segédrendező lett, aztán többedmagával áthelyezték az *Universal európai, berlini* telepéhez. Ez év elején *rendezte itt első önálló filmjét, Biró Lajos* témájára *June Marlowval*, a most feltűnt sztárral a főszerepben. Egészen igénytelen külsejű, de *végtelenül kedves fiatalember*. Vidéken lakó szüleit látogatja meg, aztán a felvételek megkezdéséig környezettanulmányokat folytat.

*Szénássy László* Berlinben él. „A Pusztai kincse” egy

hortobágyi esikösi-  
gényt visz filmre,

akiből érdekes kalandok után *világhírű cowboy-filmsztárnész* lesz *Hollywoodban*. A második filmre nézve még nem történt döntés, csak annyi biztos, hogy ez is *Magyarországon* fog készülni.

(—szí)

Kálmán Imre



## A magyarok

egymásután hagyták faképnél Hollywoodot, természetesen a beszélőfilm miatt. Alig néhány színész maradt Amerikában. Ezzel szemben a magyar rendezők és úgynevezett technikai tanácsadók továbbra is megtartották kitűnő pozícióikat. Ezek között Jány Tibor, aki nemrégiben az Universal-studióknak volt a technikai tanácsadója, elszereződött a Warnerhez. Ugyancsak nagyszerű pozíciója van Renaud Hoffmannnak, akinek egy kicsit idegen hangzású a neve, de azért magyar. Nagy szerep vár a beszélőfilmekben Diskay József-re, a kiváló magyar tenoristára, akinek egymásután kínálnak fel nagy szerepeket az amerikai gyárak. Diskay arról nevezetes, hogy tizenkét nyelven énekel. Első beszélőfilmszerepét már el is játszotta a Fox egyik töröktárgyú filmjében, amelyben egy mohamedán főpapot alakított. Ebben a filmben arab dalokat énekelt. Kertész Mihály most készülő „Hearts in Exile” című filmjében egy szibériai száműzöttet játszik és orosz dalokat énekel. Kitűnő pozíciója van dr. Grosszmannnak, aki a Pathé-stúdió zenekarának vezetője. Dr. Grosszmann egy időben a budapesti Operaház zenei korrepetitora volt.

## Sunny boynak nevezik

az új amerikai gyermekszlárt, akinek polgári neve Davey Lee. A kis sztár mindössze négyéves és máris három film főszerepét játszotta el.

## Hosszú ideig

nem tudták, hogy mit csináljanak Greta Garbóval, aki nagyon rosszul beszél angolul és ezért nem mertek neki szerepet adni a beszélőfilmben. Végül Clarence Brown, a neves filmrendező rábízta az „Anne Christies” című film főszerepét. Greta Garbo ebben a filmben egy svéd nő szerepét fogja alakítani.

Diskay József



## MI TÖRTÉNT?

## Kálmán Imre.

a világhírű magyar zeneszerző augusztusban Hollywoodba utazik, ahol a Fox-gyárnak több filmoperettel fog komponálni.

## Szokatlan dolog történt

az amerikai filmvárosban. Joseph M. Schenck ötvenezer dollárért megvásárolta William J. Locke angol írónak egy eredeti filmszenáriumát, amelynek főszerepét Norma Talmadgera akarták bízni. Az angol író megkapta a honoráriumot és Hollywoodba utazott, hogy végignézze filmjének felvételeit. A filmet azonban mégsem fogják megcsinálni, mert az író ragaszkodott ahhoz, hogy témáját úgy filmsítsék meg, ahogyan ő azt elgondolta. A gyár ezt a kérést nem teljesítette és ezért a drága szenárium a filmgyár kéziratraktárába került.

## Amerikában is

vigyáznak arra, hogy mindenki megfizesse az adóját. Tom Mix, a híres cowboy-király, aki a hatóságok szerint eddig nagyon kevés adót fizetett, a los-angelesi bíróság elé vitte adóügyét. Mix azonban póruljárt, mert a bíróság százezer dollár adóhátralék megfizelésére kötelezte.

## Lyonel Barrymoore

rendezi Molnár Ferenc Olimpia című nagysikerű szindarabjának filmváltozatát. A férfifőszerepet John Gilbertre bízta.

## Sokat beszélnek

Amerikában Charlie Chaplin „City Light” című filmjének bukásáról. Chaplin most egy kétfelvonásos beszélőfilmet készít, amely a „City Light” kísérőképe lesz. Így akarja megmenteni nagy filmjét a végleges bukástól.

## Ha jön a kánikula



A kánikulai napok gyönyöre : A jégmasszázs

jégdarabokkal masszírozzák magukat a sportoló nők.

A jeges vödör, amelybe eddig karsú nyakú pezsgőspalackokat szoktak hűteni, nem kevésbé karsú sportladyk testápolási rekvizitumává lépett elő. Nem kell tőle megijedni, mert a kánikulában egyébként is melegebb érzésekkel és forróbb hálával gondolunk a jégre, mint másegyébkor, azonkívül az ilyen jégmasszázs mindössze pár pillanattig tart, végül pedig senkit sem kényszerítenek arra, hogy ennek a fagyos kúrának alávesse magát.

Ennek a jégkúrának a lényege abban áll, hogy nemcsak pillanatnyilag hűt, hanem kissé fogyaszt is. Azt ma már mindenki tudja, hogy a meleg elvonása a testtől a zsírrétegek apadását idézi elő. Hogy pedig a jég hideg, azt — azt hisszük — senki meg nem cáfolhatja. Az is köztudomású, hogy a hideg összehúzza a testeket, tehát a bőrt is megszesíti kissé, azaz rugalmassá teszi.

Mit kell tudni hát erről a jégkúráról? Legelőször is azt, hogy felhevült testtel sohasem szabad hozzáfogni. Tehát mikor nagyon melegünk van, tilos a jégmasszázs. Be kell várni, míg a test kissé lehűl, aztán nyugodtan, lassú mozdulatokkal le kell vetkőzni, hogy e művelet alatt újból ki ne melegedjünk s a már előkészített jégdarabokkal a testet gyorsan le kell dörzsölni. Az egész procedura nem tarthat tovább, mint egy vagy legfeljebb másfél percig. Utána száraz lepedőbe vagy frottirköpenybe kell burkolóznunk s nyugodtan lefeküdni. Ez a rövid kúra kitűnően lehűti s felüdíti a testet. Akinek a keze túlérzékeny s nem tudja tartani a jégdarabokat, az húzzon a kezére frottírkesztyűt.

Az arcbőrre is kitűnő hatása van a jéghideg vízzel való öblögetés. Ezzel is óvatosan kell bánni, mert nem minden bőr bírja a nagy hideget. Ha pár-szori öblögetés után az arcbőr, de különösen az orr kivörösödik s ez a vörösség nem mulik el gyorsan, abba kell hagyni a lemosásokat.

Ugyancsak abba kell hagyni a jégmasszázszt is, ha utána fejfájás jelentkezik. Nagyon vérszegény egyének ugyanis nem bírják az ilyen radikális kúrát. De az edzett, sportoló nők bizonyára vígan „jegelnék” majd.

de  
=  
K  
X  
  
-H  
ny  
= E  
lá  
ha

# Nyári zöldségek



- Nem fogadhatom el a darabját, mert tele van selymcsillal.  
 = De direktor úr ez csak a korbács miatt van, hisz a XII. században jártunk.



- Lilike, ha eltávozom kap tőlem egy cívet.  
 = Annal takarodjon!!



- És a vendég napj termékek barát lehet.  
 - Éppen délután egy pohár víz mellett ül.



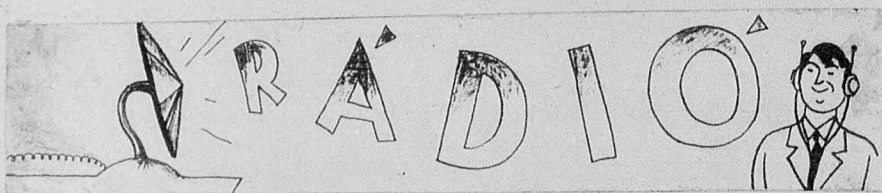
- Ahol én magam napi fogok 1300 méterigire van a tenger feléit.



= Hisz akkor Budapest még magasabban fekszik, mert itt már sinit sem látni a tengerrelte.

- Hoppa, ön Münchenben nyaralt és nem írta sőt?  
 = Éz még semmi. Tavaly láttam Napolyt és nem haltam meg!

Fotó



## Mi történik a kétszáz tíz méteres hullámmal?

Annak ellenére, hogy Magyarország a rádiózó nemzetek sorában az elsők között foglalt helyet, mindeddig csak egy hullámsávval rendelkezett, amelyen szórakoztató és tanító műsorát továbbíthatta a világűrben. Ugyanakkor Románia, ahol csak most vezetik be a rádiót,

**több hullámsávot kapott erre a célra, mint az ötödik éve rádiózó Magyarország.**

Ne kutassuk most annak az okát, hogy kinek a mulasztása volt ez, hanem legalább is egyelőre elégedjünk meg azzal, hogy a prágai rádiókonferencia kétszáz tíz méteren még egy hullámsávot engedélyezett nekünk.

Ennek a kétszáz tíz méteres hullámsávnak sorsa érdekli most a magyar rádiózók táborát. Éppen azért felkerestük a magyar rádiótechnikai ügyeknek intézőjét, Paskay Bernátot, a Póstakísérleti Állomás vezetőjét, hogy lájékoztassa ebben a kérdésben a rádióamatőröket. Sajnos Paskay Bernátnak

**felettes hatósága nem engedélyezte az intervjút**

— tekintettel arra, hogy „hivatalos titok”-ról (?) van szó — és így a rádiózók tábora továbbra is bizonytalanságban marad az új hullámsáv kérdésében.

Azt ugyancsak erősen titkolják, hogy hol fogják felépíteni ezt az állomást. Szeged például magának követeli a kétszáz tíz méteres hullámsávot, de mi illetékes helyről arról értesültünk, hogy kérésüket semmi körülmények között sem fogják teljesíteni. Az eddigi kialakult terv szerint a második adóállomás olyan vidéki városban akarják felépíteni, ahol a környezetben gyen-  
gén vehető a budapesti adóállomás detektoros készülékkel. Ez volna a leg-  
helytelenebb eljárás, mert nem szabad elfecsérelni a nagy kinnal megszerzett hullámsávot. Ennek a célnak különben

meg fognak felelni — hiszen azért építik őket — a reléállomások. De helytelen ez a megoldás már csak azért is, mert

**egyetlenegy vidéki város sem képes a rádiózók művészi igényeit kielégíteni.**

Ennek az ötletnek a kitalálói elfelejtették, hogy Magyarországon nincsen olyan színházi, zenei, művészi kultúra a vidéki városokban, mint például Németországban, ahol számtalan város rendezhet nyugodtan kitünő együttesel operaelőadásokat. Az pedig mégis csak költséges, körülményes és első-sorban komikus dolog lenne, ha egy-egy rádióközvetítésre Budapestről hozatnának le művészeket.

A kétszáz tíz méteres hullámsáv adóállomását tehát minden körülmények között Budapesten kell felállítani, ami csak hasznára lenne a magyar rádió-  
ügynek és a magyar rádióamatőröknek egyaránt. Ennek természetesen az volna az első előfeltétele, hogy a második magyar adóállomást egy másik rádiótársaságnak juttatnák. Így talán végre elérhető az, hogy a két adóállomás túllícitálna egymást a rádióműsor színvonalának emelésében. Megoldódna az a probléma is, hogy miképpen lehetne az ellentétes igényeket kielégíteni.

**Egy este megtalálná mindig mindenki azt, amit szeret.**

Az egyik helyen operettet, drámát, jazz-muzsikát, a másik helyen operát, zenekari hangversenyt vagy cigányzenét. A különböző igényeknek ez a kielégítése és az egészséges konkurrenca feltétlen hatalmas lépéssel segítené elő a magyar rádióügyet. Mindezt szíves figyelmébe ajánljuk a magyar rádió sorsát intéző uraknak és kérjük az „illetékes köröket”, ne burkolózzanak a hivatalos titok palástjába, hanem mondják meg végre, hogy mit szándékoznak tenni a kétszáz tíz méteres hullámsávval.

# AZ ANTENNA HIREI

Az ausztriai nagy díj lefutását közvetítette az elmúlt vasárnap a bécsi adóállomás a freudenau-i lóversenytéről. A Magyar Rádió Társaság vajjon mért nem közvetítette a Király-díjat vagy a hozzá hasonló futamok lefutását?

Lauri-Volpi Giacomo hangversenyét hallhattuk most csütörtökön Berlinből, amelyet egyébként a Königs-wusterhauseni Studio is közvetített. A kiváló olasz énekesnek tehát mégis csak szabad a mikrofon előtt is fellépnie és amint most értesültünk róla Budapesten kívül mindenütt közvetítik rádióan az énekét. Mért zárta el a budapesti Studio a magyar rádió előfizetőket Lauri-Volpi meghallgatásától?

Ejtéll kezdettel ad műsort a berlini és poseni Studio szombatonként, amely körülbelül két óráig tart. Nem lehetne ezt nálunk is bevezetni?

Nem lesz többé kávéházi és éttermi zeneközvetítés az olasz adóállomásokon, amit azzal indokolnak meg, hogy az előfizetők számára kibírhatatlan a zenénél sokkal erősebb lármá. Mikor teszi magáévá ezt a helyes intézkedést a budapesti Studio is?

Hetenként háromszor ad rádióriportot a nyár folyamán Breslau, Langenberg és Hamburg. Erra a célra az egyik legkitünőbb riportert szerződtették le. Mikor jön már végre rá a Magyar Rádió Társaság arra, hogy a rádióriportage egyik legfontosabb hivatása az adóállomásoknak?

Megoldódott a rejtély, hogy mért kell olyan sokszor ugyanazt az operát hallgatnunk a magyar rádióan keresztül. A Magyar Rádió Társaság ugyanis szerződést kötött az Operaházzal, hogy a színházi szezon alatt ötven előadást közvetít, viszont csak olyanokat, amelyek a közönség által kevésbé frekvenciáltak. Ez a hibás szerződés az oka annak, hogy annyszor van részünk a már több ízben hallott operában. A jövő szezonra talán mégis csak másképp lehetne megkötni ezt a szerződést?



A baltimorei rádióársaság stúdiója

# Séta a vidéki színházak körül

Debrecen

Az egész város izgalommal várta Honthy Hanna vendégszereplését. Honthyt nagyon szerették Debrecenben, hiszen innen került Pestre.

Most meghívták Debrecenbe vendégszerepelni, de a vendégszereplés elmaradt. Az egész város egyértelműleg reklamálta ezt a fellépést, úgyhogy Kardos színiigazgató jónak látta a nyilvánosságot tájékoztatni a vendégszereplés elmaradásának körülményeiről.

Visszont Honthy Hanna is úgy érezte, hogy nyilatkozni kell, mert a szerető debrecenieket meg kell valahogyan nyugtatni. Nyilatkozott is egy helyi lapban, levelének itt adjuk egy érdekes részletét:

„Kardos Géza igazgató úr megírta b. lapjokban az okokat, melyek miatt el kellett halasztanom a vendégjátékot, csak az anyagiakban lévedelt. Én szigorúan pesti elfoglaltságom miatt nem mehetek Debrecenbe, ahová, ha *szárnyaim lennének*, egyébként repülnék. De ami késik, nem mulik. Nyári budai szereplésem után, ha csak egy mód van rá, okvetlen eleget fogok tenni a meghívásnak.”

Tehát így szeretik Debrecenben még most is Honthy Hannát, hogy az elmaradt vendégszereplés miatt nyilatkozat lavinával kellett lecsillapítani a lázongó lelkeket.

Kegyeletes dolog történt most Debrecenben. Szathmáry Istvánnak, a nemrégiben elhunyt lapszerkesztőnek az emlékére a színház a „Szupécárdás” premiér jövedelmének egy részét ajánlotta föl. Szathmáry volt az első újságíró, aki színházi lapot is szerkesztett és aki megteremtette a kedves, közvetlen kontaktust a színészek és a polgári társadalom között népszerű lapjának segítségével.

## Szerelmi levelező és illemtan

A legfontosabb társadalmi illemszabályok népszerű ismertetése és levélminták gyűjteménye az ideális szerelem minden vonatkozásában. 80 oldal, izléses keménykötésben. Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „Délidő” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

Miskolc

Honthy Harna három estén keresztül vendégszerepel. (Mi lesz, ha ezt megtudják Debrecenben?)

Itt is felújították a „Lion Leá”-t. (Ugy látszik az Új Színház” hatása alatt.) Nagy sikere volt a címszerepben Rudgyánszky Ibolyának, aki — mint írják, — tíz év után ezzel a szereppel tér vissza a színpadra.

Az „Agglegény apa” itt is nagyon tetszett.

Szeged

„Szupécárdás” nagyon tetszett. Óriási társulati szervezkedés. A Tar-nay—Kardoss színházi párbaj mégis elmarad.

Pápa

A „Verebély-lánynak” olyan sikere volt, hogy *héltszer* is elment anszvítt. A „Szegény leányt nem lehet elvenni” című vigjátéknak Pesten nagyon jó sajtója volt. Ellenben Pápán azt kifogásolják, hogy a darab egyáltalán nem győz meg bennünket arról, hogy nem érdemes gazdag lányt elvenni.” Különben konstatalják, hogy „dacára a *hétfőnek* és prózai darabnak, meglepően sokan voltak a színházban”.

A hétfő és prózai darab tehát vidéken is hátrány, nemcsak Pesten.

Békéscsaba

„A búcsúzó művészno rengeteg aján-dékot kapott” — írják.

Vidéken tehát megvan még ez a jó szokás, hogy a publikum ajándékkal is kedveskedik.

A „Hazudj édes” című darabot így hirdetik. „Ez a darab több mint hatvan előadást ért meg a Belvárosi Színházban.”

Egy kis túlzás van a dologban — valljuk meg.

Pécs

Innen új primadonnát kapunk a jövő szezonban: *Pinér* Böskét.

A „Gül babá”-ban sikerrel mutatkozott be egy új bonvivánt, akiről azt tudjuk meg, hogy az oroszországi hadifogolytábor bonvivánja volt . . .

# 500 PENGŐS PÁLYÁZAT

A Délbáb pályázatot hirdet annak a kérdésnek a legtalálóbbs megoldására, hogy

## kinek van a legszebb autója Magyarországon

A Délbáb június 15-ig megjelenő minden számában található az alanti szavazószelvény, amelynek felhasználásával mindenki résztvehet ebben a pályázatban. **Akik a legtalálóbbs választ adják erre a kérdésre, négy díjban részesülnek és pedig:**

első díj	300 pengő
második	100 „
harmadik	60 „
negyedik	40 „

Ezenkívül még tíz díj kerül kiosztásra a legsikerültebb válaszok között értékes könyvajándékok alakjában.

A pályázati feltételek a következők:

1. A pályázaton mindenki résztvehet, aki a Délbáb valamely számából az erre vonatkozó szavazószelvényt kivágja, kitölti, nevét és pontos címét olvashatóan aláírja és ezt a kitöltött szelvényt legkésőbb 1929. évi június 30-ig zárt borítékban beküldi (amennyiben a pályázatok postán küldetnek be, a borítékon lévő postabélyegző kelte irányadó) a Délbáb kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány ucca 12. A boríték külsejét „Autópályázat” felirattal kell ellátni.

2. A pályadíjak kiosztásánál nemcsak az a szempont lesz mérvadó, hogy tényleg találó volt-e az ítélet, hanem az indokolás is elbírálás tárgyát képezi.

3. A pályázat kifejezetten az autó külső szépségének megítélésére vonatkozik, tehát a motor erőssége, vagy esetleges sebességi rekordok nem képezik szavazás tárgyát. Ellenben figyelembe vehető az, hogy az autó alakja, színezése és egész külső megjelenése alkalmazkodik-e a tulajdonos egyéniségéhez.

4. A pályadíjak kiosztása felett egy teljesen pártatlan zsűri fog ítélni, melynek tagjai a következők: báró *Wolfner* András úrvezető, *Polya* Tibor festőművész, *Ioán* Ede esztétikus, *Rátkai* Márton színművész és a Délbáb szerkesztőségének 3 tagja.

A pályázat eredményét a Délbáb július 20-án szombaton megjelenő száma fogja közölni. Ez alkalommal a pályadíjnyertes, továbbá a legsikerültebb válaszok teljes szövegükben fognak megjelenni a Délbáb hasábjain.



### SZAVAZÓSZELVÉNY

A legszebb autó: \_\_\_\_\_

Indokolás: \_\_\_\_\_

Ez a szelvény kitöltve beküldendő kiadóhivatalunkba „Autópályázat” jelzéssel.

Név: \_\_\_\_\_

Lakás: \_\_\_\_\_

város \_\_\_\_\_

u. \_\_\_\_\_

sz. \_\_\_\_\_

# A költő és a pénz

Tragikomédia 1 felvonásban. Irta: Lőrincz Miklós

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Beesi uca 1. szerezhető meg. (Copyright 1929, by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek: {  
Költő  
Százvezes  
Rendőőr  
Vak ember  
Apacslegény

*Uccarészlet: az Andrássy úton. Pad, vil-  
lanylámpa. Idő: tavasz, este 11 óra. A  
padon mozdulatlanul ül egy szép szőke  
nő: a megszemélyesített százezerkoron-  
ás. Stilszerű ruhája finom, zizegő  
papírból készült, erősen dekoltálva. A  
függöny felgördültekor messziről halk  
zenefoszlagányait röpti ide a szél, a zene  
egyre halkul, aztán egészen végeszakad.  
Félperces szünet után jön be a*

*Költő (húszéves, rajongó fiatalember,  
csupa ideálizmus. Részgálter: szivja  
májába a tavasz illatát): Tavasz...  
miesoda tavasz. (Észreveszi a moz-  
dulatlanul ülő nőt. Megdöbben, nem  
akar hinni a szemének, közelemből  
hozza, alaposan szemügyreveszi, alig  
tud szőhozjutni a meglepetéstől.)  
Szent Isten, egy százezerkoronás...  
Egy valódi százvezes... Nahát.  
(Odaáll a nő elé, kalapot emel.) Bo-  
csánat, hogy bátorkodom... ügye  
bár, ha nem csalódom kérem, egy  
százezerkoronáshoz van szeren-  
csém...*

*Százvezes (megvetően végigméri): Uram,  
távozzék. Én önt nem ismerem.*

*Költő: Igen, ezt rögtön sejtettem. A mi  
ismeretségünk teljesen egyoldalú.  
Csak én ismerem kegyedet... De  
még sohasem volt szerencsém... így  
személyesen.*

*Százvezes: Ah!*

*Költő: Azaz, hogy mégis... Pardon.  
Úgy emlékszem két éve, egy havas  
téli estén, egyszer már vagy öt per-  
cig az enyém volt.*

*Százvezes: Öt percig? Nem emlékszem.*

*Költő: Igen, mindössze öt percig tartott  
az egész... Olyan rövid ideig, hogy  
be sem tudtam mutatkozni... De*

*ha most megengedi... Sőhaj Tiha-  
mér, lírai költő.*

*Százvezes: Sajnálom, uccai ismeretséget  
nem kötök.*

*Költő: Félreértés kérem... ne tessék  
félreérteni... Én tisztességes ismer-  
etséget akarok...*

*Százvezes: Velem nem szoktak tisztés-  
séges ismeretséget kötni... Engem  
mindenki meg akar kapni.*

*Költő: Kérem, ha csak arról van szó...  
Azaz, hogy... Én nem egy kis futó-  
kalandot akarok... Ez egy állandó  
dolog lehetne köztünk. Azt szeret-  
ném, ha sohasem kellene elvál-  
nunk... Én azt hiszem, hogy mi  
nagyon szépen meglennénk együtt...  
Én és egy százvezes. (Ismét megpró-  
bálkozik a bemutatkozással): Sőhaj  
Thimér... költő*

*Százvezes: Költő? Nem szeretem a köl-  
töket.*

*Költő: Ezt már tapasztaltam. De talán  
most az egyszer kivételesen. Ha már  
itt ilyen szépen összetalálkoztunk.*

*Százvezes: Megmondtam már, hogy  
uccán nem szoktam ismerkedni.*

*Költő: Hát hol, könyörgöm? Bankban  
például? Hogy jövök én egy bankba?  
Milyen címen? És ne tessék engem  
egészen idegennek tekinteni. Én régi  
tisztelője vagyok egész kedves fa-  
miliájának.*

*Százvezes: Bennünket nem tisztelni, ha-  
nem szeretni, imádni isteníteni kell.*

*Költő: Igen... Mondom, kérem, az  
egész familiát... Különösen az idő-  
sebb tagokat... Azokat úgy szól-  
ván imádom...*

*Százvezes: Engem?*

*Költő: Igen, kérem, és... a millióst.*

*Százvezes: A millióst?*

*Költő: Ne tessék féltékenykedni... Ez*

a szeretet a szó legnemesebb értelmében... plátói... Én tudom, hogy őt soha el nem érhetem... Egyszer, kétszer egy bizonyos üsvéből kifolyólag volt ugyan randevúnk... de, hogy őszinte legyek kérem... le-  
esúsztatott.

**Százezres:** Nem csodálom, az ő helyében én is ezt tettem volna... Maga biztosan szegény ember.

**Költő:** Költő vagyok.

**Százezres:** Mennyi pénz van a zsebében?

**Költő (ijedten végigtapogatja a zsebeit):** Most kivételesen... véletlenül semennyi.

**Százezres:** Nincs egy fillérje sem és maga engem akar megkapni. (Névet.) Maga nem ismeri a mi családi törvényeinket... Mi társas lény vagyunk, csak úgy, mint az emberek... És csak odamegyünk, ahol többen lehetünk együtt...

**Költő:** Milyen igazságtalanság ez magától? Hiszen senki sem tudná magát jobban szeretni, mint én, akinek számára maga volna az... egyetlen.

**Százezres:** Kis hónapos szobában, úgy-e?... Ami ki sincs fizetve talán?

**Költő (erélyesen tiltakozik):** Félhónapra ki van... szép, kedves szoba... a falon képek, az ablakban virág... majd meglátja...

**Százezres:** Szóval menjek fel a lakására...

**Költő:** Istenem...

**Százezres:** Csak így, úgy-e... az első találkozás után... szerelemből... soha. Engem nem lehet csak így megkapni... Én nem vagyok egy mai férjes asszony... én pénz vagyok... nekem értékem van... érttem meg kell dolgozni, meg kell szenvedni, engem ki kell érdemelni és én nem szeretem a hónapos szobákat... a szegénységet... Brrr!... A szegénységnek van valami rettentő illata, amit a mi túlfinomult orunk nem bír el és menekülünk tőle. A gazdagságot szeretjük. A palotákat. A jólét illatát. Az autót, a pezsgőt, a csillogó ékszereket.

**Költő:** Azok nagyon szép dolgok.

**Százezres:** És a bankokat szeretem...

Azokat a legjobban... A nagy pán-céltermeteket... Ahol tíz meg száz-ezerszámra vagyunk együtt... És hogy szeretjük mi egymást... zizegve édesen egymáshoz símulunk... és mesélünk... mesélünk egymásnak... a multunkról...

**Költő:** A multjunktól?

**Százezres:** Igen és persze ilyen helyen kerülnek közibénk újak is. Ezeknek még nincs multjuk. Ezek még érintetlenek. Sokszor száz, kétszáz egy csomóban.

**Költő:** Lehetetlen. Manapság?

**Százezres:** De ezek szegyenkezve meghúzódnak és hallgatnak... Tanulnak... És milyen szépeket halla-

Mint tej  
és rózsza



olyan lesz  
az arca  
3 perc alatt

Próbálja ki ezt a módszert! Meg fogja látni, milyen gyorsan és egyszerűen szépül meg az arca. Nem kellene krémek! Szükségtelen félórakig tartó masszírozás vagy kozmetikázás.

Egyszerűen néhány cseppet a paszterizált Leton-aretejből szétsimít az arcbőrén. Erre helyezi a megszokott púdert és azonnal olyan gyönyörű, sima és hamvas lesz az arca, mint a tej és rózsza.

A fonyadt arcbőr életet kap, a fénylő orr, homlok matt lesz, az arcbőr hibái eltűnnek.

A Leton-aretej a legnemesebb arcápoló anyagok kivonata. Nem zsírozza, nem szárítja ki az arcbőrt. Teljesen ártalmatlan. Minden arcbőr részére alkalmas. Kellemes, behízelgő illata van. Hatása tartós, mert a Letonos arca helyezett púder egész nap vagy egész éjjel folyamán nem pereg le az arcról.

A Letonos arca helyezett púder teljesen láthatatlan. Még a legjobb barátjáné sem veszi észre, hogy púder van az arcán — olyan természetesen hat a Letonos arcbőr.

Tegyen kísérletet Leton-aretejjel. Ha fogja látni, milyen csodálatosan szépül meg az arca pillanatok alatt, a Letont nem fogja soha nélkülözni tudni.

Egy üveg Leton-aretej, mely hosszú ideig tart, 2 pengő 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon „HUNNIA” Laboratóriumhoz, Budapest, VII. kerület, Erzsébet körút 56



# Jobb gyujtást,

a motor erejének teljes kihasználását és zavartalan üzemét ér el Ön, ha megfelelő gyújtógyertyát használ. A gyújtógyertyának nem szabad sem elolajozódni, sem elkorrozódni, sem pedig öngyulást okozni. Az új típusmegjelölés rendszer, melyet BOSCH alkotott, gyermekjátékká teszi az Ön számára is a megfelelő BOSCH-gyertya kiválasztását. Küldesse meg a tanulságos röpratot: 5 perc alatt gyertyaszakértő és kérje mindenütt kifejezetten a világhírű, mindig bevált BOSCH-gyertyát.



nak... Ha engem kilesnek például... Nekem gyönyörű multam van... *(Extázisban.)* Értem már loptak, raboltak, hogy hozzám juszanak... Tizen ülnek értem a börtönben... egy leugrott velem az emeletről, mikor betört értem és rajtakapták. Összetörte magát. Kicsordult a gyönyörű, meleg vére és én olyan szomjasan ittam-ittam, hogy megrészegültem föle... És miattam már két anya hagyta ott a gyermekét és három feleséget vittem a szeretője ágába. És egyszer... jaj... ez volt a legszebb... Egyszer embert öltek értem... Ez egy késő este történt vagy két éve... halun... A fiú kért engem az apjától... Az apa nem adott... Neki is kellett, összeeszték... A fiú kést rántott és megölte az apját... Esküszöm, hogy soha senkinek még nagyobb gyönyörrel nem adtam oda magam, mint ennek a hatalmas, erős kölyöknek... mert senki nagyobb bünt még nem követelt el értem, mint ő...

*Költő:* Ne folytassa...

*Rendőr (lassan, kimért léptekkel jön, balról):*

*Költő:* Pszt... Rendőr.

*Százezres:* Mit? Fél talán? Én nem félek senkitől.

*Költő:* Ne, ne, az Istenért! *(A rendőr hozzájuk ér, feláll, odalép):* Pardon, bocsánat biztos úr, szabad kérnem, hány óra?

*Rendőr (keményen):* Egynegyed tizen-kettő.

*Költő:* Köszönöm szépen... Akkor még maradhatok egy kicsit.

*Rendőr (szalutál, el).*

*Százezres:* Miért kérdezte meg, hogy hány óra van, Unatkozik talán mellettem?

*Költő:* Hogy kérdezhet ilyet? A rendőrtől félttem... Azért mentem oda hozzá meg kellett mutatnom, hogy nem félek... mert ha itt meglát magával, még meggyanusít... Azt hiszi, hogy loptam... Vagy kinézhet én belőlem egy százezrest?

*Százezres:* Útálom a gyáva embereket. Soha sem tudnék egy ilyen emberé lenni... Egy rendőrtől megijedni... Előre... akkor, amikor még semmi bünt sem követelt el értem... Ha-ha-ha!... Mikor juthat így el oda, hogy engem kiérdemeljen... Mikor tudna értem embert ölteni.

**Költő:** Soha. Bűnt sohasem tudnék elkövetni.

**Százezres:** Oh... hát akkor hogy... hogy kaphat meg engem... Se nem gazdag... mert a gazdag emberek szerelmét szeretjük... Azok bennünket önmagunkért szeretnek. Nem eszköznek tekintenek, amiért sok mindent megkaphatnak, hanem csak bennünk keresik az örömiüket és gyűjtenek, gyűjtenek bennünket szenvedélyesen... Se bűnt nem mer értem elkövetni... Pedig milyen szép a bűn... Benn lenni egy páncélszekrényben hét lakat alatt. És egyszerre csak érezni, hogy kinn esztelen szerelmemmel nekiesnek a páncélnak, hogy kifúrják értünk és elrabolhassanak bennünket... Olyan a szemük, mint egy lobogó fákllya... Megragadnak és visznek... Egy kicsit fáj is, hogy olyan vadul belénk cibálnak és mégis jól esik... Mert érezzük, hogy ők adnak a legtöbbet értünk...

**Költő:** Én is szeretem magát... mondhatnám, nagyon szeretem... De én nem tudnék bűnt elkövetni... És gazdag sem lehetek, mert költő vagyok... Igaz, hogy egész nyugodtan lehetnék gazdag, mert attól még nagyon szép verseket írhatnék... De azért még sem vagyok az... Tudja, ez nem teljesen tőlem függ...

**Vak ember (botjával maga elé kopogtatva jön be, megáll, jobbrabra kopogtat a botjával maga körül):** Szabad kérném... szegény világtalan vagyok... szeretném, könyörgöm, a másik oldalra átmenni.

**Költő (fel akar állni, hogy átvezesse):** Pardon, egy pillanatra.

**Százezres:** Mit akar?

**Költő:** Átvezetem ezt a szegény vak embert.

**Százezres:** Itt akar hagyni?

**Költő:** Egy pillanatra.

**Százezres:** Itt akar hagyni egy vak emberért?

**Költő:** Látja, hogy nem találja a szegény az utat.

**Százezres:** Ne hagyjon itt.

**Költő:** Szívtelenség volna ezt a szegény vak embert...

**Százezres:** Ne sajnálja... ne menjen el... hadd botorkáljon a sötétben... Maga csak maradjon itt velem... Nem szabad a szívre hallgatni... Ostobaság... Csak engem... A forró, ellenállhatatlan testemet. Fogjon meg, markoljon bele a húsomba, szorítson magához... És ne nézzen a vak emberre... csak az én szemembe nézzen... Csak az én számat keresse... Most... most ha könyörtelen tud lenni, ha nem akar mást, csak engem... most odaadom magam... A magáé vagyok... De hűnyja be a szémét, ne gondoljon másra, csak szeressen... szeressen...

**Vak ember:** Szegény világtalan, könyörgöm alássan.

**Költő:** Nem bírom... eresszen... segítenem kell rajta. *(Felugrik, oda megy a vak emberhez, karonszögjé):*

Tessék iönni... testvérem... *(Mindketten el.)*

**Százezres (felkacag):** Itt hagyott... Itt mert hagyni... szíve van... ha-ha-ha... szíve... és a szívére hallgatólt... itt hagyott, hogy egy vak emberen segítsen...

**Apacslegény (bejön és durván elkapja és magához öleli a százezrest):** Te céda... egy hete nem voltál az enyém... gyere... itt lesek már ráfok... ha itt nem hagy az a mam-lasz, megöltem volna...

**Százezres:** Meg tudtad volna ölni?

**Apacslegény:** Már itt volt a kés... már ki is nyitottam...

**Százezres:** Értem?

**Apacslegény:** Teérted, hát.

**Százezres:** Jaj, milyen kár! Ő már a második ember lett volna, aki énmialatt meghal. És milyen forró vére lehet egy költőnek. Mind kacsordult volna a szívéből... Úgy-e, a szívét akartad áthasítani?

**Apacslegény:** A szívét.

**Százezres:** Miért nem jöttél előbb egy kicsit... a vak ember előtt... Milyen szép lett volna...

**Költő (visszajön).**

**Apacs:** Gyere!

**Százezres:** Elvisznek, kis költőm. Nem

tudta értem még azt a kis bünt sem elkövetni, hogy egy vak embert hagyjon miattam a sötétben botorkálni és most eljött értem... A nyolcszázazredik szeretöm. És elvisz...

**Költő:** Nem engedem.

**Apacs:** Gyerünk.

**Százezres:** Ő nem kérdez... ő nem költő... ő ember... magához szorít... és visz...

**Apacs (mindkét kezével magához öleli és elcipéli):**

**Százezres (közben):** Így... így... ölelj, viszél... vigyél...

**Költő:** Nem engedem... hozza vissza... rendőrt hívok... én találtam... az enyém volt... rendőr... segítség... rendőr... az enyém volt... rendőr...

**Rendő (lihegve jön):** Mi baj?

**Költő:** Elvették tőlem... Itt ültem a padon... Egy idegen férfi belekarolt, magához ölelte és elvitte...

**Rendő:** És mit akar az úr?

**Költő:** Hogy hozza vissza biztos úr... Az enyém volt...

**Rendő:** Ne tréfáljon velem az úr...

Aki nővel van, az tudjon rá vigyázni... Ha itthagya, itthagya...

Mit gondol az úr, mi vagyok én?...

Kerít? Hogy a szeretőjét visszaszerezsem... Én a hatóság vagyok...

**Költő:** Tekintetes hatóság, az nem nő volt kéremszépen... hanem egy százezresrel... Itt ült mellettem a padon... Vagy egy félórája beszélgetünk már... Éppen az enyém akar lenni... mikor jött egy vak ember...

**Rendő (bolondnak nézi):** Vagy úgy...

magá itt beszélgetett egy százezresrel... Mi?

**Költő:** Igenis, kérem... Itt, ezen a padon... egy százezresrel...

**Rendő (két kezét a költő vállára teszi):** Na, akkor ezt a dolgot nem hagyhatjuk... Megyünk utána és elfogjuk. (Belekarol.)

**Költő:** Én nem megyek... mert láttam, hogy a férfinak kés volt a kezében... meg akart engem ölni a százezresért.

**Rendő:** Na, majd én vigyázok magára... Csak jöjjön velem.

**Költő:** Ne tessék engem kérem vinni.

**Rendő:** Nem a fenébe. Hát csak nem fogom itthagyni...

**Költő:** Hová akar engem vinni, biztos úr?

**Rendő:** Ahová való... Na, elég volt a szóból. (Viszi kijelő.)

**Költő (kirántja magát a rendőr karjából):** Hát minek néz engem biztos úr... bolondnak?... Azt hiszi, hogy én bolond vagyok?... Kérem, én igazolni tudom magam... itt van, ha tetszik... (Írásokat vesz elő.) Én kérem Sőhaj Tihamér költő vagyok.

**Rendő:** Micsoda?

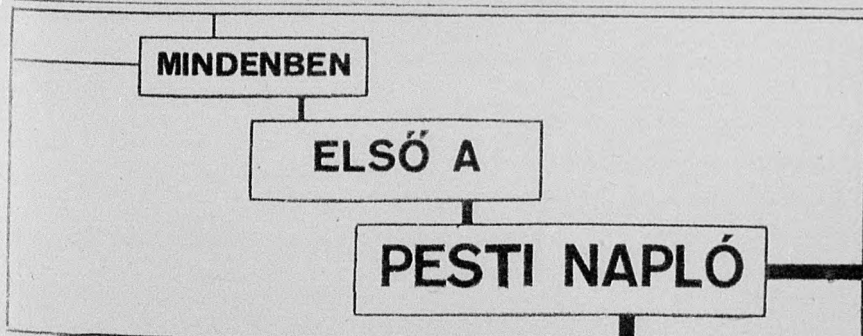
**Költő:** Költő...

**Rendő:** Költő?

**Költő:** Igen kérem.

**Rendő (széles gesztussal):** Hát miért nem tetszett mingyárt mondani... A költő az más... annak szabad... (Leül padra.) Ugyan költő úr, tessék már elszavalni ezt a dolgot... hadd nevessek én is egyet...

(Függöny.)



# INTERVJU

Köváry Gyula konferansz-párjelenete

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV. Bécsi ucca 1 szerezhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

*Köváry (az előbbi számból valamiképpen rátér a technikai fejlődésre, főleg a sebességi eredményekre):* Mert hiába kérem, a gyorsaság századában élünk! Gondolattal, fantáziával már szinte nem is lehet követni azokat a szédületes sebességi rekordokat, amiket az ember ördögös masinával ma elér. Nem lehet mást csinálni, mint levenni a kalapot — ami különben tanácsos is, mert sose tudhatjuk, mikor fujja le fejünkről valami sebesség okozta szél. Micsoda remek alkotmány pl. egy motorbicikli. A lassú gyalogjáró fel sem tudja fogni, hogy milyen hirtelen, úgyszólván egy pillanat alatt — el van gázolva és már egy egész más világba került. Vagy pl. a futóatléták! Hiszen olyan sebességi főkélyre vitték már ezt a sportot, hogyha történetesen nem sfk pályán, hanem egy szalmakazal körül futna az illető champion, egész biztos, hogy saját magát inzultálná hátra — vagy, hogy is mondjam! Vagy a tiszteletreméltó óceánrepülők. Szinte hihetetlen az a gyorsaság, hogy a Lindbergh átrepülte az óceánt és öt perc — kérem öt rövid perc múlva már indul Chamberlin, a másik légihérosz! Szó nélkül ő is átrepüli a végtelen tengert és már tovább is megy európai körútra, hogy tudományos előadásban méltassa saját érdemeit! Hát nem nagyszerű üzlet ez...

MADEIRA ÉS RICHELIEUX

## Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára hérmintve 2 pengő 50 fillér. Megrendelhető: a „Déliabáb” kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

akarom mondani, nem gyönyörű dolog ez...?

*Ripoter (megszólat a nézőtören):* Pardon, bitte ein Moment!

*Köváry:* Tessék? Szólt valaki?

*Ripoter:* Entschuldigen Sie, gechrter Herr, man liess mich nicht hinein zu Ihnen ins Garderob, ich muss Sie hier stören...

*Köváry:* Kérem, ne tessék zavarni az előadást!

*Ripoter:* Wie bitte?

*Köváry:* Ugyan kérem — vibitte — nem tudok én németül — tessék leülni...

*Ripoter (előrejön):* Nur einige Fragen?

*Köváry (türelmetlenül):* Nix réden! Hier nur ich réd! Bitte cerplacc némen. Hier Forstellung ist!

*Ripoter:* Ja, dass weiss ich ja wohl, dass es hier ein wissenschaftlicher Vortrag gibt, aber das hochgechrte Publikum wird mir erlauben!

*Köváry:* Hát ilyet még nem pipáltam. Ne haragudjon a t. közönség, én igazán nem tehetek róla... és nehogy azt tessék hinni, hogy ez hozzátartozik az előadáshoz... ejnye ki is tud itt németül... *(beszól a függöny mögé).* Izé... Ujváry... hol az Ujváry?

*Valaki (a függöny mögött):* Az Ujváry öltözik.

*Köváry (a ripoterhez):* Bitte, der herr Ujváry jeet aneigt zich... ja igaz, ez magát nem érdekli... *(ismét beszólt).* Palikám, gyere csak ki! Ugyan

DR. PRÉM JÓZSEF:

## Idegen szavak szótára

A nagy közönség számára. Ára hérmintve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Déliabáb” kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

kérdezd már meg ezt a németet, hogy mit akar?

*Fekete (kilép):* Német!? Kérlek! (Zsáros magyarsággal.) Vász háben zi vollen, herr Dájes?

*Köváry:* Eredj a fenébe! Így én is tudok németül! (Belöki.) Hát mit csináljak? Jobb ha túlesünk rajta. Úgyse megy le a nyakamról. Alszó bitsén, hinauf!

*Riporter (feljön a szinpadra):* Danke! (Bemutalkozik.) Stark bin ich!

*Köváry (akinek kezét nagyon megszorította):* Au! Schwach bin ich! Aber warum dájes réden?

*Riporter:* Ich bin der gesendter Correspondent vom Dresdener Zeitung und ich kann nicht ignorieren die Gelegenheit von Ihnen ein Intervju bitten in Namen der Kultur...

*Köváry:* Aha, zi zind Cájtungsrájber. Hát Isten neki fakereszt — frágen?

*Riporter:* Wie sagen Sie?

*Köváry:* Hergott für im, holckráje! Alzó srájben: májn náme...

*Riporter:* Aber ich bitte! Ihren Namen kennt doch ein jedes Kind.

*Köváry:* Virklich? Ach... zeer... izé... zeer hízelgő rám nézve.

*Riporter:* Wie bitte?

*Köváry:* Ich zag, zeer smájhelig auf mir gezén.

*Riporter (jegyez):* Geboren?

*Köváry:* Nájn. Noch nicht gepóre.

*Riporter:* Ich frage, wann Sie geboren sind?

*Köváry:* Ja, gebóren. Ezt a két ígét: gebóre és gepóre mindig összeeserélem. Gebóren, dasz nicht in Cájtung hinájnsrájben. Dasz indiszkrét! Ich will noch hájráten! Hab nur drájmál gemácht!

*Riporter (pofon legyinti):* Ah, Sie... schlimmer Bursch! — Und wo sind Sie geboren?

*Köváry:* Hier... im külső VII. kerület... Csikágó...

*Riporter:* In Csikágó... Schön. Was für Schule haben Sie absolviert?

*Köváry:* Gimnázium. Aber fon dájese Cunge immer umgestüret.

*Riporter:* Was ist geschehen?

*Köváry:* Immer heruntergefallen!

*Riporter:* Ach... durchgefallen von deutscher Sprache!

*Köváry:* Durchgefallen no — fené a nyelvedbel!

*Riporter:* Unmöglich! Sie sprechen doch unsere Sprache fabelhaft. Zwar ein wenig gebrochen...

*Köváry:* Ja. Bróche iszt nicht an májn dájese réden.

*Riporter (pofon legyinti):* Hehehe! Sehr witzig!

*Köváry:* Was?

*Riporter:* Sind Sie sehr witzig!

*Köváry:* Icig vót az öregapád!

*Riporter:* Schön. Na und nach den Hochschulen?

*Köváry:* Dann Theaterschul.

*Riporter:* Ach! Sie wollten auch Schauspieler werden?

*Köváry:* Ez a nyavalyás német ugrat engem! Mi az, hogy — wollten?... Ich noch immer will!

*Riporter:* Hehehe! Das wird jetzt schon schwer gehen!

*Köváry:* Na, ne mondd már! Na zágen zi nur nicht!

*Riporter:* Na und von was lebten Sie bisher?

*Köváry:* Gute Frág! Hát fon vasz lébt ein színész? Fon — luft!

*Riporter:* Ach sehr gut! Blöde Frage! Das musste ich doch wissen. Und wann sind Sie zum erstenmale geflogen?

*Köváry (csodálkozva):* Ge — wasz?

*Riporter:* Geflogen?

*Köváry:* Ez tud rólam valamit. Bitte andere Frage!

## BÉLYEGALBUM

előrajzolt ábrával elsőrangú segítségével a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér. Megrendelhető a

**Délibáb Kiadóhivatalában,**  
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

## ELADÓ TELEFÓN

Használt jó állapotban levő házi telefonkészülékek fél árnál is olcsóbban eladók. Bővebbet: VII. Dohány uca 12, portásnál

*Riporter:* Nun jetzt einige allgemeine Fragen Was sagen Sie dazu, dass Chaplin 650.000 Dollars zahlte für seine Frau?

*Kövárý:* Chaplin lébt fon dumhájt. Dárum zucht er fil tabak!

*Riporter:* Kein Wort verstehe ich. Was sagen Sie über Frau Grosavescu? Sie schreibt ihre Memoiren.

*Kövárý:* Zi hat gute Humor, und gesüete Hand. Fürcht mir dasz zi di Poénex heruntersitzl.

*Riporter:* Ein anständige Antwort kann ich nicht bekommen, Wem halten Sie für den berühmtesten Schriftsteller?

*Kövárý:* Wém? Mich!

*Riporter:* Ach, Sie schreiben auch?

*Kövárý:* Já in májne lere Uhren. Ich srájb ámcwár nicht zó gut, wi der Bús Fekete László!

*Riporter:* Was bedeutet das, buckefe-netácló?

*Kövárý:* Bedájtet dájes: Betropecte Svare Lászpférd.

*Riporter:* Also sprechen wir etwas von Ihrem Beruf! Was für ein Gefühl ist über dem Ocean zu fliegen?

*Kövárý:* Wász vájsz ich? Frágen zi dem sirályok.

*Riporter:* Wem soll ich fragen?

*Kövárý:* Dem sirályen. Mi is az németül sirály? Király az König, akkor sirály az sönig. Fragen Sie dem sönigen.

*Riporter:* Wird immer schlimmer! Wann werden Sie wieder fliegen?

*Kövárý:* Was? Schon wieder fliegen?

*Riporter:* Ich meine mit Aeroplan!

*Kövárý:* Wenn... majd ha sínen jár. Venn mit ájzenbán gét indi luft!

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT:

### Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelmebe ajánljuk az „Uriasszony“-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű eszinosan van bekötve. Ára hármentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Délibáb“ kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

*Riporter:* Merkwürdig. Bisher haben Sie doch oft geflogen.

*Kövárý:* Eszed tokja. Der schachtel dájn hirn! Noch ni! Ich hab magassági iszony.

*Riporter:* Was haben Sie?

*Kövárý:* Mi is az iszony? Viszony az ferheltnisz, akkor iszony erheltnisz. Ich hab óber-hóchem erheltnisz.

*Riporter:* Ach machen wir Endé. Wenn ich bitten darf — ein Autogramm!

*Kövárý:* Gern (alárja a nevét).

*Riporter:* Was für einen Namen schreiben Sie her?

*Kövárý:* Vászfür. Májn berümte sönklingende Námen. Kövárý Gyula, farbkünstler.

*Riporter:* Keverijula...? Keverijula?..

*Kövárý:* Keveri a bivaly az eszedet!

*Riporter:* Konferanszió? Sie sind also ein Schauspieler?

*Kövárý:* Naná, ájn fligende hollender!

*Riporter:* Ach und ich glaubte Sie sind Mr. Chamberlin und halten hier eine wissenschaftliche Vorstellung! Sie... Sie... gewöhnlicher Schmierkomödiant! Sie... Ripats Sie!...

*Kövárý:* Tyü... mit mondtál! No most már eredj, mert úgy képen hájtalak, hogy visszarepülsz fadornyos hazádba, az ángyod térdibe!

*Riporter:* Was sagen Sie?

*Kövárý:* Dasz zagen, hogy jetet gehen. zonzl ich smájsz auf dem Gezicht, dasz curück fligszt in dájn holeturmigesz Dorf in di knibakten dájn sváger ire Frau!

*Riporter:* Blödian!

*Kövárý:* Vakapád!

*Riporter:* Was?

*Kövárý:* Dájn blinde Fater! (Kirúgja.)

(Függöny)

### Tábornok mint kém

BADEN POWEL KÉMKEDÉSEI

Ezen könyvben nemcsak érdekesítő olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is, melyek jellemzik egy angol tábornok furfangosságát. Ára hármentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Délibáb“ kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

A  
filmre  
Berlin  
P. Zs  
dezet  
Film  
strasse  
esillag  
vántar  
tista  
címme  
25. 1.  
sem  
nagyon  
5. Ezt  
szezón  
filmjét  
Reklan  
belül.  
hét ala  
Címe:  
London  
Regent  
pesten  
Fleta  
Villa F  
Staats  
Famoy  
Hollyw  
Berczy  
ház-tér  
— In  
címe:  
Vigszin  
főszere  
Budape  
együtt.  
jelenleg  
Váci uc  
— Jöve  
felelnek  
delkezés  
hogy fo  
— Igaz

Ára hármentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Délibáb“ kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

kezdők s  
fillér. M  
vatalába

## Szerkesztői üzenetek

A. S., Saskatchewan. Vajda László filmíró címe: Mondial Film. G. M. B. H. Berlin S. W. 48. Friedrichstrasse 22. — P. Zsigmondné, Hűvösvölgy. A kérdett filmszínész címe: Universum Film A. G., Berlin S. W. 68., Kochstrasse 6—8. Németül írhat. A filmszínészek vallásáról nem vezetünk nyilvántartást. — Világhír-siker. Az Artista Egyesületben szívesen szolgálnak címmel. Kell órákat venni. — Hódoló 25. 1. Nem vál el. 2. Erről semmi hírt sem kaptunk. 3. A magánéletben nagyon kevés nő. Válaszol. 4. Angolul. 5. Ezt a filmet nem ismerjük, de a jövő szezonban mutatják be egyik nagy filmjét. — U. Baba, Tataháza. 1. Reklamálja meg. 2. Egy-két héten belül. 3. Tíz hét alatt, Angliából három hét alatt. 5. Betty Balfour angol nő. Címe: British International Pictures London W, 1. Heddon House 149—151, Regent Street. 6. Willy Fritsch Budapestben tartózkodik. — Clarissa, Oesa. Fleta címe: Madrid, Cindad linea Villa Fleta. Richard Strauss: Wiener Staatsoper. Clara Bowé: Paramount Famous Studios 5451, Marathon Street Hollywood, California. — Színház 12. Berczy Géza címe: Budapest, Országház-tér 16. A többit nem tudjuk róla. — Irma, Balatonboglár. Fejes Teri címe: József ucca 31. Varsányi Irén a Vigszínház tagja. Asszony. A „Liliom” főszerepét játssza. Az írója jelenleg Budapestben tartózkodik, feleségével együtt. — Huszárszázados. Biller Irén jelenleg nincsen szerződésben. Címe: Váci ucca 46. Biztosan ad autogramot. — Jövendő. A beküldött versek nem felelnek meg. Szerkesztőségünkben rendelkezésre állanak. Nem ajánljuk, hogy foglalkozzon vele, nem érdemes. — Igazgató. Ha leánya valóban olyan

tehetséges, amint azt állítja, úgy az a lehelyesebb, ha kikéri arra hivatott szakemberek véleményét. — S. P. előfizető. Várkonyi Mihály Londonban filmezik. Lukács Pál Hollywoodban van. Nem igaz. Nagyon szép sikereket arat és az amerikaiak szeretik. Huszár Pufi Berlinben dolgozik. Állandóan foglalkoztatják. Eszterházy Ágnes nem grófnő. Tévedés. Egyidőben az ő tudta nélkül így csináltak filmjeinek reklámot. — Filmrendező. Ernst Lubitsch a Paramount-gyár rendezője. Vagyona — állítólag mesébeillő. Filmként fizetik. Berlinben, de a napokban már üdülni utazik Gasteinba. Reméljük, hogy Budapestre is ellátogat. — Balaton. Nagyon gyakran utaznak le Budapestre. Főleg a meleg időszakban. Uray Tivadar nős, felesége Ági Erzsébet színművésznő. Címe: Pannonia ucca 8. — Rózsa. Kiss Ferenc címe: Irányi ucca 1. — Olga baba. Várkonyi Mihály jelenleg Európában tartózkodik. Egyszerre nem megy vissza Amerikába. A beszélőfilm sok külföldi filmszínészt küldött haza Európába. Még nem tudja senki sem biztosan, hogy beválik-e, de a szakemberek szép jövőt jósolnak neki. Tizenöt évvel ezelőtt már kísérleteztek vele, természetesen más alapon. — H. E., Budapest. Ön ahhoz még nagyon fiatal, hogy színész lehessen. Amit a barátok és a rokonok állítanak, az nem mindig mentes az elfogultságtól. — Csillóság. A „szürke ruha” a Vigszínház műsorán szerepelt. Igen. Gaál Franciska nem filmezett. Szó volt róla, de azután mégsem játszotta el a szerepet. Berlinben. — Carmen. Harasztos Gusztáv címe: József körút 4. A többit nem tudjuk. — „Szerelmes vakátó.” A „Cárevics”-ban a tisztiszolga szerepét Paul Heidemann alakította, ugyancsak ő volt Nagy Kató partnere a „Királynő férje” című filmben.

### Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.  
Ausztriában példányonként 60 Groschen.  
Budapest, VII, Dohány ucca 12

Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF  
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-  
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT  
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-  
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,  
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:  
József 423—39 és József 423—50

## A hasbeszélés titka

Írta: RÓNAI VIKTOR

Ára bérmentve 90 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

Dr. Mikos Lajos

## Német nyelvtana

kezdők számára. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

# Kis fejtörő — nagyoknak

## HOL NYARALJAK AZ IDÉN



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
19					20		21				22							23
24						25				26			27					
28					29			30	31		32	33				34		35
34/a		35			36			37									38	39
40		41					42		43					44	45	46		
47							48	49		50			51					
52		53/a		53	54	55		56	57	58		59					60	
		61						62									63	
64	65		66			67											68	
69		70				71				72			73			74		
75				76	77			78	79			80					81	82
83								84					85				86	
	87			88	89		91			91/a		92					93	
	94		95								96		97		98			
99					100			101				102				103		
		104						105				106				107		



## VAJJON HONNAN VESZEK PÉNZT A NYARALÁSRA



Vizsziátes sorok: 1. Fürdőhely 12. Szeret nyaralni menni még — egyedül is 19. Fürdőhely 20. Elmúlt szezon magánhangzó 22. Az tölti el az asszonyt, ha nyaralni mehet 23. Ilyen villa is van 24. Nyári mulatság 27. Ilyen tekintet is van 28. Folyó 29. Hal 30. Amitől a mai nő irtózik 34. Tagadó szócska 34/a Fürdesz benne 35. Mindenki előre kíváncsi, hogy jövendőbeli nyaralás helye...? 38. Fordítva vigyáz 40. Fordítva bányászák 41. Kereskedelmi kifejezés 42. Kötés 43. Összetett mássalhangzó 44. Táncolsz benne 47. Ebben is lehet lubickolni 48. Ülőhely

51. Híres Venus felfedezési hely 52. Idegen dátum-szócska 52/a Férflőnév 56. Szintén fürdőhely 60. Kicsinyítő rag 61. A pazarló feleség bizony a... megeshi mindennap 64. Ketyegést utánozó szó mássalhangzó 66. Azonos betűk 67. Az asszony rendszeren az egészet magával viszi a nyaralásra 68. Mérőegység 69. Hónap rövidítése 71. Görög betű 72. A férj iparkodik az asszonyt a drága nyaralóhelyről 75. L-lel nem fő 76. Japán hölgyecske 78. E. E. E. 80. Becs nő név 81. Szerszám 83. Test része 84. Régi morkék 85. Ezt olesóbban adja a kereskedő 87. Fordí-

totti be  
fonetel  
vár 101  
desen n  
tudós e  
főj lev  
Függy  
tásha v  
4. N5k  
ismer a  
gyakrat  
teszi, ha  
Férfi so  
11. Más  
= 11 13  
Feleség  
Tagadó  
23. Spol  
mes, ha  
Folyó n  
Falun a  
left vag  
becs női  
teszi 45  
mazlat  
város 53  
le egy á  
bézi r  
teszi 59  
szed...

### Ami

1. M  
ország  
2. K  
lóságos  
szerzője  
vele az  
rege"  
főváros  
4. K  
ben elő  
a Niag  
5. M  
Vaskap  
6. K  
kil késő

7. K  
raovalá  
Milyen  
évszám  
8. M  
esászár  
9. M  
Elba sz  
fogtalja  
10. M  
1817 m  
11. K  
12. M  
azon röp  
há-kutala  
13. K  
a rastalt  
14. M  
Melyik é

tofi helyhatározó rag 88. Mez nélküli 92. Betű fonet. 93. Csont latinul 94. Minden nyaraló kivétel nélkül... (3 szó) 99. Kikötő 100. Lekvár 101. Tisztító eszköz 102. Fürdőhelyen rendszeren magasak... 103. Jupiter szerelme 104. A tudós csöve 105. Segédige 106. Napszak 107. A férj levelet továbbítja.

**Függőleges sorok:** 1. Oldal 2. A férj... számtábla veszi a nyaralási kiadásokat 3. Fürdőhely 4. Nők adják 5. Amit az asszony nem nagyon ismer a nyaralás alatt 6. Férj és feleség között gyakran van a nyaralást illetőleg... 7. Feleség teszi, ha tud megegyezésre jönni az urával 8. Férfi sorsa 9. Német névelő 10. Kancsó jelzője 11. Mássalhangzó fonet. 12. I-vel test része 13. = 11 14. Nem hízog, ha nőre mondják 15. Feleség teszi az idegen szerelmes levelekkel 16. Tagadó szó 17. Frizura fonet. 18. De... IHuba 23. Sporteszköz 25. Nem nevet 26. Nem kelleme, ha az orrodal piszkálja 30. Töke hozza 31. Folyó neve 32. A-val húrászati egység 33/a Falun a port váltja fel 34/a Ha a Balaton mellett vagy 35. Nyaralással kapcsolatos 36. A-val bece női név 37. Nyereség 39. Udvarló gyakran teszi 45. Folyó 46. Görög betű 49. Átszármatat 50. Művész dolgozik vele 51. Európai város 53. Űrmérték rövidítése 54. Aki nem száll le egy állomáson 55. Módhatározó 57. A Zám-bézi mellékfolyója 58. Udvarló gyakran teszi 59. Látóige mássalhangzó 60. Két szomszéd... határt képez 62. Időhatározó 63. A latin

„idősebb“ rövidítése 65. Folyó teszi 70. Mindenhöl megnyózzák 73. Erre beretválja a borbély az arcot 74. Mozisztánczó keresztneve 77. A cukor teszi 78. Napi szükséglet 79. Arab méltóság 82. Ilyen apa is van 86. Kellemetlen, ha ilyen a nyaralószoba szaga 88. Időhatározó 89. Azonos betűk 91. Csúfítja a nyakat 91/a Biztató szócska 92. Hangszer 95. Fordított nyelvtani fogalom 96. Nem jó az ilyen karalábé 97. Súlyrövidítés 98. Balatoni folyócska.

**23. sz. keresztretjvény megfejtése. Vízszintes sorok:** 1. A tekintetes vármegye 15. Ban 16. Dört 17. Iró 18. Ta 19. Evezős 20. Anyag 22. Slavia 25. Sal 26. Szó 27. Év 28. Utó 29. Ald 30. Zsó (Ősz) 31. Vám 33. Fa 34. Oló 35. Ez (Zé) 38. Ali 40. Lab (Bal) 41. Lír 43. Ajk 45. Ak 46. Betéti 48. Móc 49. SSS 51. Tér 52. Kin 54. Asi (Iso) 55. ZZZ 56. Post 57. Önt 58. Szó 59. Tá 60. Erő 63. Ny 64. Ze (Éz) 65. Lát 66. Nos 67. Sk. 68. Ig 69. Poshadt 71. Vét 73. Ősz 75. Megóv 77. Irodalom 80. Szent Péter esernyője.

**Függőleges sorok:** 1. A beszélő köntös 2. „Tavaszi“ 3. Emelő 4. Idős 5. Nosza 6. tr (rt.) 7. Eta 8. Egy választás... 9. Vig 10. Ár 11. Rosta 12. Eta 13. Gavallérok 14. Eladó birtok 21. Néva 23. Ló 24. Illat 28. Ufa 32. Mikszáth 36. Kamasz 37. Akció 39. Vét 42. Ront 44. Jó szerep 47. Tép 49. Sz. 50. Csendre 53. Iny 61. Rosta 62. Ős 65. Love 67. Stoj 68. Ize 69. Pól 70. Ais 71. Vay 72. Elő 74. Sz. 75. Mt. 76. Ge. 78. Dn. 79. Me.

**Amiről mindenki beszél**

1. Melyik évben lépett be Lengyelország a kis ántanba?
2. Ki a „Mesék az írógépről“ és A méltóságos asszony tobagjai“ című regények szerzője? Milyen összefüggésben van vele az 1866. évszak? Ki a „Balatoni regé“ című darab szerzője? Melyik fővárosi színház mutatta azt be?
3. Ki volt az a költő, aki 1855-ben először hatadt át kifeszített kötélen a Niagara-zuhlatagon?
4. Melyik évben engedlékebe a vizet Vaskapu csatornába?
5. Ki volt I. Péter orosz cár barátja, kit később feleségül vett?
6. Ki az „Erzsébet királyné Deák ravatalánál“ című festmény alkotója? Milyen összefüggésben van vele az 1906-os évszám?
7. Melyik évben vonult be I. Vilmos császár Bismarkkal oldalán Párizsba?
8. Melyik évben szökött meg Napoleon Elba szigetéről, hogy hatalmát visszafoglalja?
9. Melyik világhírű költőnek született 1817 március 2-án?
10. Ki a zsebóra rugójának feltalálója?
11. Mi volt a címe gr. Széchenyi István azon röpiratának, amely miatt lakásán házkutatást tartottak és öngyilkos lett?
12. Kik között, melyik évben jött létre a rasztali béke?
13. Mi volt Erzsébetfalva cselőtti neve? Melyik évben változtatták azt meg.

**BETŰPÓTLÓREJTVÉNY**

Hiányzó betűk helyesen pótolva és függőlegesen olvasva három nyári eleddel nevét adják.

— ák	— el	— fa
— ru	— re	— ár
— ap	— ág	— dl
— ép	— nt	— ak
— da	— ab	— ár
— ál	— e	— dó
— él	— ág	— as
— él	— og	— kó
— ál	— rá	— áp
— ma	— ár	— rú
— ét	— ár	— ép
— ép	— ra	— kó
— ke	— da	

**22. számban közölt rejtvények megfejtése**

Amiről mindenki beszél. Lax Adolf belga fúvóhangszer készítő 1711. 1852 † Moszkvában Gogaj Miklós orosz regényíró. Vespucci Amerigo † 1512. 1924. 1922. Budapesten. Adams John, Guttenberg János † 1468. 1848. február hó 24-én XIII. Lajos. 1845. Podjehrad cseh királynak 50.000 aranyat. 1634. Wallenstein herceget II. Ferdinánd meggyilkoltatta. I. Ferenc József. 1848. után először hívja meg a birodalom összes népeit a birzalmi gyűlésbe (Reichsrath).

**Betűrejtvények.** Karenin Anna, Csákó és kálap. Komika. Aranyember. Színmű 4 felvonásban. Szerlem gyermeke. Operatárs. Táncos.

**Betűösszeállítórejtvények.** Szentivánéji átom. Szerlem gyermeke. A boszorkány.

**Betűpótlórejtvények.** A kis gróf. Fedák. Szirmai. Latabár.

# Délibáb

Megjelent minden szombaton



11. évfo  
Budape